

ZŠ | MŠ POLNIČKA

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLA PLNÁ POHODY

OBSAH:

	Úvod	3
1.	Identifikační údaje	4
2.	Charakteristika školy	5
2.1	Úplnost a velikost školy, její umístění	5
2.2	Podmínky školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Charakteristika žáků	6
2.5	Dlouhodobé projekty	7
2.6	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a dalšími partnery	7
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
3.1	Čeho chceme v naší škole dosáhnout	8
3.2	Hlavní priority	9
3.3	Klíčové kompetence	9
3.4	Výchovné a vzdělávací strategie	12
3.5	Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných	14
3.6	Individuální vzdělávání	17
3.7	Začlenění průřezových témat	18
4.	Učební plán	21
5.	Učební osnovy	24
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	24
<i>5.1.1</i>	<i>Český jazyk</i>	<i>24</i>
<i>5.1.2</i>	<i>Anglický jazyk</i>	<i>56</i>
<i>5.1.3</i>	<i>Německý jazyk</i>	<i>67</i>
<i>5.1.4</i>	<i>Ruský jazyk</i>	<i>73</i>
5.2	Matematika a její aplikace	79
<i>5.2.1</i>	<i>Matematika</i>	<i>79</i>
5.3	Informatika	105
<i>5.3.1</i>	<i>Informatika</i>	<i>105</i>
5.4	Člověk a jeho svět	128
<i>5.4.1</i>	<i>Prvouka</i>	<i>128</i>
<i>5.4.2</i>	<i>Přírodověda</i>	<i>139</i>

5.4.3	<i>Vlastivěda</i>	145
5.5	Člověk a společnost	152
5.5.1	<i>Dějepis</i>	152
5.5.2	<i>Výchova k občanství</i>	166
5.6	Člověk a příroda	180
5.6.1	<i>Fyzika</i>	180
5.6.2	<i>Chemie</i>	191
5.6.3	<i>Přírodopis</i>	201
5.6.4	<i>Zeměpis</i>	229
5.7	Umění a kultura	240
5.7.1	<i>Hudební výchova</i>	240
5.7.2	<i>Výtvarná výchova</i>	249
5.8	Člověk a zdraví	259
5.8.1	<i>Výchova ke zdraví</i>	259
5.8.2	<i>Tělesná výchova</i>	271
5.9	Člověk a svět práce	289
5.9.1	<i>Člověk a svět práce</i>	289
6.	Volitelné předměty	297
6.1	Seminář z českého jazyka a literatury	298
6.2	Anglická konverzace	302
6.3	Ekologická praktika	308
6.4	Cvičení z matematiky	311
6.5	Dějepisný seminář	316
7.	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	323
7.1	<i>Obecné zásady hodnocení</i>	323
7.2	<i>Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla sebehodnocení žáků</i>	323

ÚVOD

Každé dítě vidíme jako osobnost, která by měla být vybavena schopnostmi, dovednostmi i vědomostmi, jež bude aktivně využívat ve svém životě. Vzdělávání je třeba brát jako otevřený celoživotní proces, který reaguje na změny a potřeby společnosti a souvisí s praktickým životem. Cílem je podporovat rozvoj klíčových kompetencí jako nástroje přeměny encyklopedického pojetí vzdělávání, jehož výsledky jsou co nejlépe a co nejdéle využitelné v osobním životě i v zaměstnání a rozvoj potenciálu každého žáka. Je potřebné navodit ve škole pozitivní vztahy, které umožní formování aktivních, samostatných, zodpovědných a slušných lidí.

Základní cíle vzdělávání

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi,
- pomáhat žákům poznávat vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

ŠKOLA PLNÁ POHODY

Základní škola a Mateřská škola Polnička, okres Žďár nad Sázavou

Adresa: Polnička 147, 591 01 Žďár nad Sázavou

IČO: 43378641

IZO: 102931895

REDIZO: 600130053

Ředitelka školy

Mgr. Romana Chlubnová

Kontakty

telefon: +420 566 625 768

e-mail: reditelstvi@zspolnicka.cz

web: www.zspolnicka.cz

Zřizovatel

Obec Polnička

591 01 Žďár nad Sázavou

IČO: 008 40 670

telefon: 566622862

web: www.polnicka.cz

e-mail: obec@polnicka.cz

Školská rada se ke ŠVP pro základní vzdělávání vyjádřila dne 27. června 2021.

Mgr. Romana Chlubnová
ředitelka školy

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2021

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY, JEJÍ UMÍSTĚNÍ

Základní škola a Mateřská škola Polnička, okres Žďár nad Sázavou je úplná škola se všemi postupnými ročníky. První stupeň je organizován jako malotřídní škola se čtyřmi třídami. Druhý stupeň má v každém ročníku jednu třídu. Kapacita školy je 250 žáků.

Škola je spádová pro obce Světnov, Škrdlovice a Karlov. Tradičně navštěvují školu i děti z obce Stržanov. Do školy dojíždějí i žáci ze Žďáru nad Sázavou a z jiných obcí, jejichž rodiče upřednostňují menší školu rodinného typu. Součástí školy je mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

Budova školy má více než stoletou historii, během vývoje byla několikrát dostavována. V posledních letech prošla rekonstrukcí nejstarší část budovy. Škola situována uprostřed obce.

Největším rizikem pro naši školu je nedostatek žáků. V nedalekém Žďáru nad Sázavou jsou čtyři velké základní školy. Pro naši školu je důležitá profilace školy jako školy rodinného typu s kvalitní výukou, dobrým klimatem a individuálním přístupem.

2.2 PODMÍNKY ŠKOLY

Ve školní budově je osm kmenových tříd, odborná učebna pro výuku přírodopisu a chemie, učebny pro výuku fyziky a informatiky, multifunkční prostor pro výuku jazyků, výtvarné a hudební výchovy a pro konání celoškolských a komunitních akcí, dílna pro výuku práce se dřevem a keramickou pecí. Součástí školy je rovněž školní družina, šatna, jídelna s kuchyní, kanceláře a kabinety.

Výuka tělesné výchovy probíhá v pronajatých prostorách místní sokolovny, ve školním areálu, kde je venkovní plocha pro míčové hry, a na obecních hřištích.

Technické vybavení školy je na dobré úrovni, ve všech učebnách jsou počítače užívané učiteli nebo vychovateli při výuce; třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Počítače jsou umístěny i v kabinetech, k dispozici jsou tablety, které využívají žáci při vyučování.

Důležité je příjemné, podnětné a vkusné prostředí. K výzdobě společných prostor jsou využívány práce žáků z hodin výtvarné výchovy a keramického kroužku, prezentovány jsou také výsledky práce z jednotlivých vyučovacích předmětů, na chodbách i ve třídách je velké množství zeleně.

K relaxaci žáků o přestávkách slouží prostorné chodby s lavičkami a stolem na stolní tenis, v polední přestávce chodí žáci často ven do školního areálu.

Hygienické podmínky pro výuku a vzdělávání žáků odpovídají požadavkům hygienických norem.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Prioritou školy je odborně zdatný a pedagogicky kompetentní pedagogický sbor. Předepsanou kvalifikaci má 100 procent pedagogů.

Pedagogové mají potřebné profesní dovednosti, které uplatňují ve směru k žákům, jejich rodičům, ostatním spolupracovníkům, soustavně se vzdělávají, intenzivně vzájemně spolupracují. Velký důraz je kladen na vstřícnou komunikaci, pozitivní a respektující vztahy. Pro pedagogy školy je přirozený pocit spoluzodpovědnosti za úroveň výchovy a vzdělávání a za klima školy. Všichni pedagogičtí pracovníci se aktivně podílejí na mimoškolní činnosti školy, organizují školní i komunitní akce nebo projekty a vedou zájmové kroužky.

Ve škole pracuje výchovná poradkyně, metodik prevence rizikového chování, koordinátor environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, metodik informačních a komunikačních technologií a koordinátor ŠVP.

Součástí pedagogického sboru jsou asistenti pedagoga, působící na škole na základě doporučení školského poradenského zařízení.

2.4 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Většina žáků školy je z obce Polnička. Od prvního ročníku do školy dojíždějí žáci z obcí Stržanov a Račín, do šestého ročníku nastupují děti ze Škrdlovic, Karlova a Světnova. Několik žáků dojíždí i ze Žďáru nad Sázavou a z jiných obcí. Naši žáci pocházejí z venkovského prostředí, jejich rodiče často naši školu rovněž navštěvovali a mají k ní citový vztah.

Velkou výhodou naší školy je menší počet žáků ve třídách; jsme školou rodinného typu s individuálním přístupem ke každému žákovi, školou, kde se skutečně naplňuje zásada pohodového ovzduší a důvěry.

2.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Pravidelně jsou v rámci prevence sociálně patologických jevů celoročně organizovány pro žáky aktivity směřující k bezpečnému prostředí a k dobrým vzájemným vztahům. Pro žáky 6. ročníku jsou na začátku září organizovány harmonizační dny.

V rámci environmentálního vzdělávání organizujeme projektové dny ke Dni Země, aktivity v oblasti odpadového problematiky, badatelskou výuku, škola se v této oblasti zapojuje i do řady soutěží, organizuje řadu exkurzí.

Vyučující jednotlivých předmětů vzájemně spolupracují na celoškolních projektech a tradičních školních aktivitách (např. dny otevřených dveří, významná výročí, karneval, vánoční programy, absolventské práce žáků 9. třídy apod.).

2.6 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI ŽÁKŮ A DALŠÍMI PARTNERY

Dobrá spolupráce a komunikace se zákonnými zástupci žáků je jednou z hlavních priorit. Škola úzce spolupracuje se Sdružením rodičů dětí a přátel školy, ve vzájemné součinnosti se sdružením škola organizuje i různé akce. Zákonní zástupci mohou školu po domluvě kdykoliv navštívit, mohou se účastnit dle svého zájmu i výuky v jednotlivých třídách. Po vzájemné dohodě s vyučujícími si mohou domluvit kdykoli konzultační hodiny. Pravidelně jsou organizovány Dny otevřených dveří, schůzky s třídními učiteli.

O činnosti školy, jejím životě, plánovaných aktivitách jsou všichni informováni prostřednictvím webových stránek, školního profilu na sociálních sítích a školního informačního systému EDUPAGE. K informování širší veřejnosti využíváme stránky oblastního měsíčníku Novinky.

Škola úzce spolupracuje s obcí Polnička. Jednou ze zásad školy je zapojit se do života obce a obohacovat její kulturní život. Ředitelka školy se pravidelně účastní jednání zastupitelstva, popř. jednání rady obce. Obec je seznamována s činností školy při osobní komunikaci, prostřednictvím školské rady, výročních zpráv, webových stránek.

Spolupracujeme

- **Obce a školy ze školského obvodu** - informace o činnosti školy, setkávání se na společných akcích, vzájemné návštěvy.
- **Partnerská škola z polské Lubine** – navázání spolupráce v roce 2018, setkání pedagogů, výměna zkušeností, výměnné pobyty žáků.
- **Místní knihovna a okresní knihovna**-v rámci hodin literární výchovy probíhají vzdělávací besedy, s místní knihovnou jsou organizovány zábavně vzdělávací hodiny pro žáky, popř. výstavky z prací žáků.
- **Hasičský sbor v Polničce** - spolupráce při organizování kulturních a sportovních akcích, výchova mladých hasičů z řad žáků školy.
- **Sokol** – spolupráce při tělovýchovné činnosti.
- **Sbor pro občanské záležitosti** - účast žáků školy na akcích souvisejících s vítáním občánků, životními výročími, setkávání seniorů v obci a spoluorganizování vyřazování dětí z MŠ a žáků 9. ročníku ze ZŠ.
- **Ekocentrum Chaloupky** - spolupráce v rámci environmentální výchovy.
- **Pedagogicko-psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum** - spolupráce při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Centrum prevence Oblastní charita Žďár nad Sázavou** - v rámci prevence rizikového chování a dobrého třídního klimatu každoročně probíhají preventivní programy.
- **Klub seniorů** – návštěvy členů ve škole, zajištění programů školy na setkání klubu, spolupráce při organizaci akcí pro veřejnost.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

V našem pojetí je škola místem, kde se spolu scházejí učitelé a žáci, aby se v pohodovém prostředí a vzájemné úctě a důvěře setkávali a vyhledávali různé cesty ke vzdělávání a uplatňovali přitom smysluplné metody výuky. Učitelé by měli žáka vést k objevování, dbát na propojenost, smysluplnost, trvalost a použitelnost poznatků pro život a zároveň pomoci rozvoji jeho vlastního potenciálu. Škola je garantem efektivního a kvalitního vzdělávání žáků, kde cílem nejsou encyklopedické vědomosti, ale klíčové kompetence, kde se učivo stává prostředkem k jejich dosažení. Uvědomujeme si, že škola je veřejnou službou, která musí reagovat na potřeby společnosti, rodičů i jednotlivých žáků, musí vycházet z individuality každého jedince a zároveň působit na uvědomění si, že každý je součástí třídy, školy, obce, státu i Evropy.

3.1 ČEHO CHCEME V NAŠÍ ŠKOLE DOSÁHNOUT?

- chceme být školou „rodinného“ typu, která využívá svého klidného vesnického prostředí a menšího počtu žáků a zároveň být i školou moderního typu, která je schopná zdravé konkurence s většími školami,
- chceme, aby u nás bylo dobře žákům i učitelům,

- chceme, aby každý mohl tvořit v bezpečném prostředí uvnitř i vně školy,
- chceme, aby naše škola byla pohodovým místem bez zbytečného strachu,
- chceme ,aby každý žák měl pocit úspěšnosti a pocit lidské důstojnosti,
- chceme využívat přitažlivých metod práce, které vedou k uvědomělému a nenásilnému získávání poznatků a dovedností, kde je žák aktivním a tvořivým účastníkem vzdělávacího procesu,
- chceme ,aby se u žáků vytvářel pozitivní vztah k celoživotnímu vzdělávání,
- chceme spolupráci a partnerský vztah mezi žáky, učiteli a rodiči,
- chceme, aby se žáci naučili pracovat s informacemi, aby se naučili pracovat v týmu, dokázali respektovat práci druhých, měli zodpovědnost za sebe i ostatní,
- chceme, aby se u žáků neustále prohlubovaly jazykové dovednosti,
- chceme žákům naznačit cestu ke zdravému životnímu stylu a ekologickému myšlení, vést je ke schopnosti kulturního a estetického prožitku,
- chceme, aby žáci zúročili nabyté zkušenosti v praktickém životě, aby uměli diskutovat o problémech a při jejich řešení byli rozhodní,
- chceme, aby náš program byl založen na pevném spojení výchovného a naukového momentu vzdělávání,
- chceme být i nadále školou bez větších kázeňských problémů, školou, kde si žáci uvědomují zodpovědnost za vlastní chování a jednání,
- chceme pokračovat v bohaté tradiční mimoškolní a zájmové činnosti.

3.2 HLAVNÍ PRIORITY ŠVP

1. POSKYTOVAT KVALITNÍ ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚŘENÉ NA AKTIVNÍ DOVEDNOSTI ŽÁKŮ V POHODOVÉM PROSTŘEDÍ
2. VYCHOVÁVAT A VÉST ŽÁKY K AKTIVNÍ ÚČASTI NA OCHRANĚ A UTVÁŘENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
3. UMOŽNIT ROZVOJ OSOBNÍHO POTENCIÁLU KAŽDÉHO JEDNOTLIVCE
4. VÉST A MOTIVOVAT ŽÁKY K ČETBĚ, KLÁST DŮRAZ NA ČTENÍ S POROZUMĚNÍM, PRÁCI S TEXTEM A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ

3.3 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Školní vzdělávací program má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze považovat za konečnou, ale tvoří základ pro celoživotní učení, umožňují vstup do života a do pracovního procesu. K rozvíjení a

utváření klíčových kompetencí musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Klíčové kompetence podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky, symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnatelnostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdokonalování problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotný

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák :

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají, dělají
- vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytuje dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturních a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje, vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

3.4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Společně uplatňujeme a upřednostňujeme následující postupy, metody, formy práce, aktivity, příležitosti a pravidla, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí a k naplňování cílů základního vzdělávání:

Kompetence k učení

- pracujeme se žáky různorodými formami /individuální, frontální, hromadné, skupinové/
- zařazujeme metody aktivního vyučování, rozvíjíme a upevňujeme aktivní dovednosti žáků
- využíváme různorodé vyučovací prostředky a zapojujeme co největší počet smyslů žáků
- dáváme žákům možnost volby /téma, způsob zpracování, způsob řešení, motivační úlohy/
- vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení jejich práce, učíme je plánovat, organizovat a vyhodnocovat učení, práci, činnosti

- zařazujeme práci s textem, klademe důraz na čtení s porozuměním, na interpretaci čteného
- zadáváme žákům úkoly, při jejichž řešení vyhledávají informace z různých zdrojů, třídí je a propojují /vybavení učeben slovníky, encyklopediemi, PC, příručkami/
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky, vyvozovat a formulovat závěry
- vedeme žáky k identifikaci chyb, k nalézání způsobů jejich nápravy
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků – při samostatné práci a při práci ve skupině

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme praktické problémové úkoly a situace
- umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat jevy, provádět pokusy, vyvozovat závěry
- vedeme žáky k tomu, aby uměli provést rozbor problému z různých pohledů, navrhnout řešení, odhadnout výsledek, volit postup a vyhodnotit výsledek řešení
- rozvíjíme kritické myšlení žáků
- vedeme žáky, aby vhodnou formou dokázali upozornit na problémy
- zařazujeme projektovou výuku

Kompetence komunikativní

- vytváříme žákům dostatečný prostor pro formulaci otázek, komunikaci s učiteli, spolužáky /diskuze, beseda, konzultace, komunitní kruh, skupinová práce/
- učíme žáky jasně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- učíme žáky dodržovat pravidla diskuze a naslouchat názorům druhých
- klademe důraz na kultivovaný ústní i písemný projev, adekvátní verbální i neverbální komunikaci
- vytváříme žákům prostor pro publikování a prezentaci myšlenek, názorů, pocitů, dojmů (regionální tisk, kronika, www stránky, nástěnky, parlament, třídnické hodiny)
- vyžadujeme od žáků uplatňování komunikačních dovedností při akcích školy (vystoupení pro veřejnost, zápisy z parlamentu)
- umožňujeme žákům výběr a využití informačních a komunikačních technologií

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme skupinové a kooperativní učení žáků
- vytváříme společně se žáky pravidla pro činnost skupin, tříd, školy
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu práce vlastní, skupiny, třídy, školy
- vytváříme pohodové prostředí a zároveň důsledně vedeme k dodržování stanovených pravidel
- vytváříme příležitosti, kdy se žáci vzájemně potřebují, spolupracují (projektové dny, hry, společné akce mladších a starších žáků)
- využíváme pozitivního hodnocení k posílení sebedůvěry žáků

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků dodržování předem dohodnutých pravidel, na jejichž tvorbě se podíleli
- zapojujeme žáky do života třídy, školy, obce (třídní služby, akce organizované žáky pro sebe navzájem, pro veřejnost, pořádek ve třídě, škole, v obci, vzpomínkové akce obce)

- prakticky vedeme žáky ke vztahu k životnímu prostředí (třídění odpadu, šetření energií, péče o zeleň ve škole a v okolí školy, exkurze, soutěže, výukové programy)
- reagujeme okamžitě na projevy sociálně patologických jevů (schránka důvěry, spolupráce s rodiči, odborníky)
- využíváme metody hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení
- organizujeme pro žáky exkurze a akce napomáhající porozumění jiným kulturám (Den jazyků), vnímání kulturního a historického dědictví /divadelní předplatné, návštěvy knihoven, muzeí, galerií, historických památek/
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (pestrá nabídka mimoškolní činnosti a zájmových kroužků)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému a bezpečnému používání materiálů, nástrojů, techniky, vybavení, k důslednému dodržování bezpečnostních pravidel a k ochraně zdraví
- učíme žáky odpovědnosti při práci (plánování, organizace, příprava pomůcek, dokončení práce, hodnocení, úklid)
- zapojujeme žáky do vytváření školního prostředí (péče o květiny, třídní služby, pořádek v šatně, v okolí školy, výzdoba)
- poskytujeme žákům informační a poradenskou činnost v oblasti profesní orientace (VP, TU)
- různými způsoby (exkurze, besedy, film, spolupráce s ÚP) seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovišti

Kompetence digitální

- využíváme digitální zařízení je při výuce, učení i při zapojení do života školy
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace pro danou činnost použít
- ve výuce žáci získávají, vyhledávají a kriticky posuzují různá data
- se žáky diskutujeme vhodné postupy, způsoby a prostředky pro sdílení, vytváření i úpravu digitálního obsahu
- učíme žáky využívat digitální technologie k usnadnění a zkvalitnění práce, zjednodušení pracovních postupů
- ukazujeme žákům význam digitálních technologií pro společnost
- seznamujeme žáky s riziky využívání nových technologií, reflektujeme jejich přínosy
- dbáme na pochopení důležitosti zajistit bezpečnost zařízení a dat, předcházet situacím s negativním dopadem na zdraví v souvislosti s využíváním technologií
- vedeme žáky ke spolupráci, etické komunikaci a bezpečném sdílení informací v digitálním prostředí.

3.5 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají nárok na bezplatné poskytnutí těchto opatření.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu

Plán pedagogické podpory žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory sestavuje výchovný poradce v součinnosti s třídním učitelem a ostatními vyučujícími. Výchovný poradce koordinuje a sleduje jeho aplikaci v praxi i jeho vyhodnocování. O všech postupech informuje zákonného zástupce žáka.

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizaci a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav. Pokud k naplnění vzdělávacích potřeb nepostačuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracovává škola plán pedagogické podpory. Plán obsahuje identifikační údaje žáka, charakteristiku žáka a jeho obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory, úpravu metod a organizace výuky, způsoby hodnocení žáka, potřebné pomůcky, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, způsob vyhodnocování naplňování plánu. Plán je průběžně podle potřeby aktualizován a vyhodnocován. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Za spolupráci se školským poradenským zařízením je zodpovědný výchovný poradce.

Individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Je závazným dokumentem, vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Plán sestavuje výchovný poradce ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonnými zástupci, třídním učitelem a ostatními vyučujícími.

Obsahuje identifikační údaje žáka, údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení, případné úpravě výstupů.

Plán je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. Plán může být v průběhu školního roku podle potřeb žáka doplňován a upravován.

Výchovný poradce seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce, který ho potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování plánu.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vytváří ve svém vzdělávacím programu při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, což platí v plné míře pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Nadaným žákem se rozumí žák, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaný žák je žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně.

Škola co nejrychleji identifikuje a podporuje žáky, u kterých se projeví nadání, případně mimořádné nadání. Způsob jejich vzdělávání vychází důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Žákům nadaným a mimořádně nadaným se poskytují podpůrná opatření ve čtyřech stupních podpory.

Plán pedagogické podpory nadaného žáka

Plán pedagogické podpory nadaného žáka sestavuje výchovný poradce v součinnosti s třídním učitelem a vyučujícími předmětů, ve kterých žák vykazuje nadání. Výchovný poradce koordinuje a sleduje jeho aplikaci v praxi i jeho vyhodnocování. O všech postupech informuje zákonné zástupce.

Plán obsahuje identifikační údaje žáka, charakteristiku žáka vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření, stanovení cílů podpory, úpravu metod a organizace výuky, potřebné pomůcky, způsob vyhodnocování naplňování plánu. Plán je průběžně podle potřeby aktualizován a vyhodnocován.

Specifikace podpůrných opatření:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho či více předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů a projektů
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje výchovný poradce v součinnosti s třídním učitelem a učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých žák vykazuje mimořádné nadání. Individuální vzdělávací plán vychází ze školního vzdělávacího programu a ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce.

Je závazným dokumentem pro zajištění potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje identifikační údaje žáka, závěry doporučení školského poradenského zařízení, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, údaje o způsobu poskytování individuální péče, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání, časové a obsahové rozvržení učiva, pedagogické postupy, způsoby zadávání a plnění úkolů, hodnocení, seznam pomůcek, učebnic a materiálů.

Plán je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Plán může být v průběhu školního roku podle potřeb žáka doplňován a upravován.

Výchovný poradce seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce, který ho potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování plánu.

3.6 INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

O povolení individuálního vzdělávání rozhoduje ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Žádost musí obsahovat:

1. jméno, popřípadě jména a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno a místo trvalého pobytu žáka nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu
  2. uvedení období, ročníku, popřípadě pololetí, kdy má žák individuální vzdělávání
  3. důvody pro individuální vzdělávání žáka
  4. popis prostorového a materiálně technického zabezpečení vzdělávání a podmínek ochrany zdraví individuálně vzdělávaného žáka
  5. doklady osvědčující splnění vzdělání osoby, která bude žáka individuálně vzdělávat
  6. seznam učebnic a učebních textů, které mají vliv na průběh vzdělávání žáka
  7. vyjádření školského poradenského zařízení.
- ředitel školy určí konkrétního pedagoga (třídního učitele), který bude odpovědný za komunikaci se zákonnými zástupci a zároveň bude koordinátorem s ostatními vyučujícími
  - komunikace mezi třídním učitelem, vyučujícími jednotlivých předmětů a zákonným zástupcem žáka bude probíhat dle domluvy /např. osobně, telefonicky, e-mailem
  - učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů se budou se zákonným zástupcem žáka domlouvat na použitých učebních materiálech, na četnosti konzultací, případně budou doporučovat vzdělavateli vhodné metody práce a postupy učení
  - ředitel školy na základě dohody se zákonným zástupcem žáka stanoví vyučujícím jednotlivých vyučovacích předmětů termín a formu přezkoušení, většinou 2x ročně na konci pololetí, v případě nutnosti každé čtvrtletí
  - o průběhu konzultací i vzdělávání žáka v individuálním vzdělávání bude jednáno na pedagogické radě

- konzultací se účastní žák, vzdělavatel a pedagog, který je konzultantem pro daný vyučovací předmět
- z konzultací bude pořízen vzájemně odsouhlasený stručný záznam /průběh konzultace, zjištěný stav vzdělávání žáka, závěr a metodické doporučení, podpisy konzultanta a vzdělavatele/
- ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání v případech, uvedených ve školském zákonu, pokud rozhodne o ukončení individuálního vzdělávání, zařadí žáka do příslušného ročníku základní školy. Odvolání proti rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání žáka nemá odkladný účinek

3.7 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata (dále jen PT) reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Jsou realizována integrací do povinných předmětů nebo formou samostatného projektu.

Osobnostní a sociální výchova OSV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	Čj		M	Vv	Vv	M	F,Ov, M,Čj	M,Ch	M,Ch
Sebepoznání a sebepojetí		Prv		Čj	Čj,Hv	Vz	Ov,Čj	Vz,Př	
Seberegulace a sebeorganizace					Tv	Vz,Čj	Ov	Vz	Tv
Psychohygiena	Tv		Sp	Tv	Tv	Vz	Ov	Vz	Vz
Kreativita			Sp	Tv,Sp	M,Hv,Vv	Vv,Vz	Vv,F	Vv	Vv
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Prv					Vz	Ov	Vz	Vz
Mezilidské vztahy				Čj		Vz,Ov	Ov	Vz, Čj	D, Vz
Komunikace	Čj	Čj	Aj	Aj,Čj	Čj	Čj ,F,M,Ov, Hv,Vz,Tv,	Ov, Tv	Vz,Tv	Tv,Čj,Vz
Kooperace a kompetice			M,Sp	M	Čj,Tv	Ov,Vz,Tv,F,M,Z	F,Tv	Vz,Tv	Tv, Vz
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čj	Čj	Ov,Vz,F	Ov,IKT,F	Vz,Ov	IKT, M,Vz,Ov
Hodnoty, postoje, praktická etika				Čj		Vz,Ov	Ov	Vz	Vz

Výchova demokratického občana VDO									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola				VI		Ov	F		
Občan, občanská společnost a stát				VI		F,Ov	Ov,IKT	D,Ov	D,IKT,Ov
Formy participace občanů v politickém životě				VI					Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	D			D,Ov

Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech VMEGS									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			Aj	Aj,M	Čj,Aj,Hv,M	Aj,Z,Čj	Aj,Z,Nj	Aj,Nj	Aj,Čj,Ov,Nj
Objevujeme Evropu a svět				VI	VI	Aj	Aj,Z,Nj	Aj,Nj	Z,Aj,Nj
Jsme Evropané				Čj		M,F		Hv,Z	D, Z,Ov

Multikulturní výchova MkV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference				IKT	Aj,IKT	Ov	Nj	Nj	Z,Nj
Lidské vztahy	Prv	Prv	Čj-PRO/ Dětská práva	Čj-PRO/ Dětská práva	Dv	Ov	Ov		Z
Etnický původ			Čj-PRO/ Dětská práva	Čj-PRO/ Dětská práva			Ov	D,Př	D,Z
Multikulturalita					Aj	Aj	Aj	Aj	D,Z,Aj
Princip sociálního smíru a solidarity			Čj-PRO/ Dětská práva	Čj-PRO/ Dětská práva		Ov	Ov	D	Ov

Environmentální výchova EV										
	1. stupeň					2. stupeň				
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Ekosystémy	PRO/ Příroda nás obklopuje					Př,Z,Vv	Vv,Př	Ch	Z	
Základní podmínky života	PRO/ Den Země					Př,Z,F,M	Př,M	PřCh	Ch	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRO/ Dopravní výchova					Př,Z,F	Př,IKT,F	Ch,D,Z	Z,Ch,IKT,Ov	
Vztah člověka k prostředí			Čj	Čj	M	Vv,Z,F	Vv,Čj,F	Př,Z,Ch,F	Př,D,Z,M	

Mediální výchova MV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<u>receptivní činnosti</u>									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Čj		IKT	Čj,IKT	Ov,Vz,F	F	F	Čj,Vz
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Čj		Ov			M,F
Stavba mediálních sdělení					Čj				Čj
Vnímání autora mediálních sdělení					Čj	Vv	Vv,	Vv	D,Vv
Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj		Ov,F			M,Ov
<u>produktivní činnosti</u>									
Tvorba mediálního sdělení				Čj				Vv	Vv
Práce v realizačním týmu			Čj	Čj	M				Čj-PRO

Vysvětlivky k PT:

- zkratky předmětů vycházejí z učebního plánu
- PRO – projekt realizovaný v jednom nebo v několika předmětech, pokud není uvedeno projektové zpracování, je tematický okruh integrován do povinných vyučovacích předmětů

4. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán Školního vzdělávacího programu Škola plná pohody vychází z učebního plánu RVP pro ZV.

1. stupeň

Předmět	Zkratka	Počet hodin						
		Ročník					Z toho disponibilní hodiny	Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.		
Český jazyk	Čj	10	9	9	7	7	9	42
Anglický jazyk	Aj	0	0	3	3	3	0	9
Matematika	M	5	6	5	5	5	6	26
Informatika	Inf	0	0	0	1	1	0	2
Prvouka	Prv	1	2	2	0	0	0	5
Vlastivěda	Vl	0	0	0	2	2	0	4
Přírodověda	Př	0	0	0	1	2	1	3
Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	0	5
Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	2	2	0	7
Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	0	10
Člověk a svět práce	Sp	1	1	1	1	1	0	5
Celkem hodin		21	22	24	25	26	16	118

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

- Využití disponibilní časové dotace - posílení povinných vyučovacích předmětů (16 hodin): český jazyk - 9 hodin, matematika - 6 hodin, přírodověda – 1 hodina.
- Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v samostatných vyučovacích předmětech: prvouka (1 - 3. ročník), přírodověda (4. a 5.ročník) a vlastivěda (4.a 5. ročník).
- Průřezová témata se nevyučují samostatně, jsou součástí povinných vyučovacích předmětů nebo jsou realizována jako samostatný projekt v jednom nebo více povinných vyučovacích předmětech.
- Zkratky vyučovacích předmětů budou využívány při zápisech v třídní dokumentaci.
- Jako nepovinný je na 1. stupni vyučován vyučovací předmět náboženství.

- Disponibilní časová dotace Českého jazyka se použije k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato opatření doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasí s jejich poskytováním.
- Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně jiným vzdělávacím obsahem v rámci individuálního vzdělávacího plánu.

2.stupeň

Předmět	Zkratka	Počet hodin					
		Ročník				Z toho disponibilní hodiny	Celkem
		6.	7.	8.	9.		
Český jazyk	Čj	4	4	5	4	2	17
Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	0	12
Německý jazyk	Nj	0	2	2	2	0	6
Matematika	M	5	5	5	5	4	20
Informatika	Inf	1	1	1	1	0	4
Dějepis	D	2	2	2	2	0	8
Výchova k občanství	Ov	1	1	1	1	2	4
Fyzika	F	2	2	1	2	2	7
Chemie	Ch	0	0	2	2	0	4
Přírodopis	Př	2	2	2	1	2	7
Zeměpis	Z	2	2	2	1	1	7
Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	0	4
Výtvarná výchova	Vv	2	1	1	1	1	5
Výchova ke zdraví	Vz	1	0	1	1	1	3
Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	0	8
Člověk a svět práce	Sp	1	1	0	1	0	3
Volitelné předměty		1	1	0	1	3	3
Celkem hodin		30	30	31	31	18	122

Poznámky k učebnímu plánu pro 2.stupeň:

- Využití disponibilní časové dotace (18 hodin):
posílení povinných vyučovacích předmětů: český jazyk - 2 hodiny, matematika - 4 hodiny, fyzika - 2 hodiny, přírodopis - 2 hodiny, zeměpis - 1 hodina, výchova ke zdraví - 1 hodina, výtvarná výchova – 1 hodina, výchova k občanství - 2 hodiny
- Nabídka a realizace volitelných předmětů - 3 hodiny
- Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce jsou realizovány:
6. ročník - příprava pokrmů, 7. ročník – pěstitelské práce, polytechnická výchova, údržba domácnosti, 9. ročník – svět práce
- Průřezová témata se nevyučují samostatně, jsou integrativní součástí povinných vyučovacích předmětů nebo jsou realizována jako samostatný projekt v rámci povinného vyučovacímho předmětu.
- Přehled volitelných předmětů

Název volitelného předmětu	Zkratka	Ročník			
		6.	7.	8.	9.
Anglická konverzace	Ak	x	x	x	x
Seminář z českého jazyka a literatury	SČj	x	x	x	x
Cvičení z matematiky	CvM	x	x	x	x
Ekologická praktika	Ep	x	x	x	x

- Volitelné předměty vycházejí z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Nabídka volitelných předmětů může být postupně rozšiřována a doplňována.
- V konkrétním školním roce jsou volitelné předměty zařazovány na základě zájmu žáků a personálních podmínek školy tak, aby uspokojily zájem co největšího počtu žáků.
- Zkratky vyučovacích předmětů budou využívány při zápisech v třídní dokumentaci.
- Jako nepovinný je na 2. stupni vyučován vyučovacím předmět náboženství.
- Disponibilní časová dotace českého jazyka se použije k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato opatření doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasí s jejich poskytováním.
- Vzdělávacím obsah předmětu Anglický jazyk a Německý jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně jiným vzdělávacím obsahem v rámci individuálního vzdělávacímho plánu.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně.

Má mezi předměty stěžejní postavení, neboť dobrá úroveň jazykové kultury je odrazem všeobecné vyspělosti každého žáka. Dovednosti, které si v rámci českého jazyka žáci osvojují, jsou důležité nejen pro jazykové vzdělávání, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Předmět bude vyučován jako jeden předmět zahrnující složky: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova. V komunikační a slohové výchově se žák učí kultivovaně psát a mluvit, vnímat a chápat různá sdělení, číst s porozuměním, analyzovat a kriticky posoudit obsah textu. Jazyková výchova vede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování. V literární výchově žák postupně získává a rozvíjí základní čtenářské návyky a schopnosti tvořivě přijímat, vykládat a tvořit literární text.

Vzdělávání směřuje k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, sjednocujícího činitele národního společenství,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- vnímání a osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a sdělování názorů,
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů,
- zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny a s různě zaměřenými texty,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu,
- sdílení čtenářských zážitků a k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk se vyučuje jako povinný předmět ve všech ročnících na 1. a 2. stupni s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

1. ročník – 10 hodin
  2. ročník – 9 hodin
  3. ročník – 9 hodin
  4. ročník – 7 hodin
  5. ročník – 7 hodin
- (posílen z disponibilní časové dotace o 9 hodin)

2. stupeň

6. ročník – 4 hodiny
  7. ročník – 4 hodiny
  8. ročník – 5 hodin
  9. ročník – 4 hodiny
- (posílen z disponibilní časové dotace o 2 hodiny)

Výuka probíhá v kmenových třídách, v případě potřeby v počítačové učebně nebo v multimediální učebně. Součástí výuky jsou návštěvy kulturních akcí, besedy v knihovně, besedy nad přečtenou knihou, práce s knihou, případně s texty na internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k propojování poznatků z různých oblastí a vytváření si
- komplexnějšího pohledu
- ukazuje, jak pracovat s chybou, vede žáky k autokorekci chyb
- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- pomáhá při výběru vhodných způsobů a metod učení
- podporuje využívání výukových programů
- pracuje s žáky individuálně, ve dvojicích i skupinách
- vede žáky k umění prezentovat své myšlenky i názory, kriticky se ohodnotit
- rozvíjí u žáků dovednost získávat a vyhodnocovat informace z více zdrojů
- vede žáky k aplikaci naučených teoretických pravidel v praxi
- zařazuje práci s jazykovými příručkami a slovníky
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka

Kompetence k řešení problému

učitel

- vede žáky k hledání chyby a odůvodnění správného řešení
- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností

- podporuje u žáků umění obhájit vlastní řešení
- vede žáky k samostatnému nalézání pravidel k řešení problémů s využitím kreativity

Kompetence komunikativní

učitel

- vyžaduje správné a přesné formulace vlastních myšlenek a názorů
- dbá na kultivované vyjadřování ústní i písemné
- rozvíjí neverbální vnímání komunikace
- neustále rozšiřuje u žáků slovní zásobu pomocí literárního i gramatického učiva
- zařazuje diskusní kroužky, snaží se o zapojení žáků do diskuse a obhájení si svého názoru
- dbá na rozvíjení čtení s porozuměním

Kompetence sociální a personální

učitel

- vzájemným respektováním vytváří společně se žáky příznivou pracovní atmosféru
- zařazuje práci ve dvojicích, ve skupině, klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, jejich respektování
- rozvíjí využívání nápadů druhých
- podporuje sebedůvěru u žáků kladným hodnocením

Kompetence občanská

učitel

- klade důraz na slušnou mluvu a slušné chování ve škole i na veřejnosti
- vede žáky k toleranci a uznání názorů různých skupin prostřednictvím četby
- organizuje akce napomáhající vnímání kult. a historického dědictví

Kompetence pracovní

učitel

- dbá na přípravu žáků na vyuč. hodinu a na udržování pořádku pracovního prostoru
- rozvíjí u žáků pracovní návyky a vede je k odpovědnosti za vykonanou práci
- vede žáky k využití získaných zkušeností a znalostí pro vlastní rozvoj a přípravu na budoucí život

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Průřezová témata

- Environmentální výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Multikulturní výchova
- Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět český jazyk je úzce spjat s dramatickou výchovou, dějepisem, cizími jazyky, hudební výchovou, výtvarnou výchovou, zeměpisem.

Předmět: Český jazyk

Ročník: 1.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	-zvládá základy techniky mluveného projevu	-nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání.	OSV-rozvíjí schopností poznávání OSV-komunikace
porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	- správně se vyjadřuje a dodržuje základní komunikační pravidla v dané situaci	-komunikační situace: poprosit, poděkovat, omluva, žádost, blahopřání, pozdrav, -správně spisovně se vyjadřovat z hlediska slovní zásoby	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správně sedí, drží psací náčiní, zachází s grafickým materiálem, dbá na správnou techniku psaní	- dodržování hygienických návyků správného psaní	
píše správné tvary	- rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu, orientuje se prakticky v pojmech nahoře - dole, vzadu - vpředu, před - za, nad - pod ap.	-zrakové rozlišení tvarů -manipulace s předměty	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slov na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	-určí hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově, naopak dokáže z hlásek sestavit slovo	-sluchové a zrakové vnímání	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slov na slabiky a hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	-rozlišuje sluchovou a grafickou podobu hlásek a písmen abecedy	-poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám -praktické čtení (správná technika čtení, pozornost čtení)	

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>-čte otevřené slabik s těmito souhláskami, jednoduchá slova</p> <p>-rolišuje sluchovou a grafickou podobu hlásek a písmen celé abecedy</p> <p>-čte zavřené slabiky a slova se souhláskou na konci</p> <p>-přečte slova se dvěma souhláskami na začátku</p> <p>-přečte slova se dvěma souhláskami uprostřed</p> <p>-přečte slova se zavřenou slabikou se dvěma souhláskami na začátku</p> <p>-čte složitější víceslabičná slova</p> <p>-čte slova s skupinami di,ti, ni, dy, ty, ny, bě, pě, mě, vě a slova se slabikotvornými r, l</p>		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	-vylepšuje plynulost čtení, čtení s porozuměním a snaží se o dobrý přízvuk při čtení	-reprodukce textu a přednes básně -plynulé čtení	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	-rozlišuje –článek, nadpis, řádek, odstavec -orientuje se v textu	-dramatizace pohádky -práce s textem	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
porozumí písemným nebo mluveným projevům přiměřené složitosti	-napíše adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz -popisuje předměty a jejich vlastnosti	-základní formy společenského styku: oslovení, pozdrav, poděkování -popis- předmětu, obrázku, osoby, zvířete, pracovního postupu	OSV- komunikace
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	-respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	-dialog, mluvčí a posluchač	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá volí správné tempo řeči	-v krátkých mluvených projevech správně dýchá volí správné tempo řeči	-návčik přiměřeného tempa řeči a dýchání	
volí vhodné verbální a nonverbální prostředky v běžných školních a mimoškolních situacích	-volí vhodné verbální a nonverbální prostředky v běžných školních a mimoškolních situacích	-rozhovory, telefonování	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	-pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	-správná výslovnost všech hlásek v e slově, artikulace a srozumitelnost	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	-seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	-děj-základ vypravování, dodržování posloupnosti dějů na základě pozorování -pořádek vět podle dějové posloupnosti	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	-zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	-dodržování hygienických návyků správného psaní	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	-píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	-technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) -abeceda	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky	-rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení slova na hlásky	-slovo, slabika, hláska, písmeno -rozdělení hlásek na : samohlásky, souhlásky a dvojhásky -souhlásky znělé a neznělé -slabikotvorné l, r dělení slov na konci řádku	
porovná významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená,	-třídí slova podle slovního významu	-slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	
porovná a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc	-porovná a třídí podstatná jména, slovesa	-poznávání podstatných jmen, sloves -vlastní jména-rozlišování obecných a vlastních jmen	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	-rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	-poznávání podstatných jmen, sloves a předložek	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	-užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	-souvislý mluvený projev	
spojuje věty do jednodušších souvětí správnými spojkami	-spojuje věty do jednodušších souvětí správnými spojkami	-spojky jejich funkce -grafická podoba věty a souvětí -spojení dvou a více vět	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	-rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	-druhy vět podle postoje mluvčího	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odůvodňuje a píše správně: i /y ý po tvrdých a měkkých souhláskách, slova s u ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> -odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách -zdůvodní a správně napíše ve slovech ú/ů -používá velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování -dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. 	-znalost správného pravopisu	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	<ul style="list-style-type: none"> -reprodukce textu -přednes básně nebo úryvku 	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> -poslouchá uvědoměle literární texty -čte samostatně texty a zaznamenává si jejich název, jméno spisovatele, jméno ilustrátora do deníčku 	<ul style="list-style-type: none"> -uvědomělý poslech -samostatná četba -volná reprodukce textu -dramatizace pohádky nebo povídky 	MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	-rozlišuje a používá pojmy- pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, verš, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy	-literární pojmy	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	-čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu	-čtení populárních a naukových textů, věcné čtení	EV ekosystémy PRO Příroda nás obklopuje
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	-porozumí pokynům v libovolné podobě, přiměřené náročnosti	-naslouchání - praktické a věcné, pozorné a soustředěné -reakce na otázky	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	-zná základní komunikační pravidla	-vyjadřování se podle komunikační situace - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz	MkV lidské vztahy PRO Dětská práva
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	-dbá na správnou výslovnost	-vypravování, dialog role mluvčího i posluchače zdvořilé vystupování	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	-zvládá techniku mluveného projevu(dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)	-dialogy a vyprávění v přiměřeném tempu řeči	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	-vyjádří se jasně verbálně i nonverbálně	-zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky - mimika a gesta, -telefonický rozhovor -sestavení Úmluvy třídy	MkV etnický původ PRO Dětská práva
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	-vypráví vlastní zážitek	-souvislé jazykové projevy, -sestavení osnovy příběhu, dramatizace zvláštní životní situace	MV práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	-správně sedí při psaní , drží dobře psací náčiní	-dodržování základních hygienických návyků	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	-kontroluje vlastní písemný projev, opraví chyby	-úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	-napíše správně jednoduché sdělení, či zprávu	-pozdrav, blahopřání, omluvenka, vzkaz, popis, -reklama v novinách	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	-vypráví příběh podle obrázků	-vyprávění pohádky či povídky, -spojování obsahu textu s ilustrací	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	-rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení na hlásky, -odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	-hláskosloví, výslovnost, stavba slova, -nauka o slově, -slovní přízvuk	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	-vyhledá, určí a vytvoří slova souznačná protikladná a příbuzná	-vyjmenovaná a příbuzná slova -slova souznačná, protikladná a příbuzná, nadřazená a podřazená slova	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	-třídí slova podle ustáleného významu	-třídění slov podle významu, slovo a skutečnost -podstatná jména vlastní názvy evropských států	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	-rozlišuje ohebné a neohebné slovní druhy	-druhy slov, ohebné a neohebné	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	-užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	-význam slov -souvislý mluvený projev	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	-užívá spojky a spojovací výrazy při tvorbě jednoduchých souvětí	-věta jednoduchá a souvětí -spojky a jejich funkce -spojovací výrazy	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	-rozlišuje v textu druhy vět, -vyjádří druh věty zvukovou intonací	-druhy vět podle postoje mluvčího-oznamovací, tázací, rozkazovací a přací	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech: dě, tě, ně ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	-odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách, dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě - mimo morfologický šev	-osvojení řady vyjmenovaných slov, slova příbuzná -rozlišování slov stejně znějících s odlišným pravopisem	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku.	-čte a přednáší z paměti literární texty	-reprodukce textu -přednes básně nebo úryvku prózy	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	-převypráví krátký text vlastními slovy	-text v čítance - výběr vhodných sloves z nabídky	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	-rozliší poezii od prózy, pozná pohádku	- základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	-pracuje s krátkým literárním textem dle pokynů a zadání	- volná reprodukce textu, dramatizace krátké veršované pohádky -dramatizace - první pomoc při úrazu -záznam o četbě ve čtenářském deníku	EV vztah člověka k prostředí

Předmět: Český jazyk

Ročník 4.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním Pračlověk, doba ledová	EV ekosystémy PRO Příroda nás obklopuje
reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	-reprodukuje obsah jednoduchého sdělení	-vystižení jádra sdělení, -inzerát o prodeji	MV tvorba mediálního sdělení
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	-zahájí a ukončí dialog, vede jasný a stručný telefonický rozhovor	-sestavení a předvedení telefonického rozhovoru na jednoduché téma -první pomoc při úrazu-dramatizace	OSV mezilidské vztahy EV vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	-pozná spisovná a nespisovná slova, vhodně je používá v rozhovoru	-vyhledávání a nahrazování nespisovných slov spisovnými v textu i v mluveném projevu	OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	-píše správně jednoduchý komunikační žánr	-psaní dopisu včetně adresy, přání, pozvánky apod.	OSV komunikace hodnoty, postoje, praktická etika
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	-sestaví osnovu vyprávění, dovede podle ní vyprávět nebo psát	-popis pracovního postupu, -vyprávění vlastního zážitku, dokončení příběhu	MV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	-porovnává významy slov, -třídí slova dle nabídky	-slova jednoznačná, -mnohoznačná, souznačná, protikladná, citově zabarvená	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	- najde ve slově kořen, část příponovou a předponovou	-stavba slova - kořen, předpona a přípona	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	-třídí a určuje slovní druhy, užívá je v gramaticky správných tvarech	-rod, číslo a pád podstatných jmen, skloňování podle vzorů -osoba, číslo a čas u sloves časování	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	-vyhledává podmět a přísudek v úplné větě	-základní skladební dvojice ve větě jednoduché, různé vyjádření podmětu (podstatné jméno, příd. jméno, zájmeno, číslovka)	MkV lidské vztahy projekt Dětská práva
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	-odlišuje větu jednoduchou a souvětí	-vyhledávání sloves ve větě, -výstavba věty, základní větné členy, -práce s větou	MkV etnický původ projekt Dětská práva

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	-užívá vhodných spojovacích výrazů	-spojky a spojovací výrazy	MV fungování a vliv médií ve společnosti
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	-píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	-psaní i/y ve vyjmenovaných slovech a ve slovech příbuzných -zdůvodnění pravopisu	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.		-čtenářský deník, prezentace a doporučení přečtené knihy, příběhu	OSV sebezpoznání a sebepojetí komunikace
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	-volně reprodukuje text podle svých schopností	-dramatizace textu, -ilustrace k přečtenému, vystižení děje	VMEGS jsme Evropané
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	-rozpozná pohádku, povídku, pověst	-literatura přiměřená věkovým a čtenářským schopnostem	Mkv/PRO Dětská práva lidské vztahy etnický původ
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozliší rým, verš, sloka	-literární pojmy - spisovatel, autor, čtenář, - próza, báseň, - hádanka, přísloví, rčení	MV tvorba mediálního sdělení práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	-hovoří souvisle o přečteném textu	-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů, tiché čtení s porozuměním	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	-vytvoří zkrácený zápis textu zaznamenává zajímavé myšlenky	-vyhledání klíčových slov, pozorné vnímání -podrobností a hledání jejich významu v celku	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		-orientace v textu	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	-volně reprodukuje text	-vystižení jádra sdělení -orientace v naučných textech přiměřené věku	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku		-pravidla dialogu	OSV komunikace
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		-porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru		-členění vět, frázování, síla a barva hlasu	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	-napíše dopis, sms, pozvánku, oznámení, příspěvek do časopisu	-orientace ve stavbě textu členění na odstavce	MV stavba mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
sestaví osnovu vyprávění a na jejich základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	-zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu	-pravidla sestavování osnovy členění příběhu	
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		-význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova opačná a stejného významu, citově zabarvená	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		-stavba slova - předpony roz-, bez-, nad-, pod-, od-, bě-, pě-, vě-, mě, mně	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	-třídí slovní druhy, určuje mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen -určí druhy přídavných jmen, doplní y, i, u měkkých a tvrdých příd. jmen -určí základ. druhy zájmen a číslovek	-slovní druhy, tvary slov, mluvnické kategorie sloves- osoba, číslo, způsob čas, -mluvnické kategorie podstatných jmen-pád, číslo, rod a vzor -přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa	OSV kooperace a kompetice
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	-určí podmět a přísudek, -vyhledá podmět nevyjádřený, přísudek slovesný a jmenný	práce s větou	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	-vyhledá ve větě určité sloveso	-výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí, -smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		-rozmanité spojovací výrazy	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	-píše i/y po obojetných souhláskách	-vyjmenovaná slova	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		-shoda podmětu s přísudkem	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je		-zážitkové čtení a naslouchání, -čtenář. deník, -nalézání příčin věcí a porozumění jim	OSV sebezpoznání a sebepojetí
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma		-tvořivé činnosti s literárním textem, -volná reprodukce, dramatizace textu -ilustrace k přečtenému, vystižení děje -vlastní tvorba na libovolné téma	OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti
rozdílí různé typy uměleckých textů	-rozpozná vybrané umělecké žánry- bajka, pohádka, pověst, dobrodružná četba	-literatura umělecká a věcná -literatura v proměnách času -lidová slovesnost	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	-rozliší pojmy rým, verš, sloka	-literární pojmy-rozpočítadlo, hádanka, báseň, spisovatel, básník, kniha, čtenář, herec, režisér přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy, verš, rým	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	-definuje národní, mateřský jazyk -rozlišuje útvary národního jazyka	Úvod o českém jazyce -národní jazyk -útvary českého jazyka	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky příručkami	-učí se pracovat s jazykovými příručkami, orientuje se v nich, vyhledává potřebné údaje	-jazykové příručky	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	-rozliší hlásky(samohl.-kr.,dl.,souhl.-měk.,tvrdé, oboj., dvojhlásky) -seznamuje se s asimilací znělosti -v mluv. projevech uplatňuje spisovnou výslovnost s používáním správného tempa, přízvuku, důrazu, pauzy	Zvuková stránka jazyka	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	-ve větě rozpozná základní skladebnou dvojici -určí typické rozvíjející větné členy-Pk,Pt,Pu-v jednoduchých větách -tvoří věty s Po vyjádřeným podstatným jménem a Po nevyjádřeným -rozlišuje Přs slovesný a jmenný	Skladba	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	-správně třídí slovní druhy -rozlišuje podstatná jména konkrétní, Abstraktní ,pomnožná,, hromadná, látková, obecná a vlastní	Tvarosloví	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> -upevňuje pravopis jmen osobních a místních, -rozlišuje druhy přídavných jmen, -upevňuje pravopis přídavných jmen tvrdých a měkkých, osvojuje si pravopis přídavných jmen přivlastňovacích, -určuje jmenné kategorie přídavných jmen -užívá jmenné tvary přídavných jmen bez pravopisných obtíží, -tvoří bez pravopisných obtíží mn.č. přídavných jmen tvrdých, stupňuje příd. jména -vyhledá v textu zájmena, určí druhy, -skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary, -vyhledává číslovky v textu, určí druhy, skloňuje číslovky základní, -upevňuje pravopis řadových číslovek -vhodně používá slovesné tvary, obzvláště spisovné tvary podmiňovacího způsobu, určuje sloves. kategorie 		
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> -prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích, při písemných i ústních stylistických pracích rozlišuje spis. jazyk a hovor. mluvu -dokáže svými slovy reprodukovat přečtený text, vytvoří vyprav. dle zadané osnovy 	Vypravování	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> -sestaví osnovu (heslovitě, pomocí vět), -uvědomuje si časovou posloupnost děje, -člení text do odstavců 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	-vhodně používá verb. i nonverbální komunikaci - užívá přímou řeč a dodržuje pravopis přímé řeči, -zpracuje jednoduchý popis a popis pracovního postupu, -pracuje s denním tiskem, vyhledá zprávu a oznámení, -sestaví stručnou zprávu a oznámení	Komunikace Popis Zpráva a oznámení	OSV komunikace
využívá základy studijního čtení- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	-pracuje s odborným textem, hledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku, tvoří osnovu ze slov a vět -vytvoří výpisky a výtah ze snadného odborného textu	Výpisky Výtah	OSV seberegulace a sebepoznání
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	-nastylizuje dopis osobní, rozlišuje dopis oficiální a neoficiální	Dopis	
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	-dovede se orientovat v knize a v knihovně, vyhledá informace v katalogích i v dalších informačních zdrojích najde v knize bibliografické údaje	Knihovnické lekce	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	-dokáže odlišit pověst od pohádky, přiřazuje pověst k druhům, rozlišuje druhy -výrazně čte, -obohacuje vlastní jazykovou kulturu -reprodukuje text svými slovy	Pověsti	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	-určuje věcný význam slov, samostatně vyhledává významy ve slovnících, objasňuje je vl. slovy, -vysvětluje lidová rčení, používá jev mluv. projevech, -chápe přenášení pojmenování, -třídí slova jednoznačná a mnohoznačná, -využívá termíny z ostatních vyučovacích předmětů v mluvených i písemných projevech, -nalézá vhodná synonyma, slova cit .zabarvená a využívá je ve slohových útvarech, -analyzuje, jak je slovo vytvořeno, jakým způsobem byla obohacena slovní zásoba	Význam slov -slovo, sousloví, rčení -slova jednoznačná a slova mnohoznačná -termíny, terminologie -synonyma, homonyma, slova citově zabarvená Tvoření slov -slovní zásoba, způsoby jejího obohacování	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	-tvoří věty a rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, -vyhledává jednotlivé druhy vět v textu, rozliší otázku zjišťovací a doplňovací, rozdělí větu na část Po a Přs	Skladba -druhy vět podle postoje mluvčího -věta jednočlenná a dvojčlenná -VV-druhy	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	-vysvětlí rozdíl mezi větou jedn. a dvojčlen. -pojmenuje vět. ekvivalent vyhledává VJ a VD v textu, samostatně je tvoří -rozlišuje základní větné členy a rozvíjí. VČ, pojmenuje je, rozliší VH a VV, určí druhy VV	-doplňk, Pk shodný a neshodný, několikanásobný a postupně rozvíjející, volný a těsný, přístavek)	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	-docvičuje pravopis vlastních jmen, zvláště názvy v regionu, správnost ověřuje v jazykových příručkách	Pravopis -psaní velkých písmen -interpunkce	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	-vysvětlí a zdůvodní správnost pravopisných jevů v pravopisných cvičeních	-shoda (Po-i,-ové x –e)	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	-pozoruje umělecké dílo a na přiměřené úrovni ho popíše s výběrem vhodných jazykových prostředků, -výstižně vyjádří povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy nebo jiné zvláštnosti	Popis -popis uměleckého předmětu -charakteristika -subjektivní popis	OSV – sebepoznání EV vztah člověka k prostředí OSV rozvoj schopnosti poznávání
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	-rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou, -používá obrazná pojmenování dle svých schopností, -rozlišuje sloh. rozvrstvení slovní zásoby, -dokáže popsat své city, pocity, nálady		
využívá základy studijního čtení- -vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	-formuluje hlavní myšlenky textu-písemně i ústně -hledá klíčová slova - vytvoří osnovu textu	Výtah	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	-sestaví vlastní životopis, -sepíše žádost	Životopis Žádost	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	-převypráví vlastními slovy příběh(film, četba) v mluveném i písemném projevu, -využívá dle svých schopností výstižné jazykové prostředky	Vypravování	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	-samostatně vytváří příběh na dané téma nebo dle zadané osnovy		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	-charakterizuje lit. žánry, uvede představitele - výrazně čte, -podle svých schopností, volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, -formuluje dojmy z přečteného nebo viděného díla	Báje, eposy, legendy Balady	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	-rozliší biografii a autobiografii, seznámí se s formou deníku	Biografie, deník	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	-vystihuje strukturu a jazyk literárního díla, -zvládá základní literární teorii, -rozlišuje literární druhy a žánry	Historická próza Sci-fi literatura	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	-vysvětlí základní termíny z oboru divadlo -seznámí se s filmovým a televizním vývojem rozšiřuje literární zážitky a poznatky vlastní mimočítankovou četbou	Detektivní příběhy Divadlo Film, televize	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	-vytváří grafy jednoduchých souvětí, -vysvětlí stavbu souvětí, -pojmenuje druhy VV, -identifikuje souř. spojení, -vyhledává různé příklady spojovacích výrazů, uvádí synonymní výrazy, -určuje významové poměr mezi větami hlavními, -rozlišuje souvětí souřadná a podřadná	Skladba -SS, SP -významové poměry mezi VH a VČ -významové poměry mezi VV	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	-objasňuje interpunkci v souvětí na základě vytvořeného grafu, -určuje významové poměry mezi členy několikanásobných větných členů, -pokouší se o vytvoření souvětí podle daného vzorce		
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	-tvoří různými způsoby slova, rozpozná metaforu, metonymii, vysvětlí rčení -ovládá slovotvorný pravopis ve větě jednoduché i souvětí	Tvoření slov	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	-spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Slova přejatá	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	-vyhledává v textu slova cizího původu, -stanoví, z kterého jazyka pochází, orientuje se v Jazykových příručkách -nahrazuje slova přejatá slovy domácími, -rozumí významu běžně používaných slov přejatých		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	-aktivně využívá slovníky cizích slov a jiné příručky, -zvládne psaní a skloňování nejfrekventovanějších přejatých slov obecných a cizích jmen vlastních, -zvládne lexikální pravopis v písemném projevu		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	-třídí druhy slov, určuje jmen. a slovesné kategorie vytváří správné slovesné tvary, rozliší vid dokonavý a nedokonavý, vytváří vidové dvojice používá je v mluveném i písemném projevu, -zvládá morfologický pravopis v písemném projevu	Tvarosloví -slovesný vid -vidové dvojice	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	-rozvíjí kultivovaný písemný i mluvený projev, -využívá vhodné jazykové prostředky v písemném i mluveném projevu, charakterizuje lit.(film.) postavu	Popis -charakteristika literárního hrdiny	
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	-využívá poznatků z vlastní četby, -posiluje vztah k přírodě, domovu, vyjadřuje své city, pocity a nálady	-líčení (subjektivně zbarvený popis)	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	-obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky		
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	-porozumí stavbě odborného textu	Výklad, výtah	
využívá základy studijního čtení- -vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	-rozvíjí čtenářské schopnosti v oblasti odborného textu, -vyhledává hlavní myšlenky, klíčová slova přesně a výstižně je formuluje, seznamuje s nimi ostatní ve formě referátu		
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	-uvažuje nad zadanými téma ty a formuluje vlastní názory ústně i písemně -rozvíjí samostatné přemýšlení nad problémem -vyjadřuje vlastní názor	Úvaha	OSV – mezilidské vztahy
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	-aplikuje znalosti pravopisných jevů v písemných projevech, -vytvoří pozvánku, zpracuje inzerát, objedná si zboží	Administrativní styl -objednávka, pozvánka, inzerát	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	-výrazně čte, -dovede uceleně vlastními slovy reprodukovat přečtený text -interpretuje a hodnotí přečtené texty -orientuje se v časové ose, uvede významné předst. lit.	Hlavní vývojová období národní a světové literatury -nejstarší literární památky -literatura renesance, klasicismu, romantismu, realismu	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	-rozpozná základní literární žánry -sleduje jazyk a posuzuje výběr uměleckých prostředků		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	-vnímá film jako umělecké dílo, osvojí si základní termíny z oblasti filmu -seznámí se s filmovým scénářem	Základní poznatky o filmu	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	-na základě působení textu se pokusí o umělecký přednes		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	-formuluje dojmy ze své četby, hlavní myšlenky textu, -vyhledává básnické prostředky v textu	Poezie -humor v básni -melodie v básni	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	-podle svých schopností vytváří vlastní literární text -rozlišuje a vnímá aspekty umělecké literatury	-kaligramy	

Předmět: Český jazyk

Ročník 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	-rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití, -vyjmenuje a zařadí slovanské a neznámější světové jazyky -vysvětlí anarchismus, historismus, neologismus	Obecné výklady o jazyce -slovanské jazyky -vývoj jazyka (archaismy, , neologismy) -útvary jazyka -jazyková kultura	VMEGS Evropa a svět nás zajímá

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	-vyjmenuje nejdůležitější vývojové etapy českého jazyka a vlastními slovy vyjádří vývojové rysy jednotlivých etap	Hláskosloví -spodoba -přízvuk	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	-chápe asimilaci znělosti, -ovládá hláskoslovný systém, správnou výslovnost hlásek i souhláskových skupin	-systém	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	-klade správný přízvuk, v běžné komunikaci v mluveném projevu používá správnou melodii věty, tempo a pauzy, -ovládá morfologický a lexikální pravopis		
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	-samostatně pracuje se slovníky, orientuje se v nich, -ovládá slovtvorný pravopis, -používá termíny z různých vyučovacích předmětů v mluvených i písemných projevech	Slovní zásoba, význam slova Tvoření slov	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	-rozliší synonyma, antonyma a homonyma .utvrdí si znalost v rozboru stavby slova, -pochozí slovtvorný rozbor		
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	-zvládá druhy slov, roztřídí slova ohebná a neohebná, -samostatně skloňuje a časuje slova domácí i přejatá	Tvarosloví	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> -ovládá lexikální, morfologický a slovotvorný pravopis, -skloňuje a stupňuje přídavná jména -používá správně tvary zájmen a číslovek, -ovládá mluvnické kategorie sloves -správně užívá a píše příslovečné spřežky, -identifikuje přechodník přítomný a minulý 		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> -objasní stavbu souvětí a věty jednoduché, -v písemném projevu zvládá syntaktický pravopis v souvětí i větě jednoduché -rozliší oslovení, vsuvku a větu neúplnou -ovládá pravopis přímé řeči -pronikne do logiky stavby českého jazyka (jeden zápor, příklonka, východisko-jádro výpovědi) 	Skladba <ul style="list-style-type: none"> -interpunkce v souvětí a větě jednoduché -mluvnický zápor -pořádek slov v české větě 	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<ul style="list-style-type: none"> -má přehled o významných českých prozaicích, -sleduje souvislou linii příběhu, prostředí, dobu 	Próza 20.stol. <ul style="list-style-type: none"> -publicistický styl v lit.- fejeton 	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizuje literární postavu, -dramatizuje vhodné úryvky textu, -roztvíjí estetické vnímání 		
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje lit. žánry, dovede přiřadit představitele, -vyjadřuje zážitek z četby nebo zhlédnutého představení a sděluje ho ostatním 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	-hledá smysl a podstatu díla, vyjadřuje vlastní názor, -vyjmenuje nejznámější osobnosti českého divadla 20. století, -orientuje se ve vývoji českého dramatu	Divadlo 20.stol.	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	-rozpoznává obrazná pojmenování v uměleckém textu, svými slovy je vysvětlí, -vyjmenuje nejznámější osobnosti české moderní poezie vyjmenuje představitele čs.lit. ve svém regionu	Poezie 20.stol Regionální literatura	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	-neustále prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích používaných při mluvě i písemných stylistických pracích, při komunikaci s vrstevníky i dospělými	Vypravování Popis -charakteristika	
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	-člení text do odstavců, -pracuje s odborným textem	Výklad, výtah	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	-odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. -používá vhodné jazykové prostředky pro výklad, úvahu a ostatní stylistické útvary	Úvaha Fejeton	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	-vyjádří postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky	Diskuse Proslov	MV kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení OSV komunikace
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	-orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodné slovní zásoby	Žádost, životopis	MV práce v realizačním týmu/PRO
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		Slohové útvary, styly	MV stavba mediálních sdělení

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Vzdělání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- rozvíjení vztahu k cizímu jazyku
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování anglického jazyka jako prostředku
- mezilidské komunikace
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání a předávání informací z různých zdrojů k vyjádření
- potřeb a prožitků, ke sdělení názorů
- získávání sebedůvěry při komunikaci a kultivovaném projevu jako prostředku
- prosazení sebe sama

Vzdělávací obsah anglického jazyka je rozpracován na 4 období:

3. ročník

4. a 5. ročník

6. a 7. ročník

8. a 9. ročník

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován jako povinný vyučovací předmět ve 3. až 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

3.ročník – 3 hodiny

4. ročník – 3 hodiny

5. ročník – 3 hodiny

2. stupeň

6. ročník – 3 hodiny

7. ročník – 3 hodiny

8. ročník - 3 hodiny

9. ročník – 3 hodiny

V případě splnění podmínek pro dělení třídy na skupiny, bude třída dělena.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat
- anglicky pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- umožní žákům vyhledávat a třídit informace z učebnice, internetu
- vede žáky k hledání chyby a odůvodnění správného řešení
- zařazuje práci s naučnými jazykovými prostředky
- vede žáky k posouzení vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností

Kompetence komunikační

učitel

- vyžaduje správné a přesné formulace vlastních myšlenek a názorů
- vede žáky k zapojení se do rozhovoru
- rozvíjí porozumění psanému textu a práci s ním
- pobízí žáky spolupracovat s ostatními
- dbá, aby žáci formulovali jednoduché myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

učitel

- vede žáky k práci ve dvojicích
- zapojuje žáky do práce ve skupinách
- rozvíjí využívání nápadů druhých
- vytváří společně se žáky příznivou pracovní atmosféru
- podporuje sebedůvěru u žáků kladným hodnocením

Kompetence občanské

učitel

- vede žáky k toleranci a uznání názorů různých skupin prostřednictvím četby

Kompetence pracovní

učitel

- zařazuje do výuky používání dvojjazyčného slovníku s fonetickým přepisem

Kompetence digitální

učitel

- vede žáky k efektivnímu využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování různých dat
- podporuje vhodné postupy pro sdílení informací a spolupráci

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Anglický jazyk je úzce spojen s vyučovacími předměty informatika, hudební výchova, zeměpis, výtvarná výchova.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	-reaguje na pokyny a otázky verbálně i neverbálně	Pozdravy, rozloučení, představení se	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	používá základní slovní zásobu v mluveném projevu	Tematické okruhy hračky, školní potřeby, jídlo	OSV komunikace
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	-pochopí jednoduchý psaný text s obrázkou	Poslech a čtení komiksu	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	-pochopí obsah mluveného textu	Texty s obrázkou, projekt na dané téma	
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	-rozumí mluvené i psané podobě téhož slova či slovního spojení	Přiřazování vět, spojení s obrázkem	
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	-vytvoří a napíše slova a krátké věty dle vizuální předlohy	Přepis jednoduchých vět Přeházený slovosled Doplňování slov z nabídky	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	-reaguje na pokyny a otázky učitele	Pozdravy, rozloučení, příkazy	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	-rozumí jednoduchým větám s vizuální podporou	Slovní zásoba tematických celků zájmy, nákupy, počasí, příroda, zvířata	
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	-porozumí jednoduchému poslechovému textu s vizuální oporou	Písničky, říkadla, rozhovory, slovní zásoba Doplňování textu během poslechu	MkV kulturní diference /5/
MLUVENÍ zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se	-zapojí se do jednoduchých rozhovorů na dané téma	Pozdravy, rozloučení Co mám rád, volný čas, zvířata, příroda	MkV multikulturalita /5/
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	-vyjadřuje se jednoduchým způsobem podle osvojených témat	Vyjadřování pomocí jednoduchých vět na dané téma Projekty	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	-odpoví na jednoduché otázky z osvojených témat	Rozhovory v kruhu Dialogy dvojic na dané téma blízké žákům	OSV komunikace /4/
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	-vyhledává informace v textu -orientuje se v textu -vytvoří jednoduché otázky	Otázky k přečtenému textu, příběhu, rozhovoru Odpovědi ústní i písemné	
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	-rozumí krátkým textům z běžného života		VMEGS Evropa a svět nás zajímá /4,5/
PSANÍ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	-napíše text s použitím jednoduchých vět z oblasti každodenního života	Tvorba vět na dané téma s použitím osvojené slovní zásoby	
vyplní osobní údaje do formuláře	-vyplní osobní údaje do formuláře	Údaje o sobě samotném ,jméno, narození, bydliště, rodina	

Předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.-7.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	-rozumí základní slovní zásobě -rozpozná ji v jednoduchém textu se základními informacemi o rodině, škole, volném čase,... -reaguje na jednoduché otázky krátkými odpověďmi	Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka Slovní a větný přízvuk Intonace Jazykolamy	
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	-rozumí osvojeným výrazům v jednoduchých textech, slovním spojením i celým jednoduchým větám -orientuje se v textu -vyhledá odpovědi na otázky	Gramatika Tvoření otázky v přítomném čase Krátké odpovědi Čas přítomný prostý a průběhový Čas minulý prostý	
MLUVENÍ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	-podle svých schopností aktivně využívá osvojenou slovní zásobu a fráze -vytváří otázky -používá osvojené gramatické struktury -reaguje na otázky -vyžádá jednoduché informace z každodenního života	Rozvíjení výslovnosti Slovní a větný přízvuk Intonace Gramatika Data, řadové číslovky Tvoření otázky v minulém čase Krátké odpovědi	VMEGS Evropa a svět nás zajímá objevujeme Evropu a svět /6,7/
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	-odpovídá na otázky s využitím správných gramatických struktur -podává jednoduché informace o sobě, rodině, volném čase apod. -naváže kontakt	Přivlastňovací zájmena Nepravidelné tvary podstatných jmen v množném čísle Sloveso have/has	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	-z osvojené slovní zásoby a frází vypráví příběh z jednoduchých vět -popíše sebe samého, své kamarády, jejich zájmy -vypráví o místě, kde žije, popíše své každodenní činnosti, co umí, co má rád apod.	Gramatika Přídavná jména, stupňování Příslovce, frekvenční příslovce Vazba there is/are Čas přítomný prostý Sloveso can, have to Ve všech textech slovní zásoba /podle použité učebnice, upřesněno tematickým plánem/ Základní úvodní a závěrečné fráze v soukromém dopise Práce s dvojjazyčným slovníkem	MkV multikulturalita /6,7/
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	-po přečtení jednoduchého textu rozpozná pravdivé a nepravdivé informace -vyhledá informace v každodenních autentických materiálech /ceny jídel, odjezdy vlaků, informace o výrobcích ap./	Pravopis slov osvojené slovní zásoby Psané a mluvené texty /podle použité učebnice, bude upřesněno tematickým plánem/	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	-odpoví na jednoduchý soukromý dopis -chápe pokyny, základní informace v každodenním životě -rozumí jednoduchým oznámením	Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Vazba going to	
PSANÍ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	-vyplní přihlášku se základními osobními údaji /věk, bydliště, koníčky, schopnosti, dovednosti, rodina – věk rodičů, zájmy apod./		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -napíše jednoduchý osobní dopis kamarádovi týkající se jeho samého a nejbližších osob v životě -použije zdvořilostní obraty 		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> -napíše odpověď na dopis či pohlednici obsahující osobní údaje -napíše vzkaz nebo dotaz -sdělí konkrétní informaci 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p>	<p>-rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k základním oblastem lidského života /rodičem škola, místopis, nakupování, volný čas apod./</p>	<p>Sluchová rozlišení prvků fonologického systému jazyka Přízvuk slovní a větný Intonace v oznamovací větě a otázce Jazykolamy</p>	
<p>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>-pochopí smysl krátkých, jasných a jednoduchých zpráv -odhadne význam slova na základě příbuznosti nebo z kontextu -reaguje odpovědí na otázku -vyjádří jednoduchý názor</p>	<p>Gramatika Otázka ve všech časových rovinách Krátké odpovědi Rozlišování prostých a průběhových časů /všechny časové roviny/ Modální slovesa, jejich opisné vyjádření Present perfect a jeho užití v oznamovacích a tázacích větách Rozlišení prostých časů a present perfekt – bern x gone iver x niver Slovesný rod trpný ve všech časech First conditional v podmínkových větách Slovní zásoba / zásoba /podle použité učebnice, upřesněno tematickým plánem/ Číslovky, desetinná čísla</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá objevujeme Evropu a svět /8.,9./</p>
<p>MLUVENÍ</p> <p>zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích</p>	<p>-komunikuje v jednoduchých běžných situacích o známých tématech a činnostech -použije zdvořilostní fráze -klade otázky -odpovídá na otázky -zvládne krátkou společenskou komunikaci, i když ji sám neudrží v chodu</p>	<p>Slovní zásoba v textech zásoba /podle použité učebnice, upřesněno tematickým plánem/ Inzeráty, žádosti Složená slova Člen určitý a neurčitý</p>	
<p>mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<p>-pohovoří a sděluje své myšlenky týkající se známých témat ve všech časových rovinách -používá řadu frází a osvojené slovní zásoby k jednoduchému vyjadřování</p>		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> -po osvojení slovní zásoby na dané téma sestaví krátké vypravování -používá osvojené gramatické struktury -uplatňuje pravidla správné intonace a výslovnosti 	<p>Texty psané, mluvené /podle použité učebnice, bude upřesněno tematickým plánem/</p> <p>Slovní zásoba /podle použité učebnice, bude upřesněno tematickým plánem/</p>	MkV multikulturalita /8,9/
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	<ul style="list-style-type: none"> -orientuje se v jednoduchých každodenních materiálech - inzeráty, jídelní lístky, jízdní řády, prospekty -reaguje na požadavky v textu -vyhledá požadovanou informaci z textu -rozumí krátkým osobním dopisům 	Zdvořilostní fráze – nabídka a rozhodnutí	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> -pracuje s informacemi - s jednoduchými materiály -chápe obvyklá značení - nápisy, informační tabule ve veřejných místnostech -přečte a porozumí jednoduchým návodům k přístrojům a novinovým zprávám 		
PSANÍ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> -vyplní jednoduchý formulář obsahující osobní údaje /příhláška-zájmová činnost, v hotelu ubytování apod./ -užívá zdvořilostní fráze 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -napíše jednoduchou korespondenci /dopis, pohlednici, mail/ ve všech časových rovinách -užívá zdvořilostní fráze -podá písemnou zprávu o základních potřebách 		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> -odepíše na inzerát -používá jednoduché větné struktury -propojuje věty do jednoduchých souvětí 		

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka v německém jazyce přispívá k chápání a objevování skutečností zprostředkovaných cizím jazykem, poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v integrované Evropě a ve světě. Prohlubuje vědomí závažnosti mezinárodního porozumění a tolerance. Jeho osvojení pomáhá snižovat jazykové bariéry a napomáhá ke zvýšení mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávání odlišností ve způsobu života lidí německy mluvících zemí a jejich kulturní tradice.

Vzdělávání v německém jazyce směřuje k:

- chápání jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování německého jazyka jako prostředku
- k získávání a předávání informací, vyjadřování potřeb, prožitků, sdělení, názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace a rozvoji pozitivního vztahu
- k německému jazyku
- rozvoji pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní
- rozmanitosti
- získávání informací z různých zdrojů
- získávání sebedůvěry při komunikaci
- ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Požadavky na vzdělávání v německém jazyce vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A1. Vzdělávací obsah je rozpracován na období pro 7.- 9. ročník a bude konkretizován tematickými plány pro jednotlivé ročníky.

Časové a organizační vymezení předmětu

Německý jazyk je zařazen na 2. stupni v 7.– 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

7. ročník - 2 hodiny

8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Výuka probíhá v kmenové třídě, v učebnách vybavených interaktivní tabulí, v případě potřeby v počítačové učebně. V případě splnění podmínek pro dělení třídy na skupiny, bude třída dělena.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel

- propojuje žákům osvojované jazykové prostředky s řečovými dovednostmi

- využívá v hodinách různé zdroje - časopisy, noviny, knihy, audio a videonahrávky, televizní vysílání
- zařazuje metody, které umožní žákům snadnější zapamatování (práce s obrázky, písničkami, říkankami, jazykolamy, dramatizace, hry)
- vede žáky k využívání transferu (podobnost s anglickým jazykem, anglikanismy, internacionalismy)

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pomáhá žákům uplatňovat intuici, improvizaci, kreativitu při osvojování jazyka
- zařazuje řešení problémových úloh z pracovního sešitu a z pracovních listů
- využívá situačních her, navozuje reálné řečové situace, práci podle návodu
- vede žáky k opsání myšlenky, hledání jiného způsobu vyjádření
- vede žáky k aktivnímu využívání dvojjazyčného slovníku

Kompetence komunikativní

učitel

- nacvičuje se žáky mluvní a písemné projevy různých struktur (popis, rozhovor, vyprávění, diskuze, e-mail, dopis, vzkaz, formulář, přání)
- vede žáky k využívání nonverbálních prostředků komunikace
- pomáhá žákům odbourávat bariéry při komunikaci (práce s chybou, taktní oprava, pochvala)

Kompetence sociální a personální

učitel

- zařazuje práci žáků ve dvojicích a ve skupinách
- využívá kladného hodnocení a pochvaly k podpoře sebedůvěry žáků, k odstranění jejich obavy z neúspěchu

Kompetence občanské

učitel

- seznamuje žáky s prostředím, tradicemi, zvyky německy mluvících zemí
- rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti
- vede žáky k respektování kulturní rozmanitosti a chápání odlišností

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k odpovědnosti za vykonanou práci (důsledná kontrola, dodržování dohodnutých pravidel)
- rozvíjí vědomí žáků o možnostech využití německého jazyka pro přípravu na budoucnost (povolání, cestování)

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování dat a informací
- vede žáky k využití vhodných postupů pro sdílení informací a digitální komunikaci

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět německý jazyk je úzce spojen s českým jazykem a anglickým jazykem, zeměpisem, výtvarnou a hudební výchovou

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p>	<p>-osvojuje si slovní zásobu spojenou se základními pokyny -vnímá jednoduché pokyny učitele a rozumí jim -reaguje na jednoduché pokyny učitele a spolužáků -reaguje na jednoduché otázky učitele</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Slovní zásoba tematických okruhů domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, svátky, dny, hodiny, zvířata, příroda, počasí, reálie německy mluvících zemí</p> <p>Mluvnice - slovosled ve větě oznamovací, tázací, rozkazovací, souvětí souřadné s und, aber, oder, rámcová konstrukce - časování sloves v přítomném čase, pomocná slovesa sein a haben, modální slovesa mögen, müssen, können, wollen, slovesa s odlučitelnou předponou, rozkazovací způsob pravidelných sloves, préteritum pomocných a modálních sloves, perfektum slabých a frekventovaných silných sloves -tvoření záporu /nein, nicht, kein/</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá /7.-9./ objevujeme Evropu a svět /7.-9./ Mkv kulturní diference /7.-9./</p>
<p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu</p>	<p>-osvojuje si průběžně základní slovní zásobu a fráze -rozumí osvojeným výrazům ve slovních spojeních, v jednoduchých větách -odhadne význam neznámých slov na základě podobnosti</p>		
<p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>-porozumí smyslu a obsahu krátkého poslechového textu -využije známou slovní zásobu -odhadne význam neznámých slov -odpoví na jednoduché otázky k poslechovému textu -najde základní informaci -pochopí smysl krátkých, jasných, jednoduchých zpráv a hlášení</p>		
<p>MLUVENÍ</p> <p>se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p>	<p>použije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -naváže pohotově kontakt -komunikuje v jednoduchých běžných situacích -zapojí se do jednoduché konverzace</p>		

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> -využije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -rozumí jednoduchým otázkám -odpoví na jednoduché otázky -klade jednoduché otázky 	<ul style="list-style-type: none"> -rod podstatných jmen, užití členů, množné číslo vybraných podstatných jmen, 1. a 4. pád, 3. pád ve vazbách -přídavná jména v přísudku -osobní zájmena v 1. a 4.pádu, 3.pád ve vazbách -přivlastňovací zájmena v 1.a 4.pádu -neosobní zájmeno es ve vazbách -tázací a neurčitá zájmena -základní číslovky -základní předložky (an,auf,in,vor,nach,um/ <p>Práce se slovníkem</p> <p>/Učivo bude rozvrženo do jednotlivých ročníků v tematických plánech podle použité učebnice/</p>	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -využije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -vystihne hlavní smysl sdělení -sestaví jednoduché sdělení týkající se tématu -sdělí jednoduchým způsobem základní informace 		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> -využívá osvojenou slovní zásobu a fráze -přečte správně jednoduché informační nápisy a orientační pokyny -rozumí jejich významu 		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> -osvojuje si slovní zásobu a fráze běžných témat -aktivně a uvědoměle je využívá -rozumí slovům a jednoduchým větám běžných témat -čte správně jednoduché věty a krátké texty -používá pravidla výslovnosti a intonace 		

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> -přečte správně jednoduchý text -porozumí smyslu a obsahu jednoduchého textu -vybere nejdůležitější myšlenku -využije známou slovní zásobu -odhadne význam neznámých slov -vyhledá v textu požadovanou informaci -vyhledá odpovědi na jednoduché otázky k textu -odpoví na jednoduché otázky k textu -utvoří jednoduché otázky k textu -převypráví jednoduchý text 		
PSANÍ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> -seznámí se s obvyklými údaji na formulářích -vyplní základní údaje o sobě do formuláře -uplatní základní pravopisná pravidla 		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -použije základní gramatické struktury a typy vět -uplatní základní pravopisná pravidla -použije aktivně osvojenou slovní zásobu a fráze -sestaví jednoduché sdělení -napíše jednoduché sdělení 		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> -použije základní gramatické struktury a typy vět -uplatní základní pravopisná pravidla -použije aktivně osvojenou slovní zásobu a fráze -sestaví odpověď na jednoduché sdělení -napíše reakci na jednoduché sdělení 		

5.1.4 Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět ruský jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka v ruském jazyce přispívá k chápání a objevování skutečností zprostředkovaných cizím jazykem, poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v integrované Evropě a ve světě. Prohlubuje vědomí závažnosti mezinárodního porozumění a tolerance. Jeho osvojení pomáhá snižovat jazykové bariéry a napomáhá ke zvýšení mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávání odlišností ve způsobu života lidí ruský mluvících zemí a jejich kulturní tradice.

Vzdělávání v ruském jazyce směřuje k:

- chápání jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování ruského jazyka jako prostředku
- k získávání a předávání informací, vyjadřování potřeb, prožitků, sdělení, názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace a rozvoji pozitivního vztahu
- k ruskému jazyku
- rozvoji pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní
- rozmanitosti
- získávání informací z různých zdrojů
- získávání sebedůvěry při komunikaci
- ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Požadavky na vzdělávání v ruském jazyce vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A1. Vzdělávací obsah je rozpracován na období pro 7.- 9. ročník a bude konkretizován tematickými plány pro jednotlivé ročníky.

Časové a organizační vymezení předmětu

Ruský jazyk je zařazen na 2. stupni v 7.– 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

7. ročník - 2 hodiny

8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Výuka probíhá v kmenové třídě, v učebnách vybavených interaktivní tabulí, v případě potřeby v počítačové učebně. V případě splnění podmínek pro dělení třídy na skupiny, bude třída dělena.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel

- propojuje žákům osvojované jazykové prostředky s řečovými dovednostmi

- využívá v hodinách různé zdroje - časopisy, noviny, knihy, audio a videonahrávky, internet
- zařazuje metody, které umožní žákům snadnější zapamatování (práce s obrázky, písničkami, říkankami, jazykolamy, dramatizace, didaktické hry)
- vede žáky k využívání transferu (internacionalismy)

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pomáhá žákům uplatňovat intuici, improvizaci, kreativitu při osvojování jazyka
- zařazuje řešení problémových úloh z pracovního sešitu a z pracovních listů
- využívá situačních her, navozuje reálné řečové situace, práci podle návodu
- vede žáky k opsání myšlenky, hledání jiného způsobu vyjádření
- vede žáky k aktivnímu využívání dvojjazyčného slovníku a online překladačů

Kompetence komunikativní

učitel

- nacvičuje se žáky mluvní a písemné projevy různých struktur /popis, rozhovor, vyprávění, diskuze, e-mail, dopis, vzkaz, formulář, přání/
- vede žáky k využívání nonverbálních prostředků komunikace
- pomáhá žákům odbourávat bariéry při komunikaci (práce s chybou, taktní oprava, pochvala)

Kompetence sociální a personální

učitel

- zařazuje práci žáků ve dvojicích a ve skupinách
- využívá kladného hodnocení a pochvaly k podpoře sebedůvěry žáků, k odstranění jejich obavy z neúspěchu

Kompetence občanské

učitel

- seznamuje žáky s prostředím, tradicemi, zvyky ruských mluvících zemí
- rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti
- vede žáky k respektování kulturní rozmanitosti a chápání odlišností

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k odpovědnosti za vykonanou práci (důsledná kontrola, dodržování dohodnutých pravidel)
- rozvíjí vědomí žáků o možnostech využití ruského jazyka pro přípravu na budoucnost (povolání, cestování/

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k vhodnému využití digitálních technologií a efektivních postupů

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět ruský jazyk je úzce spojen s českým jazykem a anglickým jazykem, zeměpisem, výtvarnou a hudební výchovou.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p>	<p>-osvojuje si slovní zásobu spojenou se základními pokyny -vnímá jednoduché pokyny učitele a rozumí jim -reaguje na jednoduché pokyny učitele a spolužáků -reaguje na jednoduché otázky učitele</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p> <p>Slovní zásoba běžných tematických okruhů - představení, seznámení, na návštěvě, domov, rodina, škola, volný čas, povolání.</p> <p>Mluvnice 1. pád podstatných jmen v oslovení, číslovky, I. a II. časování sloves, zvratná slovesa, osobní zájmena, přivlastňovací zájmena, názvy profesí, nepravidelné slovesné vazby.</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá /7.-9./ objevujeme Evropu a svět /7.-9./ Mkv kulturní diference /7.-9./</p>
<p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu</p>	<p>-osvojuje si průběžně základní slovní zásobu a fráze -rozumí osvojeným výrazům ve slovních spojeních, v jednoduchých větách -odhadne význam neznámých slov na základě podobnosti</p>		
<p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>-porozumí smyslu a obsahu krátkého poslechového textu -využije známou slovní zásobu -odhadne význam neznámých slov -odpoví na jednoduché otázky k poslechovému textu -najde základní informaci -pochopí smysl krátkých, jasných, jednoduchých zpráv a hlášení</p>		
<p>MLUVENÍ</p> <p>se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p>	<p>použije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -naváže pohoťově kontakt -komunikuje v jednoduchých běžných situacích -zapojí se do jednoduché konverzace</p>		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> -využije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -rozumí jednoduchým otázkám -odpoví na jednoduché otázky -klade jednoduché otázky 	Práce se slovníkem	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -využije osvojenou slovní zásobu a fráze -použije základní gramatické struktury a typy vět -použije pravidla výslovnosti a intonace -vystihne hlavní smysl sdělení -sestaví jednoduché sdělení týkající se tématu -sdělí jednoduchým způsobem základní informace 		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> -využívá osvojenou slovní zásobu a fráze -přečte správně jednoduché informační nápisy a orientační pokyny -rozumí jejich významu 		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> -osvojuje si slovní zásobu a fráze běžných témat -aktivně a uvědoměle je využívá -rozumí slovům a jednoduchým větám běžných témat -čte správně jednoduché věty a krátké texty -používá pravidla výslovnosti a intonace 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> -přečte správně jednoduchý text -porozumí smyslu a obsahu jednoduchého textu -vybere nejdůležitější myšlenku -využije známou slovní zásobu -odhadne význam neznámých slov -vyhledá v textu požadovanou informaci -vyhledá odpovědi na jednoduché otázky k textu -odpoví na jednoduché otázky k textu -utvoří jednoduché otázky k textu -převypráví jednoduchý text 		
PSANÍ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> -seznámí se s obvyklými údaji na formulářích -vyplní základní údaje o sobě do formuláře -uplatní základní pravopisná pravidla 		
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> -použije základní gramatické struktury a typy vět -uplatní základní pravopisná pravidla -použije aktivně osvojenou slovní zásobu a fráze -sestaví jednoduché sdělení -napíše jednoduché sdělení 		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> -použije základní gramatické struktury a typy vět -uplatní základní pravopisná pravidla -použije aktivně osvojenou slovní zásobu a fráze -sestaví odpověď na jednoduché sdělení -napíše reakci na jednoduché sdělení 		

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- čísla a početní operace (Číslo a proměnná)
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a v prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

Cílem předmětu je učit se samostatně řešit problémové situace a úlohy z běžného života; umět pochopit a analyzovat problém, utřídit vstupní údaje a podmínky, rozhodovat se pro efektivní způsob řešení, provádět situační náčrty, poradit si v oblasti finanční matematiky, tj. s půjčkami, hypotékami ap. Nedílnou součástí matematického vzdělávání je rozvíjet logické myšlení a posilování sebedůvěry ve vlastní schopnosti problémové situace řešit s využitím literatury či výpočetní techniky.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět matematika se vyučuje jako povinný vyučovací předmět na 1. a 2. stupni v

1. – 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

- 1. ročník - 5 hodin
- 2. ročník - 6 hodin
- 3. ročník - 5 hodin
- 4. ročník - 5 hodin
- 5. ročník - 5 hodin

2. stupeň

- 6. ročník - 5 hodin
- 7. ročník - 5 hodin
- 8. ročník - 5 hodin
- 9. ročník - 5 hodin

Týdenní časová dotace byla posílena z disponibilní časové dotace na 1.stupni o 6 hodin a na 2. stupni o 4 hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáka k osvojení základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů

- vede žáka k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- vede žáka k využívání prostředků výpočetní techniky
- zařazuje metody, při kterých dochází k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- používá pomůcky, modely, reálné materiály

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáka ke zjištění, že realita je složitější než její matematický model
- vede žáka k provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí žáka zvolit si správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáka ke zdůvodňování matematických postupů
- umožňuje žákům v klidu, pozorně a s porozuměním číst zadání řešených problémů
- vede žáka ke komunikaci na odpovídající úrovni matematických znalostí
- vede žáka k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k porovnávání svých výsledků se závěry spolužáků, k obhajobě svých způsobů řešení, k poučení od druhých a naslouchání upřesnění učitele

Kompetence pracovní

učitel

- vede k osvojování a rozvíjení technické gramotnosti tvorbou náčrtů a přesným rýsováním
- umožňuje měření veličin, zaokrouhlování hodnot, získávání a třídění dat a přiblížení k běžně používaným postupům
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků
- umožňuje žákům racionálně poznávat své schopnosti a činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence sociální a personální

učitel

- umožňuje žákům práci ve skupinách a podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky k věcné argumentaci, schopnosti sebekontroly
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k postupnému poznávání významu studia matematiky pro porozumění souvislostem v naší civilizaci

Kompetence občanské

učitel

- vede žáky k respektování názorů ostatních
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, rozvíjí jejich vytrvalost a přesnost
- podporuje tvořivé nápady žáků

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení, vede žáky k jejich efektivnímu využívání, ke zjednodušení práce
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací a spolupráci

Průřezová témata

Environmentální výchova

Mediální výchova

Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Předmět je úzce spjat s vyučovacími předměty fyzika, chemie, IT.

Předmět: Matematika

Ročník 1.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	-počítá předměty v daném souboru, -vytváří různé konkrétní soubory s daným počtem prvků	-manipulace s předměty počítání prvků	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	-porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků do 20-ti	-čtení a zápis čísel 0-20,20-0 -vztahy větší, menší, rovno -znaménka <, >, =	
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	-orientuje se na číselné ose	-orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	-provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	-sčítání a odčítání v oboru 0-10 a 10-20 bez přechodu přes 10	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	-řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání a s využitím vztahů o n-více, o n-méně, úloh na porovnávání čísel	-slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy -orientace a čtení matematických zápisů	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	-doplňuje čísla do číselné osy podle posloupnosti	-pohyb na číselné ose	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	-seznamuje se s rovinnými útvary	-rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, koule, válec -vyhledávání určitých tvarů v okolí	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	-rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině	-modelování geometrických útvarů podle zadání	

Předmět: Matematika

Ročník 2.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	-vytváří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti,...) s daným počtem prvků do 100	-manipulace s předměty počítání prvků	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	-čte, zapisuje a porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů	-čtení a zápis čísel 0 až 100 vztahy větší, menší, rovno znaménka <, >, =	
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	-orientuje se na číselné ose	-orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	-sčítá a odčítá v oboru do 20-ti s přechodem přes desítku, -sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku, násobí a dělí do pěti bez automatizace, -seznamuje se se zaokrouhlováním čísel na desítky, počítá se závorkami	-sčítání a odčítání do 20-ti s přechodem přes desítku, sčítání a odčítání do 100 s přechodem přes desítku, - násobení a dělení do pěti bez automatizace, -zaokrouhlování na desítky, počítání se závorkami	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	-používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh, řeší slovní úlohy k porovnávání čísel v oboru do 100 a s užitím vztahů o n-více(méně) v oboru do 100,	-slovní úlohy za života dětí s užitím osvojených početních operací	
orientuje se v čase	-čte údaje na hodinách -sleduje jednoduché závislosti na čase např. příchod a odchod ze škol, délka přestávky...	-rok, měsíc, týden, den-24 hodin - hodina- 60minut minuta-60 sekund	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy - orientace a čtení matematických zápisů	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	-doplňuje čísla do tabulek a do číselné osy	-pohyb ve čtvercové síti a pohyb na číselné ose	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází jejich reprezentaci	-seznamuje se s geometrickými tělesy, - poznává rovinné útvary v praxi	-rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - vyhledávání určitých tvarů v okolí	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	-kreslí křivé a rovné čáry odhaduje a měří úsečky na centimetry, milimetry a metry	- bod, úsečka, lomená čára, křivá čára, -jednotky délky centimetr, metr	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině podle zadání	-modelování geometrických útvarů podle zadání	

Předmět: Matematika

Ročník 3.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	-používá přirozená čísla k modelování reálných situací	-čtení a zápis čísel 0-1000 - porovnávání čísel znaménka <, >, =	OSV rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	-uspořádá lineárně čísla z oboru 0 - 1000	-orientace na číselné ose, číselné řady - určování stovek, desítek, jednotek,	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	-sčítá a odčítá z paměti násobky sta, čísla bez přechodu a s přechodem násobků sta, - osvojuje si násobilkové spoje	-zaokrouhlování na 10, 100, pamětné sčítání a odčítání v oboru 0-1000, odhad a -kontrola výsledku, násobení a dělení v oboru malé násobilky, -velká násobilka, počítání se závorkami	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	-řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy typu o -n více či méně, -n krát více či méně a se dvěma početními úkoly -užívá jednotky délky, hmotnosti, objemu, písemně sčítá a odčítá	-slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací v číselném oboru 0-1000	
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	-určí čas na všech typech hodin včetně digitálních	-určování času, převod jednotek, hodina, minuta, sekunda	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života	-seznáme se se základními matematickými značkami	-matematické zápisy slovních úloh, -orientace v matematických zápisech	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	-užívá tabulkových zápisů v praxi	-pohyb ve čtvercové síti, orientace v sloupcovém diagramu, v tabulce, jízdním řádu	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; <u>nachází v realitě jejich reprezentaci</u>	-rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa	-vyhledávání určitých tvarů těles v okolí, tělesa - krychle, kvádr, koule	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	-rozpozná rozdíl mezi přímkou, polopřímkou a úsečkou, měří velikost úsečky, - určí vzájemnou polohu dvou přímek	-bod, přímka, polopřímka, úsečka a její měření v cm a mm, - další jednotky délky -dm, m, km	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	-pojmenuje zobrazené rovinné útvary- čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh,	-modelování geometrických útvarů dle zadání	

Předmět: Matematika

Ročník 4.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
využívá při pamětném a písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	-sdružuje výhodně sčítance a činitele při pamětném počítání	-principy komutativního a asociativního zákona	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	-seznámí se se základními početními operacemi v oboru přirozených čísel, - písemně násobí jedno a dvouciferným činitelem, zvládá písemné dělení jednociferným dělitelem	pamětné sčítání a odčítání, písemné sčítání a odčítání čísel do 100000 velká násobilka , písemné násobení dvojcif .činitelem písemné dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem zápis čísla v desítkové soustavě,č.osa	
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	-vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života -využívá názorných obrázků k určování polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina -vyjádří celek z jeho dané poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny	-celek, část, zlomek, polovina, třetina ,čtvrtina, pětina, desetina, tvorba slovních úloh -skládání origami, mozaiky, krájení dortu -řešení slovních úloh k určování poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	-porovná zlomky se stejným jmenovatelem /polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina/	-zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára -porovnání zlomků se stejným jmenovatelem	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	-zaokrouhluje na desítky, stovky a tisíce, provádí odhady a kontroluje výsledky, zná vlastnosti sčítání a odčítání	-odhad výsledku, kontrola výpočtu, -zaokrouhlování na 10, 100, 1000, 10 000 a 100 000	
řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	-řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy s možností více řešení	-slovní úlohy s jednou nebo dvěma početními operacemi, užívání závorek	OSV kooperace kompetice
vyhledává, sbírá a třídí data	-vyhledává a třídí data	-práce s daty a údaji informací z internetu, encyklopedií	zpracování
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	-sestaví jednoduchou tabulku (cena potravin, počty dětí apod.) - orientuje se v jízdním řádu	-diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	-narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); - užívá jednoduché konstrukce	-práce s geometrickými útvary	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	-sčítá a odčítá graficky úsečky, -vypočítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku, zjistí délku lomené čáry	-délka úsečky, jednotky a jejich převody, obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	-sestrojí rovnoběžky a kolmice daným bodem, - sestrojí čtverec a obdélník	-různoběžky, rovnoběžky a kolmice, čtverec a obdélník	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	-znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	osová souměrnost čtverce, obdélníku, trojúhelníku, modelování souměrných útvarů	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejich řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	-řeší slovní úlohy kombinatorické povahy	-slovní úlohy s netradičními postupy	

Předmět: Matematika

Ročník 5.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	-sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti	-principy asociativnosti a komutativnosti	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	-sčítá a odčítá čísla do milionu -písemně násobí až čtyřciferným činitelem -zvládne písemné dělení dvojciferným dělitelem	-sčítání a odčítání čísel do milionu -písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem, násobilka -dělení dvojciferným dělitelem	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	-zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností	-zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000, kontroly výpočtů	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		-slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	
vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	-doplňuje tabulky, sestrojí jednoduchý graf v soustavě souřadnic	-práce s daty -diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	MV práce v realizačním týmu
narýsuje a znázorní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	-narýsuje obdélník, čtverec, pravouhlý trojúhelník	-rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	
sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		-délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, -obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku	
sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- převádí jednotky obsahu	-rovnoběžky, různoběžky, kolmice -obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku -jednotky obsahu	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	-převádí jednotky obsahu	obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku jednotky obsahu	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché a osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		osová souměrnost	
řeší jednoduché a praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky		-slovní úlohy, číselné a obrázkové řady -magické čtverce, prostorová představivost	OSV kreativita
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	sečte a odečte zlomky se stejným jmenovatelem //polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina// podle názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	-čítatel, jmenovatel, zlomková čára -sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	-prokáže pochopení desetinného čísla -přečte, zapíše a znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu -vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřený desetinným číslem	-desetinná čísla -porovnávání desetinných čísel -číselná osa, diagram, čtvercová síť	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	-znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +10 -nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	-číselná osa, kladné a záporné číslo -měření teploty -vyjádření dlužné částky	EV vztah k prostředí

Předmět: Matematika

Ročník 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Desetinná čísla	
<p>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<p>-zapiše a přečte desetinné číslo, -znázorní desetinné číslo na číselné ose</p> <p>-porovná dvě a více desetinných čísel -zaokrouhlí desetinné číslo na určený počet desetinných míst -převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu -provádí početní operace s desetinnými čísly -řeší slovní úlohy s desetinnými čísly</p>	<p>zápis a znázorňování</p> <p>porovnávání desetinných čísel zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>sčítání a odčítání desetinných čísel jednotky délky, hmotnosti a obsahu</p> <p>násobení a dělení desetinných čísel slovní úlohy</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti , komunikace, kooperace a kompetice/průběžně</p> <p>VMEGS jazyk Evropské</p>
		Dělitelnost přirozených čísel	
<p>modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p>	<p>-vysvětlí pojmy násobek a dělitel</p> <p>-uvede znaky dělitelnosti čísel 2, 3, 5, 10 a používá je při řešení úloh</p> <p>-rozliší prvočísla a čísla složená -rozloží složené číslo na součin prvočinitelů</p> <p>-najde společné dělitele a největšího společného dělitele</p> <p>-najde společné násobky a nejmenší společný násobek</p> <p>-řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení n, D</p>	<p>dělitel, násobek</p> <p>znaky dělitelnosti přirozenými čísly 2, 3, 5, 10</p> <p>prvočísla a složená čísla</p> <p>společní dělitele, největší společný dělitel</p> <p>společný násobek, nejmenší společný násobek</p> <p>slovní úlohy</p>	

		Úhly	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> -narýsuje a popíše úhel, sestrojí osu úhlu -přenáší úhel a narýsuje úhel dané velikosti -změří velikost úhlu úhloměrem -užívá pojem stupeň, minuta, provádí součet a rozdíl -klasifikuje úhly podle jejich velikosti -rozliší vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé úhly a jejich vlastnosti -užívá potřebnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> úhel, osa úhlu velikost úhlu pojem stupeň, minuta úhel přímý, pravý, ostrý, tupý dvojice úhlů a jejich vlastnosti sčítání a odčítání úhlů 	

		Osová souměrnost	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> -určí shodné geometrické útvary -načrtne a sestrojí obraz jednoduchého rovinného obrazce v osově souměrnosti -určí osově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> shodné útvary osová souměrnost osově souměrné útvary 	

		Trojúhelník	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vlastnosti trojúhelníka 	<ul style="list-style-type: none"> úhly v trojúhelníku, součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 	OSV-rozvoj schopnosti poznávání

charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	-rozlíší trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů a stran	typy trojúhelníků	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	-sestrojí výšky a těžnice -zná trojúhelníkovou nerovnost -sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku -sestrojí trojúhelník z jeho stran	výšky trojúhelníku, těžnice trojúhelníku kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	

		Krychle, kvádr	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	-určí a charakterizuje krychli a kvádr, zobrazí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání, - sestrojí síť kvádru a krychle -vypočítá objem a povrch krychle a kvádru	krychle, kvádr a jejich sítě povrch a objem krychle, povrch a objem kvádru	
načrtne a sestrojí síť základních těles			
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-řeší úlohy vedoucí k výpočtům objemů a povrchů kvádru a krychle	úlohy z praxe	

Předmět: Matematika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
provádí početní operace v oboru celých čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší a zapíše čísla kladná a záporná -zobrazí celá čísla na číselné ose -určí opačné číslo k danému celému číslu -vyjádří absolutní hodnotu celého čísla -porovná daná celá čísla -sčítá, odčítá, násobí, dělí celá čísla -řeší slovní úlohy vedoucí k užití celých čísel 	<p>Celá čísla</p> <p>kladná a záporná čísla celá čísla na číselné ose čísla navzájem opačná absolutní hodnota čísla porovnávání celých čísel početní operace s celými čísly slovní úlohy vedoucí k početním výkonům s celými čísly</p>	EV-základní podmínky života
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří zlomkem část celku -užívá pojmy čitatel, jmenovatel, smíšené číslo -zobrazí zlomek na číselné ose -rozšíří a zkrátí zlomek vhodným přirozeným číslem -vyjádří zlomek v základním tvaru -porovná zadané zlomky -vyjádří zlomek desetinným číslem a naopak, -upraví smíšené číslo na zlomek -sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky -používá zlomky při řešení slovních úloh 	<p>Zlomky</p> <p>celek a jeho část</p> <p>znázorňování zlomků</p> <p>rozšiřování zlomků</p> <p>krácení zlomků</p> <p>porovnávání zlomků</p> <p>zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla</p> <p>početní operace se zlomky</p> <p>slovní úlohy vedoucí k užití zlomků</p>	

		Racionální čísla	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	-vyjádří dané racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, -zobrazí racionální číslo na číselné ose	racionální čísla, zobrazení na číselné ose	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	-porovná dvě racionální čísla	porovnávání racionálních čísel	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	-sčítá, odčítá, násobí, dělí racionální čísla -řeší slovní úlohy v oboru racionálních čísel	početní operace s racionálními čísly	

		Shodnost	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	-pozná shodné geometrické útvary, zapíše jejich shodnost pomocí matematických symbolů -pozná shodné trojúhelníky -užívá věty o shodnosti trojúhelníků k určení, zda jsou dva trojúhelníky shodné, a k jejich konstrukci (sss, sus, usu)	shodnost geometrických útvarů shodnost trojúhelníků věty o shodnosti trojúhelníků	

		Středová souměrnost	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	-sestrojí obraz geometrického útvaru ve středové souměrnosti -pozná středově souměrný útvar a určí jeho střed souměrnosti	středová souměrnost středově souměrné útvary	

		Poměr	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	-porovná dvě veličiny poměrem	poměr	OSV- rozvoj schopnosti poznávání
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítky map a plánů	-rozšíří, zkrátí poměr vhodným přirozeným číslem, -uvede poměr do základního tvaru -vypočítá změnu hodnoty v daném poměru, rozdělí celek v daném poměru	rozšiřování a krácení poměru výpočty s poměry, postupný poměr	
	-řeší slovní úlohy vedoucí k využití poměru -využívá měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a ke čtení z mapy	slovní úlohy měřítko plánu a mapy	

		Přímá a nepřímá úměrnost	
určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	-zapiše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti, - rozliší přímou a nepřímou úměrnost -řeší slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost, -využívá trojčlenku -sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti	přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka graf přímé a nepřímé úměrnosti	

		Procenta	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	-používá pojmy procento, procentová část, základ -vypočítá základ, procentovou část a počet procent	procenta	

užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	-přečte a zná smysl matematického symbolu promile		
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	-řeší slovní úlohy s procenty a jednoduché úlohy z finanční matematiky	slovní úlohy vedoucí k využití procent úroková míra, úrok	

		Čtyřúhelníky	
<p>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p> <p>odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <p>načrtne a sestrojí rovinné útvary</p>	<p>-rozlíší jednotlivé druhy rovnoběžníku, zná jejich vlastnosti</p> <p>-sestrojí výšky a úhlopříčky daného rovnoběžníku</p> <p>-sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech</p> <p>-vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku</p> <p>-vypočítá obsah a obvod trojúhelníku</p> <p>-pozná lichoběžník, rozliší různé druhy lichoběžníků</p> <p>-sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech</p> <p>-vypočítá obsah a obvod lichoběžníku</p> <p>-řeší slovní úlohy na obsah, obvod rovnoběžníků, lichoběžníku a trojúhelníku</p>	<p>rovnoběžník a jeho vlastnosti</p> <p>výšky a úhlopříčky rovnoběžníku</p> <p>konstrukce rovnoběžníku</p> <p>obsah a obvod rovnoběžníku</p> <p>obsah a obvod trojúhelníku</p> <p>lichoběžník</p> <p>konstrukce lichoběžníku</p> <p>obvod a obsah lichoběžníku</p> <p>slovní úlohy vedoucí k výpočtu obsahu a obvodu rovnoběžníků, lichoběžníku a trojúhelníku</p>	

		Hranoly	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	-pozná a popíše hranol, sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu	hranoly	

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	-vypočítá povrch a objem hranolu v jednoduchých případech	povrch a objem hranolu	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k výpočtu povrchu a objemu hranolu jednoduchého typu	slovní úlohy vedoucí k výpočtu povrchu a objemu hranolu	

Předmět: Matematika

Ročník 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> -určí druhou mocninu čísel pomocí tabulky, kapesní kalkulátoru, v jednoduchých případech z paměti -určí druhou odmocninu čísel pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru, v jednoduchém případě z paměti -popisuje a užívá vlastnosti pravoúhlého trojúhelníku, -vypočítá třetí stranu trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagor.věty 	<ul style="list-style-type: none"> druhá mocnina druhá odmocnina Pythagorova věta slovní úlohy 	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> -určuje mocniny s přirozeným mocnitelem pomocí kalkulátoru, v jednoduchých případech z paměti -provádí základní početní operace s mocninami -zapiše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti 	Mocniny s přirozeným mocnitelem	
		<ul style="list-style-type: none"> mocniny s přirozeným mocnitelem operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a jejich vlastnosti zápis čísel v desítkové soustavě 	
		Kruh, kružnice, válec	

charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	-pozná kruh a kružnici, chápe rozdíl mezi nimi, sestrojí kružnici daného poloměru	kruh, kružnice	
odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů	-určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice	vzájemná poloha kružnice a přímky	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	-sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice	Thaletova věta	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	-určí vzájemnou polohu dvou kružnic	vzájemná poloha kružnice	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice	obsah, obvod kruhu, délka kružnice	
načrtne a sestrojí síť základních těles	-řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obsahu a obvodu kruhu a délky kružnice	slovní úlohy	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-popíše válec, narýsuje síť válce, určí podstavy a plášť	válec	
	-vypočítá objem a povrch válce -řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu objemu a povrchu válce	objem a povrch válce slovní úlohy	

	-rozumí pojmu proměnná	Výrazy	
--	------------------------	---------------	--

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	-určí hodnotu výrazu --matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných -sčítá, odčítá a násobí mnohočleny -provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	číselný výraz a jeho hodnota výraz s proměnnou, jednočlen a mnohočlen početní operace s výrazy druhá mocnina součtu a rozdílu, rozdíl druhých mocnin vytýkání před závorku	
--	---	--	--

		Konstrukční úlohy	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-používá základní pravidla přesného rýsování -sestrojí množiny bodů daných vlastností v základních případech	základní pravidla přesného rýsování a jejich užití v praxi základní konstrukční úlohy množiny bodů dané vlastnosti	
	-sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu, -sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech	konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	

		Lineární rovnice	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	-formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic -vyjádří neznámou z jednoduchých vzorců -řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice	rovnost, vlastnosti rovnosti ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška slovní úlohy	OSV- rozvoj schopnosti poznávání

Předmět: Matematika

Ročník 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Soustavy lineárních rovnic	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	-formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	soustavy lineárních rovnic, jejich řešení slovní úlohy	OSV rozvoj schopnosti poznávání
		Funkce	
určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	-vyjádří funkční vztah tabulkou, rovností, grafem -v jednoduchých případech určí podle zadané tabulky definiční obor, obor hodnot funkce a sestrojí graf funkce v pravouhlé soustavě souřadnic -rozliší lineární funkci od ostatních funkcí, popíše vlastnosti, načrtne a sestrojí graf -užívá probrané funkce k řešení úloh z praxe	funkce definiční obor, obor hodnot funkce, graf funkce lineární funkce přímá, nepřímá úměrnost slovní úlohy	
		Podobnost	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítky map a plánů zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	-určí podobné útvary v rovině -určí a použije poměr podobnosti	podobnost geometrických útvarů poměr podobnosti	

užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	-užívá při argumentaci a výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků	
	-rozdělí úsečku dané délky v daném poměru -užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami	dělení úsečky v daném poměru užití podobnosti v praxi	
		Jehlan, kužel, koule	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-popíše jednotlivá tělesa, sestrojí síť jehlanu a kužele -vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule v jednoduchých případech -řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu objemu a povrchu jehlanu, kužele, koule v jednoduchých případech	jehlan, kužel, koule objem, povrch slovní úlohy z praxe	
		Základy finanční matematiky	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	-vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře, určí hledanou jistinu -provádí jednoduché úrokování	úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra jednoduché úrokování	MV- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
		Základy statistiky	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	-provádí jednoduchá statistická šetření, - zapisuje výsledky formou tabulky, -vjiádří je sloupkovým diagramem	statistický soubor, statistické šetření	MV-fungování a vliv médií ve společnosti

porovnává soubory dat	-zná pojem jednotka, znak, -určí četnosti hodnot daného znaku	jednotka, znak, četnost	
	-vypočítá aritmetický průměr -čte tabulky a grafy a umí je interpretovat v praxi	aritmetický průměr tabulky a grafy	

		Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	-řeší úlohy z matematických soutěží a olympiád s ohledem na své nadání a schopnosti	úlohy z matematických soutěží a olympiád	OSV- řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopnosti poznávání EV-vztah člověka k prostředí

5.3. Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informatika umožňuje žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Podporuje žáky ve schopnosti orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s různými sadami dat a efektivně využívat technologie i získané principy v dalším vzdělávání a v praktickém životě.

Cílem předmětu je naučit žáky orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Dovednosti získané v tomto předmětu umožňují žákům rozvíjet digitální gramotnost, aplikovat vhodné postupy a využívat běžnou techniku a informatické myšlení ve všech oblastech celého základního vzdělávání, její přesah je tedy ve všech předmětech.

V tomto předmětu je výuka zaměřena na tyto tematické okruhy:

- Programování a algoritmizace (robotické hračky, Scratch)
- Informatika (práce s daty, základy informatiky)
- Základy robotiky (Micro:bit)

Vzdělávání v IT směřuje k:

- osvojení základních pojmů z IT na základě aktivních činností každého žáka
- porozumění toku informací od jejich vzniku po zpracování až k jejich praktickému využití
- aplikaci získaných znalostí a dovedností v různých oblastech lidského života
- kritickému posuzování informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů
- tvořivému využívání digitálních prostředků při prezentaci výsledků své práce
- bezpečnému využívání techniky jako prostředku ke zvýšení efektivnosti práce i dalšího vzdělávání
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se nejen na internetu
- respektování práv k duševnímu vlastnictví
- formování volných vlastností – důslednosti, vytrvalosti, přesnosti, tvořivosti, sebekontroly

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět informatika se vyučuje od 4. do 9. třídy s týdenní časovou dotací 1 hodina. Výuka probíhá v počítačové učebně na počítačích či notebookech s myší, v běžné učebně s přenosnými notebooky a tablety s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Není kladen žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. Pro výuku jsou zakoupené různé digitální pomůcky.

V případě potřeby lze třídu dělit na skupiny.

Předmět lze podle zvážení vyučujícího vyučovat 1x za 14 dní 2 vyučovací hodiny za sebou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě
- vede žáky k využití nápovědy jednotlivých programů a literatury, k uplatnění zkušeností s jiným softwarem
- umožňuje žákům využívat jejich poznámek při praktických úkolech
- dává žákům možnost vyhledávat, třídit, zpracovávat, propojovat informace a využívat je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problému

učitel

- předkládá žákům úlohy a projekty, jejichž řešení vyžaduje tvořivý přístup
- navozuje situace umožňující pochopení faktu, že v oblasti informatiky mívají řešené problémy i více správných způsobů řešení
- vede žáky k nalézání možností řešení problému, klade důraz na precizní realizaci

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k formulaci myšlenek, ke konstruktivní kritice a respektování názorů jiných
- umožňuje zdokonalovat své dovednosti při komunikaci na dálku
- dbá na dodržování vžitých konvencí a respektování pravidel pro použitou technologii

Kompetence sociální a personální

učitel

- využívá skupinového vyučování a zadávání projektových úkolů tak, že vede žáky ke spolupráci, k umění dialogu, k práci v týmu
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, k ochotě pomoci
- zapojuje žáky do procesu hodnocení prací, aby žák dokázal obhájit a objektivně zhodnotit nejen práci vlastní, ale i výsledky jiných
- vede žáky k pochopení, že každý člověk je jinak chápavý a zručný a že je třeba toto respektovat

Kompetence občanská

učitel

- seznamuje žáky s bezpečným zacházením s digitálními technologiemi, dbá na dodržování bezpečnostních a etických pravidel
- vede žáky ke správným návykům při práci s různými technologiemi
- seznamuje žáky s legislativními i morálními zákony souvisejícími s použitím digitálních technologií v praktickém životě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a respektování ostatních

Kompetence pracovní

učitel

- dbá na dodržování a upevňování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou
- zadává úkoly tak, aby získané poznatky měli žáci možnost využít pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro zpracování i sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií
- rozvíjí u žáků ochotu aplikovat vhodné postupy a využívat běžnou techniku a informatické myšlení ve všech oblastech života

Průřezová témata

Mediální výchova

Multikulturní výchova

Výchova demokratického občana

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Environmentální výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu.

Mezipředmětové vztahy

Informatiku lze zařadit do všech předmětů při vyhledávání informací, zpracování projektů, procvičování učiva apod.

Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Ročník	Počet hodin	Průřezové téma	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom řeší úkol použitím schránky dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p>Digitální technologie</p> <p>(ovládání digitálního zařízení, základy bezpečnosti při práci s internetem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program 	4.	8	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého • pracuje s e-mailem 	<p>Digitální technologie</p> <p>(práce ve sdíleném prostředí)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Využití digitálních technologií v různých oborech • Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • Počítačová data, práce se soubory • Propojení technologií, internet • Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš • Technické problémy a přístupy k jejich řešení 	4.	6	<p>RSP – řešení problému</p> <p>PS – moje vztahy k druhým lidem</p> <p>KK – verbální i neverbální komunikace</p> <p>PRT – stanovení cíle a harmonogramu práce</p> <p>IV – různé typy sdělení</p>	<p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
--	---	---	----	---	--	---

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví postup pro robota, aby došel k cíli • opraví chybný postup pro robota • přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí • přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici <p>sestavuje různé postupy vedoucí ke stejnému cíli</p>	<p>Základy algoritmizace s robotickou hračkou</p> <p>(robotika s Emou)</p>	<p>Blue-bot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ovládání • Hledání postupu k zadanému cíli • Hledání nejkratší cesty • Více cest vede k cíli • Hledání koncového stavu • Hledání počátečního stavu • Čtení a psaní kódu <p>Tematické úlohy s mezipředmětovými aplikacemi</p>	4.	8		<p>RSP – řešení problému</p> <p>PS – moje vztahy k druhým lidem</p> <p>KK – verbální i neverbální komunikace</p> <p>PRT – stanovení cíle a harmonogramu práce</p> <p>IV – různé typy sdělení</p>
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekáduje/dešifruje text • zakóduje a dekáduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky <p>obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček</p>	<p>Data informace a modelování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Piktogramy, emoji • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce 	4.	9		<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<p>Informační systémy (úvod do práce s daty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Data, druhy dat • Doplnění tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu 	<p>5.</p>	<p>4</p>	<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví postup pro robota, aby došel k cíli • opraví chybný postup pro robota • přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí • přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici • sestavuje různé postupy vedoucí ke stejnému cíli 	<p>Základy algoritmizace s robotickou hračkou (robotika s Emou)</p>	<p>Blue-bot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složitější tematické úlohy s mezipředmětovými aplikacemi 	<p>5.</p>	<p>7</p>	<p>RSP – řešení problému</p> <p>PS – moje vztahy k druhým lidem</p> <p>KK – verbální i neverbální komunikace</p> <p>PRT – stanovení cíle a harmonogramu práce</p>	<p>Čj – čtení s porozuměním</p> <p>Vv - grafika</p> <p>M - logické myšlení</p> <p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládnání postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát vytvoří a použije nový blok upraví program pro obdobný problém 	<p>Algoritmizace a programování (základy programování, příkazy, opakující se vzory)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur 	5.	7	<p>K – komunikace v různých situacích</p> <p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém programování</p>	<p>M – logické myšlení, ověření správnosti řešení, postupu, programování</p> <p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p> <p>ČJ – diktát, slohová práce</p>
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí 	<p>Informační systémy (úvod do informačních systémů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> systém, struktura, prvky, vztahy 	5.	3	<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<p>Algoritmizace a programování</p> <p>(Základy programování – vlastní bloky, náhoda)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kreslení čar • Pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt 	5.	10	<p>K – komunikace v různých situacích</p> <p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém programování</p>	<p>M – logické myšlení, ověření správnosti řešení, postupu, programování</p> <p>Přírodověda, vlastivěda – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
--	---	---	----	----	--	--

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní funkce textového a grafického editoru a uplatňuje základní typografická pravidla • rozezná textový procesor od ostatních programů • nastaví vlastnosti daného dokumentu • dokument uloží pod zadaným názvem do zadané složky • používá náhled • využívá režimy vkládání a přepisování • smaže, zkopíruje a přesune části textu • formátuje písmo v textu a odstavce textu • vkládá do dokumentu tabulky • v textovém procesoru používá pravopis a automatické opravy 	<p>Textové editory</p> <p>WORD</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní úpravy textu – odstavce, zarovnání a řádkování, vzhled, typ, řez a barva písma • pracovní plocha, rastr, nástroje pro kreslení, barevná paleta, ukládání a otevírání • formátování písma, typografická pravidla • formátování odstavce – zarovnání, odsazení, řádkování, mezery, vazby záhlaví, zápatí, čísla stránek a vzhled stránky • soubor, nastavení vzhledu stránky • záhlaví, zápatí • otevření dokumentu, uložení souboru, nový dokument • tisk dokumentu, nastavení tisku • formátování písma • formátování odstavce, odrážky a číslování • vytvoření tabulky • vkládání a odstranění řádků a sloupců tabulky • pravopis, automat. opravy 	<p>6.</p>	<p>7</p>	<p>K – komunikace v různých situacích</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>ČJ</p>
--	--	--	-----------	----------	--	-----------

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>Prezentační nástroje</p> <p>POWER POINT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládání PowerPointu • grafická a typografická úprava dokumentu • práce se šablonami • formátování • změna vzhledu prezentace 	6.	5	<p>K – komunikace v různých situacích</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	ČJ
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv 	<p>Algoritmizace a programování</p> <p>(Základy programování – algoritmy pro ozobot, programování postav a události)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí • Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt 	6.	10	<p>K – komunikace v různých situacích</p> <p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém programování</p>	<p>M – logické myšlení, ověření správnosti řešení, postupu, programování</p> <p>OV – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>Data, informace a modelování</p> <p>(Úvod do modelování pomocí grafů a schémat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model 	6.	4	<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby, • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla 	<p>Data, informace a modelování</p> <p>(Kódování a šifrování dat a informací)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kódy kolem nás • Kódování znaků • Šifrování • Kódování barev • Obrázky z čar • Kompresce a kontrola • Binární čísla 	6.	4	<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV – systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<p>Informační systémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	<p>6.</p>	<p>2</p>	<p>RSP – cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování</p> <p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	
---	----------------------------------	---	-----------	----------	---	--

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj 	<p>Algoritmizace a programování</p> <p>(Programování, podmínky, postavy a události)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vytvoření programu Opakování Podprogramy 	<p>7.</p>	<p>8</p>	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
---	---	--	-----------	----------	--	--

<ul style="list-style-type: none"> výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 						
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<p>Data, informace a modelování</p> <p>(Modelování pomocí grafů a schémat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Běžně užívané modely Ohodnocené grafy Orientované grafy Paralelní činnosti 	7.	6	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 	<p>Algoritmizace a programování</p> <p>(větvení, parametry a proměnné)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné 	7.	13	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 						
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat 	<p>Digitální technologie (počítače)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací, aktualizace • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu 	7.	5	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy <p>zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 					
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná tabulkový procesor od textového editoru • vytvoří nový soubor, uloží jej pod správným názvem do správné složky • nastavuje parametry stránky souboru • vytiskne list správným způsobem • formátuje jednotlivé druhy buněk • rozlišuje základní typy buňky • pojmenuje řádek, sloupec a adresu buňky • pracuje s řádkem vzorců a s celým listem • napíše text v tabulkovém procesoru • pracuje s textem v buňce • v tabulkách dokáže třídit údaje podle různých zadání a 	<p>Tabulkový procesor</p> <p>Excel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formát buňky • řádek Excelu, sloupec Excelu, adresa v Excelu • list v Excelu, práce s listy • řádek vzorců • psaní textu, práce s textem v buňce • psaní tabulek • třídění údajů • sestupné třídění a vzestupné třídění • třídění podle více parametrů • porovnávání dat • grafy v Excelu • spojnicový, výsečový, sloupcový, XY bodový, pruhový graf • vytváření grafů • úprava grafu • jednoduché vzorce 	<p>8.</p>	<p>8</p>	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
--	--	---	-----------	----------	--	--

<ul style="list-style-type: none"> parametrů • porovnává data • vytváří grafy a pracuje s nimi • rozlišuje základní typy grafů • formuluje jednoduché vzorce • již vytvořené vzorce dokáže formátovat • pracuje s funkcemi v Excelu 						
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej • přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji • používá opakování, rozhodování, proměnné • ovládá výstupní zařízení desky • používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu • připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá • vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit 	<p>Algoritmizace a programování (Programování hardwarové desky)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sestavení programu a oživení Micro:bitu • Ovládání LED displeje • Tlačítka a senzory náklonu • Připojení sluchátek, tvorba hudby • Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru • Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově • Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu 	8.	17	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>

<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připiše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<p>Informační systémy (Hromadné zpracování dat)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat 	8.	6	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
---	---	---	----	---	--	--

<p>Žáka / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy sestavením algoritmu v • blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného 	<p>Algoritmizace a programování (programovací projekty)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty • prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, • proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	<p>9.</p>	<p>15</p>	<p>PS – dobrá organizace času</p> <p>ŘP – schopnost řešit daný problém</p>	<p>M – logické myšlení</p> <p>OV– systémy kolem nás, domácnost, škola, příroda</p>
--	---	---	-----------	-----------	--	--

<p>problému</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 						
<p>Žák / žákyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak 	<p>Digitální technologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hardware a software • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá • intelligence) • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový 	<p>9.</p>	<p>15</p>		

<p>fungují některé služby internetu</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 		<p>server, prohlížeč, odkaz/URL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 					
--	--	--	--	--	--	--	--

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu prvouka je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vědomosti a dovednosti získávají žáci především pozorováním názorných pomůcek, přírody, činnosti lidí, hraním rolí a řešením modelových situací.

Obsahem prvouky jsou témata týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, zdraví, bezpečí, času, světa financí, techniky. Prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, způsob života. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich a chránit je. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho- sociální rovnováhy. Utváří si prvotní ucelený obraz světa.

Vzdělávání v prvouce směřuje k:

- poznávání přírody a k utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k její ochraně
- kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání mezi lidmi na základě respektu
- poznávání rozdílů mezi lidmi
- poznávání podstaty zdraví, příčin nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznání a upevňování preventivního chování
- chování v různých situacích včetně situací ohrožení, účelnému rozhodování a jednání
- orientaci ve světě informací
- bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- orientaci v problematice peněz, cen, odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech

V prvouce je realizováno 5 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- vztahy a organizace života v rodině, ve škole, v obci
- dopravní výchova

Lidé kolem nás

- osvojování a upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- seznámení se základními právy a povinnostmi
- seznámení se světem financí

Lidé a čas

- orientace v čase
- jak a proč se čas měří
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Rozmanitost přírody

- poznávání proměnlivosti a rozmanitosti přírody
- hledání důkazů o proměnách přírody (roční období)
- praktické poznávání okolní přírody
- ochrana a zlepšení životního prostředí

Člověk a jeho zdraví

- poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti
- denní režim, hygiena, výživa
- základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci
- bezpečném chování v různých životních situacích

Časové a organizační vymezení

Prvouka je zařazena jako povinný vyučovací předmět na 1. stupni v 1.-3. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 2 hodiny

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků, proto výuka probíhá nejen ve třídě, ale i v terénu. Do výuky jsou příležitostně zařazovány vycházky do přírody, exkurze do Domu přírody v Krátké apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohl uspět
- umožňuje, osvojit si strategie učení
- pomáhá řešit a třídit informace podle zadaných nebo zvolených kritérií

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáky k vyhledávání informací k danému učivu z různých zdrojů
- zadává úkoly, které žáci samostatně řeší

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k prohlubování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- vytváří prostor u žáků k prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede k vzájemnému naslouchání, zdůvodnění svých názorů

- učí žáky věcně argumentovat

Kompetence sociální a personální

učitel

- vede žáky ke spolupráci ve skupině
- vede žáky k sebehodnocení, využívá pozitivního hodnocení

Kompetence občanská

učitel

- vede žáky k toleranci a chápání rozdílnosti a rovnosti lidí
- vede žáky k aktivní ochraně přírody
- vede žáky k respektování předem domluvených pravidel

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné a
- týmové činnosti
- učí žáky používat různé pomůcky a techniku
- vede žáky k praktické využitelnosti získaných poznatků a dovedností

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací

Průřezová témata

Environmentální výchova

Osobnostní a sociální výchova

Multikulturní výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Prvouku lze propojovat se všemi ostatními vyučovacími předměty.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	-žák dojde samostatně do školy, šatny, třídy- orientuje se v budově školy- připraví se na vyučování- dbá na bezpečnost při cestě do školy- pojmenuje město, ve kterém žije a ulici, ve které bydlí- zvládne cestu ze školy domů- spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy –uvede riziková místa a situace	domov, škola, obec	
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	-vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy dle věku- vypráví o práci rodičů- respektuje spolužáky s jejich přednostmi i nedostatky, pokusí se přizpůsobit - hovoří o chování v rodině - pozná české mince a bankovky - odhadne cenu nákupu	rodina, domov, vlast, vztahy mezi členy rodiny. pravidla rodinného života, práva a povinnosti jejich členů, soužití lidí, chování lidí, pracovní činnosti lidí	OSV-poznávání lidí MKV-lidské vztahy
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni - projevuje toleranci k odlišnostem - ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce - rozliší nesprávné chování jiných i u sebe		
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnost	-vyjmenuje dny v týdnu - rozlišuje čas práce a odpočinku- určí celé hodiny - na příkladech porovnává odlišnosti života lidí - vypráví o zvycích a práci lidí - rozpozná současnost a minulost	orientace v čase, současnost a minulost v našem životě	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje věci kolem nás, pokusí se určit materiál - rozliší den a noc- rozpozná roční období - zhodnotí odlišnosti v přírodě během ročních období - popíše základní části rostliny 	charakteristika ročních období, pozorování změn počasí, reakce rostlin a živočichů na roční období, rostliny, živočichové	EV Základní podmínky života PRO-Den Země EV Ekosystémy PRO-Příroda nás obklopuje
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> - určí základní podmínky pro život rostlin - pozná dané rostliny - vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků - porovná chování živočichů v závislosti na ročním období - vymezí živočichy domácí a volně žijící - dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm 		
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické návyky - dodržuje denní režim dne - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozpozná základní části lidského těla - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - určí vhodná místa pro hru a volný čas - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - ví, že existují čísla tísňového volání 	péče o zdraví, zdravá výživa, lidské tělo-základní části lidského těla, zdraví a nemoc, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení, znalost základních pravidel silničního provozu mimořádné události	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí PRO-Dopravní výchova
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných			
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě			
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště- bezpečně zvládá pohyb po budově školy- připravuje se na vyučování podle rozvrhu- pamatuje si adresu svého bydliště- respektuje pravidla silničního provozu- pojmenuje důležité dopravní značky- dokáže pojmenovat a ukázat specifické orientační body v okolí bydliště	domov, obec, škola, okolní krajina	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)			
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, uvědomuje si věkové rozdíly a poslušnost - vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání, pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy - seznámí se s školním řádem a respektuje ho, samostatně rozlišuje zásady správného chování - dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem - konkretizuje svá práva a povinnosti-obhajuje své názory - uvede příklad použití platební karty - zkontroluje vrácené peníze - odhadne cenu základních potravin 	rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, peníze a nakupování	OSV-sebepoznání a sebepojetí MVK-lidské vztahy
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok- posoudí posloupnost včera, dnes, zítra - rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt - vyznačí čas na digitálním displeji- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti - pojmenuje některé kulturní či historické památky místa, kde žije 	orientace v čase, současnost a minulost v našem životě, regionální památky	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> - určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě- pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - provádí jednoduché pokusy, pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách - pozná dané rostliny ve známé lokalitě - opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích- popíše jednotlivé části těla, - rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období- třídí živočichy na domácí a volně žijící - zdůvodní jejich význam pro člověka- dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě - aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí 	látky a jejich vlastnosti, rostliny, živočichové, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	<p>EV Základní podmínky života PRO-Den Země</p> <p>EV Ekosystémy PRO-Příroda nás obklopuje</p>
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	-dodržuje základní hygienické návyky - orientuje se v denním režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku		
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví - shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví - rozpozná základní části lidského těla - upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	hygiena, péče o zevnějšek, zdraví- nemoc (příznaky),denní režim (práce, odpočinek, pohyb, stravování, spánek),drobné poranění, první pomoc, přivolání pomoci dospělého(lékaře) osobní bezpečí	Ev Lidské aktivity a problémy životního prostředí PRO-Dopravní výchova
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu na cestě do školy a ze školy - charakterizuje nebezpečná místa - uvede základní ochranné prvky chodce - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby		
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- předvede a zvládne žádost o pomoc pro sebe i pro jiné v případě nebezpečí - uposlechne pokynů dospělých při mimořádných událostech, respektuje je a řídí se jimi - ví, kdy použít čísla tísňového volání		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
vznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo - začlení obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich - používá buzolu, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu - řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - uvede příklady rizikových situací 	domov, škola, obec, okolní krajina (místní oblast, region), mapy obecně zeměpisné a tematické	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)			
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost			
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci- obhájí při konkrétní činnosti své názory - přizná svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu - snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny v kladném i záporném smyslu a přemýšlí o možnostech zlepšování životního prostředí obce - v místě bydliště nabídne možnosti kulturního využití - rozpoznává přednosti a nedostatky svoje i jiných - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem 	rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, kultura	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> - určí čas jako fyzikální veličinu - přesně určí jakýkoli čas - orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce - objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní - vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich - seznámí se s pověstmi daného regionu - konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast 	orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty, pověsti	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije			
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje prvky živé a neživé přírody - určí a roztřídí některé přírodniny podle určujících znaků- uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek- určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti- podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy, hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život- změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů a přístrojů - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá zákl. společenstva v daných lokalitách regionu - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy- nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak 	látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch, půda, Vesmír a Země, rostliny, houby, živočichové, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	<p>EV Ekosystémy PRO-Příroda nás obklopuje</p> <p>EV Základní podmínky života PRO-Den Země</p>
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě			
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - chová se ohleduplně k druhému pohlaví a objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku 		
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> - účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastních potřeb - aplikuje naučené způsoby chování na modelových situacích ohrožující zdraví - označí možná nebezpečí a uvede způsoby, jak jim čelit - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu - dokáže zajistit lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění - osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek - ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty a využívá je 	péče o zdraví, zdravá výživa, lidské tělo, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, návykové látky a zdraví, osobní bezpečí, mimořádné události	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ohleduplné a bezpečné chování na silnici i v hromadných dopravních prostředcích - diskutuje o jiných možných nebezpečích /cizí lidé, zvíře, elektronická média/ - seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a učí se dbát na vlastní bezpečí - řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných událostech 	osobní bezpečí	EV
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - zná čísla tísňového volání - dokáže linky použít a nezneužít - v modelových situacích použije správný postup komunikace s operátory tísňových linek 		Lidské aktivity a problémy životního prostředí PRO-Dopravní výchova

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučovací předmětu přírodověda je realizována vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Obsahem tohoto vyučovacího předmětu jsou témata týkající se člověka, zdraví, bezpečí, společnosti, přírody, kultury, času, techniky. Přírodověda rozvíjí poznatky a dovednosti získané ve výchově v rodině a ve škole. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávají sebe a své okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si přírodních jevů, pozorovat je, přemýšlet o nich a chránit je. Poznávají zdraví jako nejcennější hodnotu, jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy, osvojují si bezpečné chování, poskytování pomoci v různých situacích.

Vzdělávání v přírodovědě směřuje k:

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě a k její ochraně
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování v různých situacích včetně mimořádných
- bezpečnému chování v dopravních situacích
- orientaci ve světě informací a jejich propojování
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, toleranci, respektu
- samostatnému vystupování a jednání
- bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- objevování a poznávání toho, co je zajímavé
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech

V přírodovědě jsou realizovány dva tematické okruhy:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a zdraví

Časové a organizační vymezení

Přírodověda je zařazena jako povinný vyučovací předmět na prvním stupni ve 4. a 5. ročníku s následující týdenní časovou dotací :

4. ročník – 1 hodina

5. ročník – 2 hodiny

Byla posílena z disponibilní časové dotace o 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá ve třídě, v terénu. Do výuky jsou příležitostně zařazovány exkurze a vzdělávací výukové programy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k získávání informací o přírodě ,k pozorování,
- zaznamenávání a k hodnocení výsledků jejich pozorování
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáky k samostatnosti při řešení zadaných úkolů, ke správnému rozhodování v různých situacích, vyhledávání informací

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování myšlenek, poznatků a dojmů
- vede žáky k používání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků schopnost pracovat ve skupině, spolupracovat a respektovat názory a zkušenosti druhých
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně

Kompetence občanské

učitel

- vede žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, k toleranci
- respektuje žáka jako svobodnou a zodpovědnou osobnost
- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě

Kompetence pracovní

učitel

- důsledně vede žáky k dodržování vymezených pravidel, k utváření pracovních návyků při samostatné a týmové práci
- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení a techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení

- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít

Průřezová témata

Environmentální výchova

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Přírodovědu lze vhodně propojit s matematikou, výtvarnou výchovou.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> -uvede základní podmínky života na Zemi -charakterizuje některá společenstva -zařadí běžné rostliny a živočichy do správných společenstev -popíše způsob jejich života -popíše stavbu jejich těla -vysvětlí, co je rovnováha v přírodě -zná důsledky jejího porušení -využívá klíče a atlasy -vytvoří herbář 	Člověk a živá příroda	EV základní podmínky života, projekt Den Země
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> -objevuje spojitost živé a neživé přírody -rozliší horniny podle vzniku -uvede příklady základních hornin a nerostů 	Horniny a nerosty	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady zásahů člověka do přírody -uvede znečišťovatele vzduchu, vody, půdy -popíše pojem recyklace a třídění odpadů -uvede příklady činností prospívajících a škodících přírodě -uplatňuje ohleduplnost k přírodě 	Ochrana přírody, problémy životního prostředí	EV lidské aktivity a problémy /PRO životního prostředí projekt Dopravní výchova
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	<ul style="list-style-type: none"> -zná základní fyzikální veličiny, způsoby jejich měření a jednotky -založí jednoduchý pokus -naplánuje a zdůvodní postup -vysvětlí výsledky pokusu -vyhodnotí pokus 	Základní fyzikální veličiny	
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady situací ohrožujících zdraví -uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví -řeší modelové situace -vyhodnotí nebezpečná místa v nejbližším okolí, v obci -cíleně používá ochranné prvky v roli chodce a cyklisty -charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy -uplatňuje ho při akcích školy i v běžném životě -vybírá vhodný způsob jednání a chování 	Mimořádné události Dopravní výchova	

Předmět: Přírodověda

Ročník 4.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje čas pro práci a čas pro zábavu a odpočinek - účelně si svůj čas plánuje - popíše svůj denní režim dne - diskutuje o něm s ostatními - uvede příklady aktivního trávení volného času 	Režim dne	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> - uvede zásady péče o chrup a tělo - uplatňuje je - pečuje o své zdraví - uvede příklady jeho ochrany - uvede příklady nemocí a způsoby ochrany před infekcemi - uplatňuje zásady zdravého životního stylu - sestaví jídelníček podle zásad správné výživy - dodržuje pitný režim 	Péče o zdraví a zdravý životní styl	
rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - ví, na koho se obrátit v případě ohrožení zdraví - přivolá pomoc v případě ohrožení zdraví - charakterizuje rozdíl mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním - ošetří drobná poranění 	První pomoc	

Předmět: Přírodověda

Ročník 5.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	-objevuje spojitost živé a neživé přírody -pozná základní nerosty a horniny, a jejich využití -roztřídí některé přírodniny podle charakteristických znaků -rozezná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji	Člověk a neživá příroda	
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období	-vysvětlí pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zem. přitažlivost -uvědomuje si podmínky života na Zemi, význam Slunce -vysvětlí střídání dne a noci a střídání ročních období -seznámí se s působením gravitační a magnetické síly	Člověk a vesmír	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	orientuje se v podnebných pásmech-fauně i floře -zdůvodní podstatné vztahy mezi organismy -objasní přizpůsobení organismů prostředí -hledá a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení	Člověk a živá příroda	EV ekosystémy, PRO /Příroda nás obklopuje lidské aktivity a problémy životního prostředí/PRO/Den Země
stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelových situacích prokáže schopnost se účinně chránit	-charakterizuje specifické přírodní jevy a situace -vyhodnotí rizika z nich plynoucí -z příkladů vybere vhodný způsob ochrany -řeší modelové situace	Rizika v přírodě, mimořádné události	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav, a podpoře vlastního zdravého způsobu života	-jmenuje části lidského těla -využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí důležitých orgánů -podporuje své zdraví, dbá na prevenci	Lidské tělo	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se na vývoj dítěte před a po jeho narození	-rozlišuje etapy lidského života -charakterizuje hlavní etapy života člověka -popíše jednoduše vývoj dítěte před narozením -popíše jednoduše vývoj dítěte po narození -vysvětlí pojmy partnerství, rodičovství, manželství	Vývoj člověka, základy sexuální výchovy	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> -uvede základní rozdíly mezi pohlavími -respektuje tyto rozdíly -chová se ohleduplně k druhému pohlaví - orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování -uvědomuje si etickou stránku sexuality 	Základy sexuální výchovy	
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady návykových látek ohrožujících zdraví -uvede příklady jejich vlivu na zdraví člověka -zdůvodní škodlivost kouření, alkoholu a drog -řeší modelové situace jednoduchých způsobů odmítání návykových látek -uvede příklady jiných nebezpečných závislostí -uvede příklady nebezpečí komunikace pomocí elektronických medií 	Návykové látky a jiné závislosti	

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve vyučovací předmětu vlastivěda je realizována vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Obsahem tohoto předmětu jsou témata týkající se života v rodině, v obci, regionu, ve společnosti.

Žáci se učí orientovat v dějinách a čase. Učí se, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů od neznámějších událostí v rodině, obci, regionu, až k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si lidských výtvarů a přírodních jevů, přemýšlet o nich a chránit je. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti a porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům

Vzdělávání ve vlastivědě směřuje k:

- časovému a místnímu propojení historických, zeměpisných a kulturních informací
- vyvolání zájmu o minulost, o kulturní bohatství regionu, své země
- samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých zdrojů
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi
- kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a pravidel
- orientaci ve světě peněz a cen
- odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- objeovávání a poznávání toho, co je zajímavá

Ve vlastivědě jsou realizovány tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vlastivěda je zařazena jako povinný vyučovací předmět na 1. stupni ve 4. a 5.ročníku s následující týdenní časovou dotací :

4. ročník – 2 hodiny

5. ročník – 2 hodiny

Výuka probíhá v kmenové třídě, do výuky jsou příležitostně zařazovány vycházky, návštěvy památek, muzeí, knihovny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

učitel

- podněcuje žáky samostatně vyhledávat a získávat informace
- z dostupných zdrojů
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří dostatečný prostor pro rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k otevřené a účinné komunikaci

Kompetence sociální a personální

učitel

- vytváří podmínky k rozlišování a chápání rozdílů a vztahů mezi lidmi
- vede žáky k chápání významu a potřebě různých povolání, respektování práce i úspěchů
- vytváří příležitosti k interpretaci textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

Kompetence občanská

učitel

- vede žáky k toleranci
- vede žáky k respektování národní, kulturní a historické tradice

Kompetence pracovní

učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování a zpracování informací
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat

Průřezová témata:

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

Tematické okruhy realizovaných PT jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy:

Vlastivědu lze vhodně propojit s českým jazykem, výtvarnou i hudební výchovou.

Předmět: Vlastivěda

Ročník 4.

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<ul style="list-style-type: none"> -najde na mapě Evropy Českou republiku -určí její polohu v Evropě -vyhledá sousední státy -vysvětlí pojem vlast -orientuje se na mapě ČR -vyhledá významná pohoří, nížiny, řeky, jezera, rybníky, města -ukáže na mapě hlavní město Prahu -určí polohu našeho kraje, místa bydliště -popíše počasí a podnebí v ČR 	Naše vlast Česká republika	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> -rozezná hlavní a vedlejší světové strany -orientuje se podle nich -pracuje s kompasem a buzolou na mapě i v přírodě -dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	Orientace v krajině, práce s mapou	
rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam globusu a mapy, význam barev, geografických značek -objasní pojem měřítko mapy, nadmořská výška -rozliší náčrt, plán, základní typy map -najde a ukáže poledníky a rovnoběžky -vyhledá na mapě jednoduché údaje 		
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> -vypráví o návštěvě významných míst a měst -popíše, čím jsou zajímavá -porovná způsob života a přírodu u nás a v jiných zemích, které navštívil -uvede příklady přírodních, kulturních a historických památek ve svém okolí 	Osobní zkušenosti z cest	VMEGS Objevujeme Evropu a svět
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> -zná letopočet vzniku ČR -zná jméno prezidenta ČR, předsedy vlády -rozlišuje orgány státní moci -popíše státní symboly ČR -jednoduše vysvětlí pojmy demokracie, poslanec, parlament, ústava 	Česká republika – demokratický stát	VDO formy participace občanů pol. životě obč.společ. a škola

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	-jmenuje základní pravidla mezilidských vztahů a soužití lidí -vyvodí pravidla pro soužití ve škole, mezi děvčaty a chlapci, v rodině, obci -pravidla vědomě dodržuje	Mezilidské vztahy a chování lidí	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	-chová se dle zásad ochrany přírody -zamýšlí se nad zlepšením životního prostředí obce -uvede příklady problémů -navrhne možnosti řešení -podílí se na změnách a řešení problémů		
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení	-dodržuje zásady komunikace a dialogu -spolupracuje ve skupině -rozlišuje a respektuje rozdíly mezi lidmi -odůvodní a obhajuje své názory -připustí omyl -dohodne se na společném postupu a řešení		
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	-orientuje se v principech demokracie a základních lidských právech -rozpozná nesprávné jednání a chování -seznamuje se s právy dětí		
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčit a jak vrátet dluhy	-rozezná vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné -odhadne a zkontroluje cenu nákupu -zkontroluje vrácené peníze -jednoduše objasní funkci banky jako správce peněz -porovná svá přání a potřeby s finančními možnostmi	Svět financí	VDO občanská společnost a stát
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	-pracuje s časovými údaji -orientuje se v čase -chápe dějiny jako časový sled událostí	Obrazy ze starších českých dějin	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	-vysvětlí význam archivu, muzea, galerie, knihovny -uvede příklady z nejbližšího okolí -zdůvodní význam ochrany přírodních a kulturních památek		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</p>	<ul style="list-style-type: none"> -jmenuje příklady proměn způsobu života v různých obdobích -srovnává život a práci našich předků se současností -hodnotí rozdíly mezi životem minulým a současným -zařadí významné osobnosti do příslušného období -charakterizuje významná historická období -orientuje se v hlavních reáliích minulosti 	<p>Obrazy ze starších českých dějin</p>	

Předmět: Vlastivěda

Ročník 5.

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	-vyjmenuje sousední státy ČR -najde na mapě jednotlivé kraje -popíše jejich polohu, povrch, vodstvo, průmysl ,zemědělství -uvede významná místa a památky jednotlivých krajů -ukáže na mapě hlavní město -uvede příklady jeho kulturních a historických památek	Putování po České republice	VMEGS objevujeme Evropu a svět VDO občanská společnost a škola
	-najde na mapě polokouli Evropu -vyhledá nejdůležitější pohoří, nížiny, vodstvo -charakterizuje její rostlinstvo, živočišstvo -najde na mapě evropské státy a jejich hlavní města -uvede zajímavosti k jednotlivým státům	Putování po Evropě	
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí ,proč spořit, kdy si půjčovat a jak <u>vracet dluhy</u>	-sestaví jednoduchý rozpočet -objasní, jak řešit, když příjmy jsou větší než výdaje -na příkladu ukáže rizika půjčení peněz -uvede základní příjmy a výdaje domácnosti -na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží	Svět financí	
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	-jmenuje příklady proměn způsobu života v různých obdobích -srovnává život a práci našich předků se současností -hodnotí rozdíly mezi životem minulým a současným -zařadí významné osobnosti do příslušného období -charakterizuje významná historická období -orientuje se v hlavních reáliích minulosti	Obrazy z novějších českých dějin	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik			
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik			

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady významných dnů v roce -objasní důvody jejich zařazení do významných svátků a dnů 	Významné dny a státní svátky	

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti, jeho hlavním úkolem je kultivace historického vědomí žáků, uchování kontinuity historické paměti, poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Žáci jsou vedeni k tomu, že historie není jen uzavřenou minulostí, shlukem faktů a závěrů, ale je kladením otázek, kterými se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života jsou poznávány v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a vzájemných souvislostech. Obecně historické procesy jsou konkretizovány na regionálních a místních dějinách.

Vzdělávání v dějepise směřuje k:

- hledání a nalézání vazeb a vztahů mezi historickými fakty, jevy, procesy a jejich vysvětlování, odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn
- rozvíjení vlastního historického a prostorově geografického vědomí
- získávání orientace v historickém čase
- hledání paralel mezi minulým a současným
- vnímání hlavních vývojových linií
- rozlišování mýtů a skutečnosti, projevů a příčin
- chápání rozmanitosti kulturní, etnické, náboženské
- utváření pozitivního hodnotového systému
- úctě k vlasti, národu, regionu i k jiným národům a etnikům
- rozvoji zájmu o současnost a minulost vlastního národa, ale i jiných kultur a společenství
- rozvíjení vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu
- získávání orientace v aktuálním dění
- rozvoji zájmu o veřejné záležitosti
- chápání politických jevů, událostí, procesů a přispívání k výchově demokratického a aktivního občanství
- rozpoznávání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost a odporují demokratickým principům

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Dějepis je zařazen jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni v 6. – 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

- 6. ročník - 2 hodiny
- 7. ročník - 2 hodiny
- 8. ročník - 2 hodiny

9. ročník - 2 hodiny

Výuka probíhá v dějepisné učebně, v případě potřeby v počítačové učebně nebo v knihovně, její součástí jsou exkurze, historické vycházky, návštěvy výstav, muzeí, galerií, historických objektů, vzpomínkových akcí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- rozvíjí časové a prostorové představy žáků, které jim umožní lépe pochopit historické jevy a děje /práce s historickou mapou, časovou osou
- vede žáky k používání správné dějepisné terminologie, symboliky
- zařazuje práci žáků s různými informačními zdroji /učebnice, atlasy, encyklopedie, tisk, přehledy, slovníky, internet, krásná literatura/
- vytváří se žáky myšlenkové mapy a asociogramy pro snadnější zapamatování a systematizaci učiva
- předkládá žákům dostatečné množství obrazového a dobového materiálu a prací s ním je učí ověřovat si znalosti a vytvářet si vlastní názor
- pro přiblížení zprostředkovaného poznání předkládá žákům dostatečné množství učebních pomůcek hmotného i nehmotného charakteru /audio, videonahrávky, výukové programy, folie, obrazy, demonstrační pomůcky/
- rozvíjí tvořivý a činnostní přístup žáků a uplatňování mezipředmětových vztahů /projekty, referáty, samostatné práce/
- vede žáky k samostatnému doplňování zápisů o zajímavosti, vlepování citátů, obrázků

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává žákům úkoly vedoucí k vyhledávání, shromažďování a třídění historického materiálu
- navozuje situace, při kterých žáci analyzují, odhalují kořeny, rozpoznávají příčiny, důsledky, následky, provádějí jednoduchou historickou kritiku /objevné učení, multiperspektivní metoda, kritické myšlení/
- využívá odborné texty a prací s nimi učí žáky rozumět jim, získávat z nich informace, oddělovat podstatné od nepodstatného
- umožňuje žákům porovnávat historii a současnost, argumentovat, obhajovat stanovisko

Kompetence komunikativní

učitel

- vytvářením dostatečného prostoru napomáhá rozvíjení komunikativních dovedností žáků /vyjadřování vlastního názoru, diskuze, prezentace prací, interpretace textu/
- rozvíjí slovní zásobu žáků zařazováním textů verbálních, ikonických, kombinovaných, ukázek z krásné literatury, jejich čtením, interpretací a vyhledáváním informací

Kompetence sociální a personální

učitel

- dává žákům možnost výběru (způsob zpracování, informační zdroj, práce individuální, skupinová)

- zařazuje skupinovou práci žáků
- vytváří prostor pro sebehodnocení žáků (průběžně, čtvrtletně zápisy do sešitu nebo na volné listy, při opakování) i pro hodnocení práce skupiny
- využívá pozitivního hodnocení žáků (pochvala, povzbuzení)

Kompetence občanské

učitel

- reflektuje aktuální dění ve výuce a tím rozvíjí zájem žáků o veřejné záležitosti
- vede žáky k porovnávání způsobů života jiných kultur, skupin, společenství, k porozumění odlišnosti a vytváření respektu k přesvědčení druhých, k odmítání útlaku, násilí /na konkrétních historických událostech, osobnostech, na aktuálním dění/
- organizuje pro žáky dějepisné vycházky, exkurze, vzdělávací programy institucí
- zařazuje problematiku regionálních dějin a zejména jejich prostřednictvím vytváří vztah žáků k tradicím, kulturnímu a historickému dědictví /účast na vzpomínkových akcích, výstavách/
- umožňuje žákům prezentovat svoje dojmy, pocity, názory z akcí na www stránkách školy, v kronice, tisku

Kompetence pracovní

učitel

- rozvíjí vědomí využitelnosti získaných znalostí a zkušeností pro lepší orientaci žáků v každodenním občanském životě
- vytváří postupně vztah žáků k historii jako k možnému zájmu, koníčku

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy zpracování informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu vyučovacího předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Dějepis je úzce spjat zejména s výchovou k občanství, zeměpisem, českým jazykem, výtvarnou výchovou.

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	-objasní svými slovy důležitost dějepisných poznatků a na konkrétním příkladu doloží jejich význam pro současnost -užívá s porozuměním pojmy historie, dějepis, archeologie	Úvod do dějepisů	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	-vyjmenuje druhy historických pramenů -roztřídí prameny hmotné, písemné, obrazové -uvede dva příklady pomocných historických věd -pojmenuje instituce ,které prameny shromažďují -uvede dva příklady institucí z nejbližšího okolí	Historické prameny	
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy	-rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, př. K., po K -orientuje se na časové ose /čte z osy, zaznamená na osu/ -odliší od sebe mapu zeměpisnou a historickou -orientuje se na jednoduché historické mapě ,vyčte z ní základní údaje - seřadí chronologicky hlavní historické etapy	Historický prostor a čas	
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	-pojmenuje a seřadí základní vývojové typy člověka -podle obrázků najde rozdíly a shody mezi pravěkým a dnešním člověkem -popíše život pravěkých sběračů a lovců - uvede příklady jejich materiální a duchovní kultury -vysvětlí způsoby opracování kamene a nástrojů ~~-podle mapy vyhledá významná naleziště~~	Počátky lidské společnosti -pravěk	
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	-vysvětlí svými slovy podmínky a důsledky přechodu k zemědělství -uvede zásadní změny ve způsobu života ~~-na mapě vyhledá oblasti vzniku zemědělství~~ -objasní podmínky vzniku řemesel a obchodu -porovná výhody nástrojů kamenných, bronz, želez. -uvede příklady využití kovů		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uvede příklady archeologických kultur na našem území	-uvede příklady archeologických kultur na našem území -vyhledá na mapě důležitá naleziště	Naše země v pravěku	
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	-jednoduše objasní, jak přírodní podmínky ovlivnily vznik prvních civilizací -ukáže jednotlivé státy na mapě -vyjádří jednoduše vlastními slovy podstatu a funkci státu - seznámí se se životem v jednotlivých státech	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, starověké Řecko a Řím	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světových kulturních dědictví	-uvede příklady významných památek, objevů a základů věd starověkých civilizací -zdůvodní vliv písma a číslic na rozvoj společnosti		
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	-uvede příklady přínosu antické civilizace -uvede příklady osobností antiky -porovná odlišnost náboženství Židů od náboženství ostatních národů -vysvětlí souvislost mezi judaismem a křesťanstvím		
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	-porovná městský stát, císařství /království/, republiku -uvede příklad významné události starověku, která ovlivnila vývoj -uspořádá hlavní společenské vrstvy do pyramidy -porovná práva a povinnosti občanů -zdůvodní potřebnost zákonů -svými slovy popíše podstatu antické demokracie -zdůvodní rozdíly mezi demokracií a samovládou		VDO principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> -jednoduše popíše změny, ke kterým došlo v Evropě v důsledků stěhování národů a rozpadu ZŘŘ -vyhledá na mapě oblasti obydlené nově příchozími etniky -vysvětlí úlohu křesťanství při sjednocování Evropy -vysvětlí základní pojmy související s křesťanstvím 	Evropa na počátku středověku	
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko slovanské a islámské kulturní oblasti	<ul style="list-style-type: none"> -porovná hlavní rysy franské, byzantské a islámské kulturní oblasti -objasní základní pojmy spojené s islámskou vírou - porovná judaismus ,křesťanství, islám - ukáže na mapě raně středověké státy 		
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> -roztřídí slovanské národy do jednotlivých větví -ukáže na mapě oblasti, ve kterých se Slované usadili -popíše způsob života Slovanů -zhodnotí význam Sámovy říše -popíše vznik Velké Moravy -zhodnotí její politický, kulturní význam a postavení v Evropě -reprodukuje nejznámější české pověsti -popíše vývoj raně středověkého českého státu -uveďte a seřadí významné panovníky a zhodnotí jejich přínos -charakterizuje výjimečnost osobnosti sv. Václava 	První státní útvary na našem území Přemyslovci	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam víry v každodenním životě ve středověku -uvede příčiny křížových výprav -zhodnotí jejich pozitivní i negativní přínos -uvede příčiny sporu o moc mezi papežem a panovníkem -vysvětlí vztah křesťanství ke kacířství 	Život ve středověku /společnost, život, naše země za posledních Přemyslovců, Lucemburkové/	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> -popíše život na vesnici, ve městě -rozdělí raně středověkou společnost na jednotlivé skupiny obyvatel -vysvětlí pojem kolonizace -uvede typické znaky románské a gotické kultury -uvede příklady konkrétních památek -seřadí chronologicky české přemyslovské krále -přiřadí k nim klíčové události spojené s jejich vládou - popíše nástup Lucemburků na český trůn - chronologicky seřadí jednotlivé lucemburské panovníky - zhodnotí období vlády Karla IV: - na příkladech doloží jeho význam 		
vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> -objasní souvislost renesance s antikou - rozliší znaky renesance, kultury románské a gotiky -vysvětlí podstatu humanismu -jmenuje nejslavnější italské renesanční umělce -vysvětlí pojem náboženská reformace, katolíci, protestanti - uvede příklady požadavků na nápravu církve 	Humanismus, renesance, náboženská reformace	
vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> -zhodnotí vliv J .Husa na počátek reformace -popíše průběh husitských válek -seznámí se s husitským programem -uvede kladné i záporné důsledky husitského hnutí -vymezi význam husitské tradice -popíše vývoj českého státu v období poděbradském a jablečském 	Husitství	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukáže na mapě důležité zámořské výpravy a uvede osobnosti, které je vedly - uvede podmínky, příčiny a důsledky zámořských objevů - objasní jejich význam 	<p>Evropané objevují svět</p>	

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> -uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn -objasní pojem absolutistická vláda -vysvětlí postavení českého státu v habsburské monarchii i v Evropě -zhodnotí vládu Rudolfa II. - uvede příklady českých renesančních památek -popíše vyvrcholení sporu Habsburků a českých stavů -vyjmenuje hlavní důsledky jejich porážky -uvede příčiny a fáze třicetileté války -posoudí důsledky války 	Doba předbělohorská Třicetiletá válka	
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	<ul style="list-style-type: none"> -popíše situaci v Evropě po třicetileté válce -vysvětlí pojmy absolutismus, osvíc. absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus -porovná výrobu v řemeslných dílnách a manufakturách -vysvětlí rozpor mezi absolutismem a snahami nastupující buržoazie -zhodnotí význam J .A. Komenského a jeho díla -vysvětlí podstatu osvícenských myšlenek -uvede příklady reforem Marie Terezie a Josefa II. -zhodnotí jejich význam 	Vývoj v Evropě po 30leté válce Osvícenství Osvícenský absolutismus	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> -rozezná základní znaky baroka -roztřídí znaky románské, gotiky, renesance, baroka -uvede příklady významných památek a představitelů baroka u nás 	Kultura baroka	

<p>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizace společnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> -objasní souvislost mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti -objasní pojem průmyslová revoluce -porovná 2 fáze průmyslové revoluce -uvede hlavní znaky -vysvětlí vliv průmyslové revoluce na proměny společnosti -vyjmenuje oblasti, ve kterých dochází k modernizaci -uvede příklady nových vědeckých poznatků, technických vynálezů a jejich autory -porovná tempo přechodu k průmyslové společnosti v jednotlivých částech Evropy -popíše průběh průmyslové revoluce u nás 	<p>Průmyslová revoluce, TVR</p>	<p>EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
---	---	---------------------------------	--

<p>Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše boj severoamerických osad za nezávislost a první léta vývoje nového státu -vysvětlí příčiny vzniku francouzské revoluce -popíše stručně její průběh -vysvětlí heslo VFR a základní myšlenky Deklarace -zhodnotí význam francouzské revoluce -popíše hlavní události období vlády Napoleona -zhodnotí období jeho vlády -popíše uspořádání Evropy po napoleonských válkách 	<p>Vznik USA</p> <p>Velká francouzská revoluce</p> <p>Francie a Evropa za napoleonských válek</p> <p>Evropa po napoleonských válkách</p>	<p>VDO občan, občanská společnost a stát</p>

<p>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evropských národů</p>	<ul style="list-style-type: none"> -s použitím mapy vyjmenuje národy žijící v HM -charakterizuje proces národního obrození -porovná cíle jednotlivých fází českého národního obrození -zapamatuje si významné představitele -zhodnotí význam českého národního obrození -porovná cíle českého emancipačního úsilí s některými evropskými národnostními emancipačními hnutími -rozliší základní znaky dobových kulturních uměleckých směrů <p>Objasní příčiny revolucí 1848/49</p>	<p>České národní obrození</p> <p>Klasicismus, empír, romantismus</p>	
<p>charakterizuje emancipační hnutí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p>	<ul style="list-style-type: none"> -objasní hlavní příčiny revolucí 1848/49 -vysvětlí cíle revolucí 1848/49 u vybraných národů -zhodnotí výsledky revolučního procesu -vypráví o průběhu revoluce v našich zemích -vysvětlí vliv revoluce na průběh dalšího vývoje v habsburské monarchii 	<p>Jaro evropských národů</p>	

<p>Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p>	<ul style="list-style-type: none"> -jmenuje základní občanská práva -stručně charakterizuje základní politické proudy -vysvětlí pojmy kapitalismus, komunismus, socialismus, marxismus, liberalismus, konzervatismus, anarchismus, feminismus -vysvětlí podstatu nacionalismu, rasismu a antisemitismu 	<p>Vznik základních politických proudů 2. poloviny 19. století</p>	<p>MkV etnický původ</p>

<p>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p>	<ul style="list-style-type: none"> -porovná postavení jednotlivých mocností -uvede příčiny a důsledky rozdílného tempa vývoje -popíše vztahy mezi velmocemi a příčiny rostoucího napětí na Balkáně -vymezí význam kolonií -vysvětlí vývoj v habsburské monarchii a postavení českých zemí v ní -charakterizuje pojem absolutismus, ústavní systém, dualismus -popíše společenský, politický a hospodářský vývoj USA -uvede základní příčiny vzniku občanské války v USA -podle mapy objasní rozdělení kolonií mezi mocnosti -vysvětlí význam kolonií 	<p>Evropa a svět v druhé polovině 19. století</p>	<p>MKV etnický původ princip sociálního smíru a solidarity</p>
--	--	---	--

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> -popíše situaci v předvečer světových válek -vysvětlí příčiny vzniku světových válek -charakterizuje světové války -doloží zneužití vědy a techniky ve válkách -analyzuje postavení jednotlivých válčících stran -popíše stručně průběh 1. a 2. světové války -zapamatuje si nejvýznamnější mezníky 2. světové války -vysvětlí pojem protihitlerovské koalice její cíle -uvede příklady nejdůležitějších válečných operací a bitev -zhodnotí výsledky světových válek -objasní jejich důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> 1. světová válka 2. světová válka 	<p>VMEGS Jsme Evropané</p>
rozpozná klady a nedostatky demokratického systému charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> -popíše situaci v Evropě po 1. světové válce -rozpozná klady a nedostatky demokratického systému -charakterizuje vývoj v Rusku, vznik a vývoj totalitního režimu -porovná postavení občana v totalitním a demokratickém systému -objasní postoj totalitních systémů k dodržování lidských práv -analyzuje průběh a důsledky hospodářské krize a její vliv na vznik totalitních režimů -uvede do souvislosti růst moci totalitních režimů a vznik lokálních konfliktů 	Mezinárodně politická a hospodářská situace mezi světovými válkami	<p>VDO principy demokracie jako formy vlády</p> <p>MV vnímání autora mediálních sdělení</p>
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí okolnosti vzniku Československa -popíše politický a hospodářský systém 1. republiky -zapamatuje si vazby na jiné evropské státy -zdůvodní demokratické principy fungování 1. republiky -popíše postavení Československa v Evropě -zapamatuje si významné mezníky vývoje Československa -zapamatuje si významné osobnosti období 1. republiky -uvede příklady dobových uměleckých stylů a jejich představitele 	Vznik Československa a jeho vývoj mezi světovými válkami	<p>VDO občan, občanská společnost, stát</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vývoj československo-německých vztahů -zhodnotí vztah Čechů k Hitlerovu Německu -popíše situaci a život v protektorátu -zapamatuje si nejdůležitější události a osobnosti domácího a zahraničního odboje 	Ovládnutí Československa Německem, život v protektorátu, domácí a zahraniční odboj	
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> -objasní na příkladech podstatu rasismu a antisemitismu -zdůvodní jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv -porozumí zřetelnosti nacistického průmyslu zabíjení -posoudí nebezpečí rasistických a antisemitských projevů 	Holocaust	MkV etnický původ
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> -popíše změny ve světě po 2. světové válce -vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa -objasní pojem studená válka -doloží na příkladech střetávání supervelmocí v době studené války a jejich vliv na mezinárodní situaci -porovná politický a hospodářský systém východu a západu -charakterizuje poválečné uspořádání ČSR -vysvětlí příčiny jeho začlenění do sovětského bloku -popíše vývoj událostí souvisejících se zánikem demokracie -zapamatuje si významné historické mezníky našeho poválečného vývoje -charakterizuje stručně jednotlivá období našeho vývoje od roku 1948 do roku 1989 -uvede příklady významných osobností z oblasti vědy, umění a kultury -vysvětlí příčiny krizových projevů v zemích východního bloku -popíše události vedoucí k obnově demokracie u nás -zapamatuje si významné historické mezníky našeho vývoje od roku 1989 	<p>Změny ve světě a vývoj po 2. světové válce</p> <p>Poválečné uspořádání Československa, zánik demokracie</p> <p>Obnova demokracie ve východní Evropě Obnova demokracie u nás, vznik České republiky</p>	<p>VDO občan, občanská společnost, stát principy demokracie jako formy vlády MV vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>OSV mezilidské vztahy</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce -zhodnotí význam integračního procesu -uvede konkrétní příklady spolupráce -zdůvodní důležitost zachování národních tradic v evropském kontextu 	Změny ve světě a vývoj po 2. světové válce	VMEGS jsme Evropané
posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> -zdůvodní vliv událostí 2. světové války na proces dekolonizace -ukáže na mapě významná koloniální panství -na příkladech demonstuje ekonomické, politické a sociální problémy zemí 3. světa 	Proces dekolonizace	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> -objasní vliv vědy a techniky na rozvoj lidstva -vymezí základní problémy současného světa -charakterizuje stručně tyto problémy -uvede možnosti jejich řešení 	Pohled na svět a Evropu na počátku 21. století	EV vztah člověka k prostředí MkV multikulturalita

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání a jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině, v širším společenství, s hospodářským a politickým životem

Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, přispívá k rozvoji finanční gramotnosti, k osvojování pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech, rozvíjí smysl pro osobní a občanskou zodpovědnost. Podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná Evropa. Je úzce spjata s průřezovými tématy Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana.

Vzdělávání ve výchově k občanství směřuje k:

- rozvoji orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů
- poznávání a posuzování každodenních událostí a situací
- rozvoji zájmu o veřejné záležitosti
- orientaci v aktuálním dění v České republice, v Evropě, ve světě, v Evropské unii, v NATO
- úctě k národu a k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu k odlišnostem lidí, skupin, společenství
- rozpoznání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost, odporujících zásadám demokratického soužití
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech
- poznávání otázek obrany státu
- utváření vlastní identity a identity druhých lidí
- rozvoji sebepoznání a sebehodnocení
- orientaci v problematice peněz, cen, v odpovědném spravování osobního, rodinného rozpočtu
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví, k nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, zaměstnání, politickém životě
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjádření myšlenek, názorů, citů, postojů a jejich obhajování

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výchova k občanství je zařazena jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni s následující týdenní časovou dotací:

6. ročník - 1 hodina

7. ročník - 1 hodina

8. ročník - 1 hodina

9. ročník - 1 hodina

Byla posílena z disponibilní časové dotace o 2 hodiny týdně.
Výuka probíhá v kmenové učebně, v případě potřeby v počítačové učebně nebo knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- zadává úkoly, které vedou k vyhledávání, třídění informací, k jejich pochopení, propojení a použití v praktickém životě
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům a řešení sami žáci
- se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- zařazuje práci s různými informačními zdroji (internet, televize, noviny, časopisy)

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje situace, které vedou k tvořivému přístupu při řešení problému, vyhledávání vhodných informací a k práci s nimi
- podněcuje žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých názorů
- klade žákům otevřené otázky
- učí žáky vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni a vede je k přemýšlení o jejich příčinách
- předkládá modelové situace a vede žáky k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů souvisle a kultivovaně
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vytváří prostor pro diskusi a možnost obhajovat vlastní názory

Kompetence sociální a personální

učitel

- rozvíjí u žáků pocit zodpovědnosti za svou i skupinovou práci
- společně se žáky vytváří kritéria hodnocení a umožňuje jim hodnotit své výsledky
- zařazuje skupinové práce, ve kterých se žáci učí spolupráci v týmu,
- naslouchání druhému a pomáhání si
- nechává žáky diskutovat v malé skupině i celé třídě

Kompetence občanské

učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- vede žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- pěstuje u žáků vztah k vlasti, tradicím, kulturnímu i historickému dědictví
- ukazuje žákům základní společenské problémy a umožňuje jim o nich diskutovat

Kompetence pracovní

učitel

- vyžaduje od žáků dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

- vede žáky k efektivní organizaci vlastní práce a zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům
- rozvíjí u žáků odpovědnost za ochranu svého zdraví i zdraví druhých, ochranu životního prostředí, kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

učitel

umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení

vede žáky k samostatnému rozhodování

podporuje diskusi, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít

klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat

posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Mediální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu vyučovacího předmětu.

Mezipředmětové vztahy:

Předmět výchova k občanství je úzce spjat s předměty dějepis, zeměpis, český jazyk, výchova ke zdraví.

Předmět: Výchova k občanství

Ročník 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> -popíše státní symboly -objasní jejich účel -objasní jejich používání 	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Naše vlast</p>	<p>VDO</p> <p>občan, občanská společnost a stát</p>
rolišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojmy vlast, vlastenectví -vyhledá na mapě zajímavá a památná místa -uvede příklady toho, co nás proslavilo -uvede jména významných osobností -objasní význam státních svátků, významných dnů -popíše významné zvyky a obyčeje -zaujímá tolerantní postoje k lidem s odlišnou kulturou, vyznáním -respektuje kulturní zvláštnosti 	<p>Naše vlast</p> <p>Dny všední i sváteční</p>	
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně k němu přistupuje	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí, proč musíme chránit naše kulturní a přírodní dědictví -váží si kulturních památek a přírodního bohatství -aktivně se zapojuje do jejich ochrany -zdůvodní nepřijatelnost vandalismu 		
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	<ul style="list-style-type: none"> -vyjmenuje příklady kulturních institucí -vysvětlí jejich činnost -popíše jednotlivé oblasti kultury -rolišuje, které způsoby chování můžeme považovat za společensky vhodné a které nikoliv -v modelových situacích prokáže znalost základních pravidel společenského chování -respektuje rozmanitost kulturních projevů 	<p>Kulturní život</p>	<p>MkV</p> <p>kulturní diference</p> <p>lidské vztahy</p> <p>MV</p> <p>fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	-vysvětlí možné nebezpečí působení masmédií a masové kultury na člověka - uvede konkrétní příklady -kriticky přistupuje k mediálním sdělením -vyjadřuje svoje vlastní postoje -rozpozná manipulativní prvky v médiích	Kulturní život	MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	-navrhne způsoby pomoci ostatním -vytváří si povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti a vzájemné pomoci lidí v nouzi bez očekávání protislužby -uvede příklady situací ohrožení -prokáže schopnost reagovat na ně a účinně pomoci -navrhne konkrétní pomoc v případě ohrožení -uvede příklady situací, ve kterých je potřeba bránit stát -objasní úkoly Armády ČR a NATO	Lidská setkání Situace ohrožení	OSV mezilidské vztahy MkV princip sociálního smíru a solidarity
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů v rodině, škole, obci	-objasní význam pravidel pro soužití -vysvětlí, proč je třeba chování a jednání podřizovat pravidlům -objasní funkci a význam třídní a školní samosprávy -spolupracuje ve skupině -přebírá odpovědnost za společnou práci -vymenuje role v rodině, ve škole, v životě -řeší různé modelové životní situace	Naše rodina, škola, obec, region, kraj	OSV kooperace a kompetice mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika VDO občanská společnost a škola
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	-uvede hlavní rodinné příjmy a výdaje - rozliší jednorázové rodinné příjmy a výdaje -sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti -zvažuje zbytné a nezbytné výdaje -objasní vyrovnaný, schodkový a přebytkový domácí rozpočet -dodržuje zásady hospodárnosti -uvede vlastními slovy význam hospodaření s penězi a majetkem	Finanční gramotnost Hospodaření, rozpočet domácnosti	OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	-uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty -uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace při jejich řešení -řeší modelové situace -nepoužívá prvků násilí -popíše projevy šikany a uvede jak na ně reagovat	Člověk ve společnosti Vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití	OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti komunikace seberegulace, sebeorganizace
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory,zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, má tolerantní postoje k menšinám	-vysvětlí význam rozhodování a jednání člověka na základě mravních hodnot -vysvětlí na příkladech odlišnost mezi mravní a právní normou -objasní na příkladech potřebu tolerance ve společnosti -respektuje kulturní odlišnosti -respektuje odlišné názory a zájmy -zaujímá tolerantní postoj k menšinám		OSV komunikace mezilidské vztahy řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje a praktická etika MkV etnický původ princip sociálního smíru a solidarity lidské vztahy VDO Občan ,občanská společnost
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	-rozpozná projevy rasismu, xenofobie - vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie, extremismus -vytvoří si kritický postoj k problémům lidské nesnášenlivosti		MkV princip sociálního smíru a solidarity

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi kvalitu života</p>	<ul style="list-style-type: none"> -reálně posoudí své kladné i záporné vlastnosti a temperament -respektuje názory i postoje druhých lidí, dokáže se vcítit do pocitu druhého -aktivně spolupracuje ve skupině při řešení problémů 	<p>Člověk jako jedinec Podobnost a odlišnost lidí Vnitřní svět člověka</p>	<p>OSV rozvoj schopností poznávání sebepoznání a sebepojetí hodnoty, postoje a praktická etika řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady svých osobních vlastností -popíše své pocity a prožívání -zdůvodní význam vůle, motivace a osobní kázně pro realizaci individuálních i společných cílů -stanoví si své osobní cíle a kroky k jejich dosažení 		<p>OSV rozvoj schopností poznávání poznávání lidí</p>
<p>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kriticky hodnotí své záporné charakterové vlastnosti -v modelových situacích předvede naučené techniky zvládnutí stresových situací - vysvětlí, jak předcházet stresovým situacím -uvede jak relaxovat a uvolnit se -vysvětlí pravidla asertivního chování 		<p>OSV psychohygienu sebepoznání, sebepojetí hodnoty, postoje, praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV Komunikace, seberegulace a sebeorganizace</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše, jak rozvíjet své smyslové vnímání, pozornost, paměť -nalézá možnosti vidět věci jinak, je kreativní v řešení problémů, -uvede své přednosti -překonává osobní nedostatky -posiluje sebedůvěru v sebe sama -vyjadřuje své životní cíle a plány 	<p>Osobní rozvoj</p>	<p>OSV rozvoj schopností poznávání</p>
<p>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajištění obrany státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -rozpozná prvky šikany, diskriminace a porušování lidských práv -uvede příklady možných způsobů jak se člověk může domáhat svých lidských práv v případě jejich porušování -respektuje práva a zájmy jiných -uvede a popíše nejzávažnější problémy v oblasti lidských práv -na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele -popíše postup při reklamaci výrobku 	<p>Lidská práva, práva dětí</p>	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	-rozliší a porovná různé formy vlastnictví -uvede jejich příklady -rozlišuje mezi hmotným a duševním vlastnictvím -objasní zásady ochrany vlastnictví	Člověk, stát a hospodářství Majetek a vlastnictví	VDO občan, občanská společnost a stát
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	-vysvětlí funkce peněz -vysvětlí podoby peněz -popíše vlastní způsob hospodaření s penězi -uvede příklady různých způsobů placení -posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci -vysvětlí omezení debetní a kreditní karty	Peníze, formy placení, hospodaření	OSV řešení problém a rozhodovací dovednosti
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	-objasní funkci banky -uvede příklady jejích služeb -vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým -uvede příklady různých typů pojištění	Banky a jejich služby Produkty finančního trhu	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	-na příkladu objasní možnosti úspor, investic nebo spotřeby při nakládání s volnými prostředky -porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení -hledá možnosti řešení deficitu -uvede možnosti půjčení chybějících financí -porovná nabídku produktů pro půjčení		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí podstatu fungování tržního hospodářství -objasní funkci nabídky a poptávky -objasní jejich vliv na cenu -na příkladu vysvětlí způsob stanovení ceny -objasní pojmy zisk, bankrot, konkurence, monopol, trh zboží, trh práce, inflace -popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	Tržní hospodářství	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	<ul style="list-style-type: none"> -objasní, co je státní rozpočet -uvede, ze kterých položek se skládá -uvede příklady příjmů státu -vysvětlí význam daní z hlediska financování společensky důležitých nevýrobních oblastí -uvede příklady státních výdajů -uvede druhy dávek a příspěvků ze státního rozpočtu -vynočí životní minimum rodin 	Státní rozpočet	
rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší úlohu výroby, obchodu a služeb -porovná úlohu výroby, obchodu a služeb -uvede příklady jejich propojení a návaznosti 	Výroba, obchod, služby	

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	-rozliší znaky státu -rozliší formy a typy státu -na příkladech porovná jejich znaky -pracuje s Ústavou ČR	Člověk, stát a právo Právní základy státu	VDO formy participace občanů v politickém životě
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	-uvede složky státní moci a jejich orgány -porovná jejich úkoly a činnost -uvede příklady institucí spravujících stát -uvede příklady institucí spravujících kraj, obec	Státní správa a samospráva	MV fungování a vliv médií ve společnosti
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	-objasní pojem demokracie, demokratické řízení společnosti -objasní výhody demokratického způsobu řízení státu -rozliší znaky demokratických a totalitních režimů -uvede příklady výhod demokratického způsobu řízení pro život občanů	Principy demokracie Volební systém	VDO principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování občan, občanská společnost a stát formy participace občanů v politickém životě
vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	-popíše volební systém v ČR -vyloží smysl voleb do zastupitelstev -uvede konkrétní příklady toho, jak výsledek voleb může ovlivnit každodenní život občanů		
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů- vlastnictví, pracovní poměr, manželství	-objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - uzavře fiktivní pracovní smlouvu -vyjmenuje možnosti rozvázání pracovního poměru -uvede práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele -uvede překážky v uzavření manželství, -objasní vzájemné povinnosti manželů, rodičů a dětí -vysvětlí podíl státu na péči o děti	Právní řád České republiky Právo v každodenním životě	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy-osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje a správně používá pojmy právní předpis a právní norma -rozlišuje ve kterých oblastech lidského života se uplatňuje právo občanské, rodinné, trestní, správní, ústavní, pracovní -uzavře fiktivní smlouvu 	Právo v každodenním životě Protiprávní jednání, právní ochrana Děti a paragrafy	VDO občan, občanská společnost a stát
dodržuje právní ustanovení, která se ne něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady postihů porušování práva -uvede příklady porušování práv duševního vlastnictví -uvede příklady porušování předpisů silničního provozu -uvědomuje si rizika plynoucí z nedodržování právních ustanovení -dodržuje právní ustanovení 		
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> -objasní činnost a význam soudů, prokuratury, advokacie a notářství -uvede příklady jejich činnosti a spolupráce 		
rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> -rozpozná protiprávní jednání -rozliší přestupek a trestní čin -uvede příklady přestupků a trestních činů 		
diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklad korupčního jednání -diskutuje o příčinách korupčního jednání -diskutuje o důsledcích korupčního jednání -řeší modelové situace korupčního jednání 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojem integrace -objasní podstatu, výhody a význam evropské integrace -popíše vliv začlenění ČR do EU -uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU -uvede příklady, jak tato práva uplatňovat 	Mezinárodní vztahy, globální svět Evropská integrace	VMEGS jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR ,posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	<ul style="list-style-type: none"> -uvede významné mezinárodní organizace a společenství -objasní jejich význam -popíše výhody mezinárodní spolupráce -posoudí význam ČR ve světovém dění -na příkladech uvede povinnosti občana při obraně státu -na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR -uvede příklady misí Armády ČR 	Mezinárodní spolupráce	
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojem globalizace -uvede příklady projevů globalizace -porovná jejich klady a zápory 	Globalizace	MkV Princip sociálního smíru a solidarity
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady globálních problémů současnosti -popíše jejich hlavní příčiny -popíše jejich hlavní důsledky pro lidstvo -vyjádří na ně svůj názor -diskutuje o globálních problémech -navrhne možnosti jejich řešení -diskutuje, jak každý z nás může přispět k jejich řešení 	Globální problémy	VMEGS Evropa a svět nás zajímá

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni-v obci, regionu</p>	<p>-objasní souvislosti globálních a lokálních problémů -uvede příklad jejich projevů -diskutuje o možnostech jejich řešení na lokální úrovni -navrhne způsoby jejich řešení -aktivně se podílí na jejich řešení</p>	<p>Globální a lokální problémy</p>	<p>OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	<p>-objasní pojem terorismus -uvede příklady mezinárodního terorismu -zaujme vlastní postoj k jeho potírání -objasní roli ozbrojených sil ČR</p>	<p>Terorismus</p>	<p>Mkv princip sociálního smíru a solidarity</p>

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí s využíváním jednoduchých pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Vytváří potřeby objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Učí získávat a upevňovat dovednosti podle pravidel bezpečné práce s přístroji a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s elektrickými přístroji. Vede k rozvíjení a upevňování dovednosti objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi.

Vzdělávání ve fyzice:

- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika se vyučuje jako povinný předmět v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. ročníku jednu hodinu týdně. Byl posílen z disponibilní časové dotace o 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně, v případě potřeby v terénu či počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k systematickému pozorování fyzikálních vlastností látek, poznávat přírodní procesy, vlastnosti a jevy
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie, symbolů a značek
- vede žáky k samostatnému měření, experimentování, porovnávání získaných informací a nalézání souvislosti mezi získanými daty
- dává žákům možnost zpracovávat, vyhledávat, třídit a propojovat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a jak je využívat k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

učitel

- předkládá problémové situace související s učivem fyziky
- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- dává možnost žákům obhajovat svá rozhodnutí

- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- zadává práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi
- vede žáky rozumět různým typům záznamů v pracovních materiálech a učebnicích

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s přístroji a zařízeními
- snaží se optimálně plánovat a provádět pozorování a experimenty
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel (povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých)
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence sociální a personální

učitel

- využívá skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace, které vedou k posílení sebedůvěry žáků a pocitu
- zodpovědnosti
- vytváří situace, při kterých se žáci učí obhajovat svůj způsob řešení, respektovat názory a zkušenosti jiných
- vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

učitel

- vede žáky k respektování řádu učebny a laboratoře, dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Je spojena zejména s matematikou, chemií, využito může být i mezipředmětového vztahu s IT.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	-rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles rozezná skupenství látek -nalezne společné a rozdílné vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných -popíše aspoň jeden jev svědčící o neustálém neuspořádaném pohybu částic	látka a těleso částicová stavba látek	
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	-vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku -převádí běžné jednotky téže veličiny -změří délku tělesa -změří hmotnost pevných a kapalných těles na rovníramenných vahách -změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce -změří teplotu pomocí teploměrů, určit rozdíl teplot z naměřených hodnot	fyzikální veličiny délka hmotnost objem teplota	VMEGS jsme Evropané OSV komunikace, kooperace, řešení problémů VDO občan, občanská společnost, stát MV kritické čtení, vnímání autora EV základní podmínky života
předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší	-předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší -změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin	teplotní roztažnost těles čas	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	-z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, -s porozuměním používá vztah pro výpočet hustot, hmotnosti, objemu, - pracuje s tabulkami	hustota	

<p>využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zjistí zda na těleso působí magnetická síla -dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích -ověří existenci magnetického pole u konkrétního magnetu -pokusně určí póly magnetu a znázorní průběh indukční čáry -popíše magnetické pole Země 	<p>magnetické vlastnosti látek magnetické pole</p>	
<p>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schémata reálného obvodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -sestaví jednoduchý a rozvětvený el. obvod podle schématu -správně připojuje vhodný zdroj napětí k různým spotřebičům -odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe -chápe příčiny zkratu -zná pravidla bezpečného zacházení s el. Spotřebiči -umí objasnit vznik blesku a jak se chránit 	<p>jednoduchý a rozvětvený el. obvod</p>	<p>EV vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy živ. prostředí OSV komunikace</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	-rozhodne, zda je těleso v pohybu nebo v klidu vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles	
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	-změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas -určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas -používá s porozuměním vztah $v = s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh -znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak -používá s porozuměním vztahy pro výpočet v , s , t při řešení úloh	rychlost a dráha rovnoměrného pohybu	OSV řešení problémů, rozvoj kreativity, kooperace MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
změří velikost působící síly	-rozpozná, zda na dané těleso působí síla a za pomoci prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly - změří velikost síly siloměrem a znázorní ji orientovanou úsečkou -užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F=m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh -v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly -užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí -změří třecí sílu -užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu -navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly	měření a znázornění síly gravitační síla, gravitační pole tlaková síla tlak třecí síla	EV vztah člověka k prostředí EV lidské aktivity a problémy životního prostředí

určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	-určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů -pokusem určí těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	skládání sil výslednice sil těžiště tělesa	
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	-využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu těles při působení sil	Newtonovy pohybové zákony	OSV rozvoj schopnosti poznávání
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	-využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a kladkách pro vysvětlení praktických situací	otáčivé účinky síly páka pevná a volná kladka, kladkostroj	OSV rozvoj schopnosti poznávání
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	-užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení	Pascalův zákon	
	-vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah pro výpočet hydrostatického tlaku k řešení problémů a úloh -vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě	hydrostatický tlak atmosférický tlak tlak plynu v uzavřené nádobě	OSV řešení problémů a rozvíjení rozhodovacích dovedností MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	-objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci -porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo bude plovat na hladině	vztlaková síla	VDO občan, občanská společnost a škola
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	-rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla -rozliší zdroj světla a těleso, které světlo pouze odráží -rozezná prostředí pro šíření světla, vyhledá v tabulkách rychlost světla	světlo, zdroj světla	EV vztah člověka k prostředí

	<ul style="list-style-type: none"> -využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu -objasní chod paprsků na ploše zrcadla -pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla	přímočaré šíření světla zrcadla	
--	---	--	--

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Energie	
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	-vysvětlí pojem mechanická práce a výkon, -objasní, kdy těleso ve fyzice koná práci, -s porozuměním používá vztah $W=Fs$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh	mechanická práce výkon	MV kritické čtení
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	-z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, -je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlosti a hmotností	polohová a pohybová energie	
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	-vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty -rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením)	vnitřní energie tělesa	EV vztah člověka k prostředí
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	-vypočítá množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství)	tepelná výměna teplo přijaté a odevzdané tělesem	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí popíše základní části a funkci spalovacích motorů, porovná škodlivost provozu pro životní prostředí	-rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) -určí skupenské teplo tání u některých látek -zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, - vysvětlí základní meteorologické děje -objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě	změny skupenství	EV vztah člověka k prostředí
		Vesmír	
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a	-popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách)		

<p>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</p>	<p>-odliší planetu a hvězdu, popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) -má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci, objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází</p>	<p>Sluneční soustava</p>	
--	--	--------------------------	--

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Zvukové děje	
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost prostředí pro šíření zvuku	-určí co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - vysvětlí odraz zvuku jako odraz zvukového vzruch od překážky a vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet	- akustika zvuk, zdroj zvuku šíření zvuku odraz zvuku tón, výška tónu kmitočet tónu	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	-objasní pojem hlasitost í -určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	hlasitost zvuku	
		Elektromagnetické a světelné děje	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	-správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu - ověří jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole -pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové)	elektrická síla, elektrické pole elektrický proud elektrické napětí jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	-změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem		
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě jejich vlastností	-dodrzuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, -objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem	pravidla bezpečné práce zkrat pojistka	
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	používá s porozuměním Ohmův zákon		

	<ul style="list-style-type: none"> -objasní na čem závisí odpor vodiče -určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů v jednodušších zapojeních -uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody 	Ohmův zákon odpor vodiče vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> -ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu -popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie -popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie a nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí -porozumí základním pojmům (molekula, atom a jeho složení iont) -na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa přitahovat či odpuzovat -podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont -vysvětlí jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor -objasní, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně -vysvětlí nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus 	elektromagnetická indukce střídavý proud transformátor výroba a přenos elektrické energie atom a jeho složení proton, neutron, elektron elektrický náboj iont štěpení atomového jádra řetězová reakce jaderný reaktor	
		Optické jevy	
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> -rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí 	světlo, zdroj světla přímocharé šíření světla rychlost světla odraz světelného paprsku zrcadla	

	<p>- využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení odrazu v rovinném zrcadle -pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi -najde pokusně ohnisko dutého zrcadla</p>		
<p>rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>-rozhodne na základě znalostí o rychlosti světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice -rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost -dokáže popsat z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - vysvětlí pojmy krátkozrakost a dalekozrakost a způsob nápravy těchto očních vad brýlemi -pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem a - vysvětlí vznik duhy v přírodě</p>	<p>lom světla na optickém rozhraní optické čočky rozklad světla</p>	

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Umožňuje žákům hlouběji porozumět přírodním faktům a jejich zákonitostem, lépe pochopit a využívat současné technologie a tím se i lépe orientovat v běžném životě. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou propojeny, vzájemně na sebe působí a ovlivňují se, což následně umožňuje i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy.

Vzdělávání v chemii směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pravidel bezpečné práce s chemikáliemi
- dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Chemie je zařazena jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni v 8. a 9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

8.ročník – 2 hodiny

9.ročník - 2 hodiny

Výuka probíhá v odborné učebně pro chemii a biologii.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinkách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- pomáhá žákům zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu

Kompetence k řešení problémů

učitel

- předkládá žákům problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby jejich řešení

- dává žákům možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků žáků z chemie v jejich praxi

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci k probírané problematice
- zadává úkoly, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných
- vede žáky k přesnému vyjadřování a k záznamu, prezentaci průběhu pokusu a výsledků zjištění

Kompetence sociální a personální

učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

učitel

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- poukazuje na možnosti rozvoje i zneužití chemie a vede žáky k zamyšlení nad problémem

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení chemické laboratoře
  - vede žáky k osvojování si pracovních návyků a postupů při řešení praktických problémů
  - vyžaduje dodržování pravidel, vymezených řádem učebny a laboratoře /ochrana svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí/
  - zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi
-
- Kompetence digitální
  - učitel
  - umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
  - vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít
  - klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Chemie je úzce spjata zejména s přírodopisem fyzikou, zeměpisem a matematikou.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	-rozliší pojmy látka a těleso - pozná skupenství a jejich přeměny -rozliší fyzikální a chemický děj -popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - vyhledá hodnoty fyzikálních veličin v tabulkách - vysvětlí na příkladech význam chemie pro život	látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje, význam chemie	
pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	-uvede zásady bezpečné práce poskytne a přivolá 1.pomoc při úrazech -zná tel. číslo záchranné služby	bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech	
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek		mimořádné události úniky nebezpečných látek	
rozlišuje směsi a chemické látky	-rozlišuje a pojmenuje druhy směsí	směsi různorodé a stejnorodé	
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok dané složení	-vypočítá hmotnostní zlomek složek směsí a % koncentraci - připraví prakticky roztok daného složení rozliší pojmy koncentrovaný a zředěný roztok	složení roztoků	
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	-používá pojmy roztok, rozpouštědlo, rozpustnost, nasycený a nenasycený roztok	vznik roztoků	
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	-navrhne postup a oddělí složky běžných směsí - uvede příklady oddělování složek v praxi - provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách - zvolí vhodný postup k oddělování složek směsí	oddělování složek směsí	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	-rozliší druhy vod, výskyt a použití uvede příklady znečišťování vody, -vysvětlí pojmy hydrosféra, oběh vody v přírodě -popíše postup úpravy pitné vody	voda	EV základní podmínky života

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
uveďte příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	-vyjmenuje složky vzduchu - uveďte hlavní znečišťovatele vody a vzduchu -vysvětlí vznik a význam inverze a smogu navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsob likvidace znečištění	voda, vzduch	EV základní podmínky života
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	-používá pojmy: atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, elektronová vrstva, valenční vrstva, protonové číslo, nukleonové číslo, izotop -určí počty protonů, elektronů a neutronů v atomu s PSP -nakreslí schéma atomu -odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou	stavba atomu, molekula, ionty	
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	-vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou určí počet atomů ve vzorci -vysvětlí pojem elektronegativita -vyhledá elektronegativitu prvku v PSP určí charakter chemické vazby podle elektronegativity	chemické sloučeniny, chemická vazba	
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	-používá značky a názvy nejznámějších prvků objasní princip uspořádání prvků v PSP s pomocí PSP přiřadí protonové číslo prvku a naopak -zařadí prvek do skupiny a periody PSP prvek podle skupiny a periody PSP periodický zákon nekovy, polokovy, těžké kovy	periodická soustava prvků (PSP)	OSV osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	-rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce - rozezná chemické slučování a chemický rozklad - vysvětlí význam symbolů v chemické rovnici -zapiše slovně popsaný chemický děj chemickou rovnicí - zapiše jednoduché rovnice (hoření C, S apod.)	chemická reakce	
přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	-formuluje zákon zachování hmotnosti - opraví špatně vyčíslenou rovnici - vyčíslí jednoduchou rovnici a určí stechiometrický koeficient - vypočítá molární hmotnost prvků, sloučenin a vyhledá hodnotu v tabulkách -vhodně používá pojem látkové množství - vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu s užitím zákona zachování hmotnosti	zákon zachování hmotnosti, výpočty z chemických rovnic	
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	-vysvětlí některé faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí -vysvětlí pojem katalyzátor	faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí	-vysvětlí pojem halogenid -používá pravidla názvosloví halogenidů určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech -zapiše vzorec z názvu a naopak -popíše vlastnosti a použití vybraných halogenidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí -vysvětlí pojem oxid - používá pravidla názvosloví oxidů -určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech -zapiše vzorec z názvu a naopak -popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	jednoduché anorganické sloučeniny halogenidy oxidy	Ev vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>-vysvětlí pojem kyselina -osvojí si zásady názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých -zapíše vzorec z názvu a naopak -popíše společné vlastnosti kyselin uveďte příklady důležitých kyselin - použití, ředění -bezpečně pracuje s kyselinami -poskytne první pomoc při zasažení kyselinami</p> <p>-vysvětlí pojem hydroxid (zásada) -osvojí si názvosloví hydroxidů -zapíše vzorec z názvu a naopak -uveďte důležité hydroxidy - použití -bezpečně pracuje s hydroxidy -poskytne první pomoc při zasažení hydroxidy</p> <p>-rozliší, které látky jsou soli -osvojí si zásady názvosloví běžných solí -vytvoří vzorec z názvu a naopak -uveďte vybrané metody přípravy solí -uveďte příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva aj. - popíše chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna. vysvětlí princip tvrdnutí malty</p>	<p>kyseliny</p> <p>hydroxidy</p> <p>soli</p>	<p>Ev vztah člověka k prostředí</p>
vysvětlí vznik kyselých dešťů, uveďte jejich vliv na životní prostředí a uveďte opatření, kterými jim lze předcházet	-vysvětlí jak vznikají kyselá deště a jak jim předcházet - uveďte vliv kyselých dešťů na přírodu	oxidy	Ev vztah člověka k prostředí
orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uveďte příklady uplatňování neutralizace v praxi	<p>-orientuje se na stupnici pH -jmenuje rozmezí pH kyselin a zásad -prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici p H</p> <p>-popíše reaktanty a produkty neutralizace (obecně) - uveďte příklady užití neutralizace v praxi</p>	<p>kyselost a zásaditost roztoků, pH</p> <p>neutralizace</p>	<p>EV ekosystémy</p> <p>Ev lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> -určí oxidační číslo prvku ve sloučenině -pozná redoxní reakci a rozliší oxidaci a redukci -popíše princip výroby surového železa a oceli -vysvětlí princip koroze a navrhne způsob ochrany -popíše děje na elektrodách při elektrolýze NaCl -uvede příklady použití galvanických článků a akumulátorů v praxi (po vyčerpání jsou nebezpečným odpadem) 	<ul style="list-style-type: none"> redoxní reakce výroba surového železa výroba oceli koroze elektrolýza galvanický článek 	Ev lidské aktivity a problémy životního prostředí
<p>zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí -třídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a uvede příklady z praxe -rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie -poskytne první pomoc při popáleninách -uvede praktické způsoby hašení požáru - rozdělí typy a užití hasicích přístrojů - zhodnotí vliv produktů spalování na ŽP -uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí a zemního plynu jako surovin pro chemický průmysl a jako paliv 	<ul style="list-style-type: none"> teplo a chemické reakce energie uhlí ropa 	Ev lidské aktivity a problémy životního prostředí

<p>rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<p>-rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený -uvede obecné vlastnosti uhlovodíků vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků C1-C10 -zapíše molekulové, racionální a strukturní vzorce C1-C10 uhlovodíky do skupin podle vazeb -zařadí vzorec, význam a užití nejjednodušších uhlovodíků -uvede používá bezpečně organická rozpouštědla -</p>	<p>uhlovodíky</p>	<p>Ev lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
--	---	-------------------	---

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<p>-rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků -zařadí derivát podle charakteristické skupiny -vysvětlí důležitost ozonové vrstvy a způsob jejího narušování -uvede vlastnosti a příklady užití teflonu</p> <p>-uvede vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, fenolu vysvětlí rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh - uvede podstatu alkoholového kvašení a princip výroby destilátů -objasní důsledky působení metanolu a etanolu na člověka</p> <p>-uvede vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu -zná karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu</p> <p>-uvede vzorec, význam, užití kyseliny mravenčí, kyseliny octové -zapiše obecné schéma neutralizace karboxylové kyseliny a obecné schéma esterifikace -rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny</p> <p>-používá správně pojmy monomer, polymer, makromolekula</p>	<p>deriváty uhlovodíků halogenderiváty uhlovodíků</p> <p>alkoholy, fenoly</p> <p>karbonylové sloučeniny</p> <p>karboxylové kyseliny makromolekulární chemie</p>	<p>OSV osobnostní rozvoj rozvoj schopností a poznávání</p> <p>EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	<p>-uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy -rozliší sacharidy , uvede příklady zdrojů - zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, uvede jejich výskyt a význam -objasní podstatu diabetes</p>	<p>přírodní sloučeniny sacharidy</p>	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</p>	<p>-rozliší tuky a oleje , uvede přírodní zdroje a jejich získávání -hodnotí potraviny z hlediska uznávaných zásad zdravé výživy -popíše princip a význam ztužování tuků -vysvětlí rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a jejich vliv na ŽP</p> <p>-uvede zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam -vyjmenuje některé funkce bílkovin objasní význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E -uvede zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě -uvede příklady zásad zdravé výživy</p> <p>-vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska používání plastů na životní prostředí -uvede výhody a nevýhody použití přírodních a syntetických vláken -uvede běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnosti a užití -zná význam recyklace plastů</p>	<p>tuky</p> <p>bílkoviny vitamíny</p> <p>plasty a umělá textilní vlákna</p>	<p>EV základní podmínky života</p>
<p>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>-uvede významné chemické závody v ČR, vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací -uvede zásady bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. -rozliší pojmy: léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny uvede příklady návykových látek a nebezpečí jejich používání, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje -uvede význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení -uvede příklady běžně používaných stavebních materiálů a pojiv</p>	<p>chemie v životě člověka</p>	<p>OSV osobnostní rozvoj rozvoj schopností a poznávání</p>

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Charakterem své výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, učí je aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Při studiu přírody si specifickými poznávacími metodami žáci osvojují i důležité dovednosti, postupně poznávají složitost a mnohotvárnost přírody, stavbu jednotlivých živých organismů, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí, na lidské zdraví včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů a zásahů člověka. Vzdělávání v Přírodopise směřuje k utváření takových postojů žáků k životnímu prostředí, které by vedly k udržitelnému rozvoji života.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Přírodopis je zařazen jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni v 6.-9. ročníku s následující týdenní časovou dotací:

- 6. ročník - 2 hodiny
- 7. ročník - 2 hodiny
- 8. ročník - 2 hodiny
- 9. ročník - 1 hodina

Vyučovací předmět byl posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v učebně chemie a přírodopisu, v případě potřeby v počítačové učebně nebo v okolí školy, její součástí jsou vycházky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáka ke správnému používání odborné terminologie
- umožňuje žákovi samostatné pozorování a porovnávání získaných informací
- vede žáka k nalézání souvislostí
- zařazuje metody, při kterých žák vyhledává a třídí informace o jednotlivých organismech, aktivně pracuje s klíči
- umožňuje žákům využívat znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti a samostatného získávání informací

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje žákům uplatnit více postupů
- umožňuje žákům hovořit o předloženém problému
- učí žáka hledat pomoc v učebnicích, dalších materiálech, za pomoci internetu, výpočetní techniky ve vzájemné spolupráci se spolužáky, s učitelem i doma v rodině

Kompetence komunikativní

učitel

- umožňuje žákům v klidu, pozorně a s porozuměním číst zadání řešených problémů
- vede žáky k formování svých myšlenek v písemné i mluvené formě, podněcuje je k diskusi
- umožňuje žákům prezentovat svoji práci, zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, obhajovat svá stanoviska

Kompetence sociální a personální

učitel

- využívá skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáka k aktivnímu vyjadřování a obhajobě svých názorů

Kompetence občanské

učitel

- umožňuje žákům rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti, poznávání svých možností
- seznamuje žáky s významem ochrany přírody na všech úrovních,
- významem ochrany zdraví a odpovědnosti lidí za zdraví své i ostatních lidí
- procvičuje s žáky prakticky první pomoc při úrazech
- umožňuje žákům na základě jasných kritérií hodnotit svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnosti při pobytu v přírodě, při praktických cvičeních
- seznamuje žáky s problémy spojenými s různými pracovními činnostmi v přírodě a s nezbytností omezování negativních vlivů, s důležitostí a významem odpovědnosti každého člověka jako spotřebitele při ochraně životního prostředí
- zadává žákům úkoly tak, aby měli možnost si práci sami organizovat

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- podporuje komunikaci, kreativitu a inovace, které umožňují nové technologie
- vede žáky k efektivnímu používání digitálních technologií

Průřezová témata:

Environmentální výchova

Osobnostní a sociální výchova

Multikulturní výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy:

Předmět je úzce spjat s vyučovacími předměty zeměpis, fyzika, chemie

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
-objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života -popíše jednotlivé vrstvy Země	-popíše postavení planety Země ve vesmíru -orientuje se v některých teoriích o jejích vzniku -popíše stavbu a jednotlivé sféry Země	Planeta Země	
-objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života -uveče na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi -rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů -popíše jednotlivé vrstvy Země -na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi -orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	-vysvětlí pravděpodobný vývoj života na Zemi -pozná jednotlivá období ve vývoji života na Zemi -určuje některé typické druhy pro dané období	Vznik života na Zemi	
-rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů -orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života	-rozliší, které děje patří mezi projevy života -uveče způsoby na příkladech různých organismů přijímání výživy	Projevy života	

<ul style="list-style-type: none"> -odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí základní podmínky života -uvede na příkladech přizpůsobení organismů různým podmínkám -uvede hlavní skupiny organismů podle společných znaků a jejich zástupce 	<p>Podmínky života Rozmanitost přírody</p>	<p>EV základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam -aplikuje praktické metody poznávání přírody -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše různé vztahy mezi organismy -objasní pojmy potravní řetězec, potravní pyramida -sestaví potravní řetězec z určených organismů -popíše způsoby soužití dvou organismů a uvede příklady 	<p>Vztahy mezi organismy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu -dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší základní metody zkoumání přírody -používá přístroje sloužící k poznávání přírody -používá mikroskop -zhotoví mikroskopický preparát -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování 	<p>Jak zkoumáme přírodu Mikroskop</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů -orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu buňky -popíše základní rozdíly mezi jednotlivými typy buněk -popíše rozmnožování buňky dělením 	<p>Buňka - základní stavební a funkční jednotka</p>	

<p>-rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů</p> <p>-zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů</p>	<p>-vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy</p> <p>-uvede příklady těchto skupin organismů</p> <p>-vysvětlí pojmy pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus</p>	<p>Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy</p>	
<p>-třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p> <p>-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy</p> <p>-rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p>	<p>-objasní význam třídění organismů do systému jejich pojmenování podle principů názvosloví</p> <p>-rozlišuje základní systematické jednotky</p> <p>-zařadí vybraného zástupce do hlavních systematických skupin</p>	<p>Soustava organismů</p>	
<p>-uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka</p> <p>-uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</p>	<p>-popíše stavbu viru</p> <p>-uvede příklady chorob virového původu</p> <p>-popíše způsob ochrany před virovými nákazami</p>	<p>Viry</p>	
<p>-uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka</p> <p>-uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</p>	<p>-popíše stavbu a způsob života bakteriální buňky</p> <p>-rozliší tvary bakteriálních buněk</p> <p>-uvede příklady chorob bakteriálního původu a způsob ochrany před bakteriálními onemocněními</p> <p>-vysvětlí význam bakterií pro přírodu a pro člověka</p>	<p>Bakterie</p>	

<p>-uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>-dodrží základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-dodrží základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-popíše stavbu buněk sinic a způsob jejich života</p> <p>-vysvětlí význam sinic v přírodě a pro člověka</p>	<p>Sinice</p>	
<p>-rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p> <p>-vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>-rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</p>	<p>-popíše stavbu houbové stélky a princip rozmnožování</p> <p>-uvede jejich místo v potravním řetězci a jejich vztahy k jiným organismům</p> <p>-určuje jednotlivé druhy hub podle plodnic a rozlišuje je na jedlé, nejedlé a jedovaté</p> <p>-popíše zásady sběru hub</p> <p>-objasní význam kvasinek a plísní pro člověka</p>	<p>Houby</p>	
<p>-objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-dodrží základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>-pozná lišejníky</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-dodrží základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-popíše stavbu těla lišejníku a význam jeho jednotlivých složek</p> <p>-rozliší základní typy lišejníkových stélek</p> <p>-určuje běžné druhy lišejníků</p> <p>-vysvětlí význam lišejníků v přírodě</p>	<p>Lišejníky</p>	

<ul style="list-style-type: none"> -odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů -aplikuje praktické metody poznávání přírody -popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu těla a život jednobuněčných a mnohobuněčných řas -rozpozná vybrané zástupce -popíše jejich životní prostředí -uvede jejich místo v potravním řetězci -objasní význam pro přírodu a pro člověka 	<p>Řasy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů -odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů -porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu -dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu buňky prvoka -rozpozná vybrané zástupce prvoků a popíše způsob jejich života -objasní jejich místo v potravním řetězci -uvede příklady parazitických druhů prvoků 	<p>Prvoci</p>	

<p>-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p>-aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>-porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-popíše vnější a vnitřní stavbu těla žahavců</p> <p>-objasní způsob získávání a zpracování potravy, rozmnožování</p> <p>-popíše prostředí, v němž žijí</p> <p>-uvede základní rozdělení žahavců a typické zástupce těchto skupin</p>	Žahavci	
	<p>-popíše stavbu těla, způsob výživy a rozmnožování volně žijících a cizopasných ploštěnců</p> <p>-rozpozná vybrané druhy ploštěnců</p> <p>-uvede rizika vyplývající z výskytu cizopasných ploštěnců u člověka a způsoby ochrany</p>	Ploštěnci	
	<p>-popíše znaky, stavbu těla a život jednotlivých zástupců hlístic</p> <p>-na příkladech uvede nebezpečí cizopasných hlístic pro člověka</p> <p>-vysvětlí způsob ochrany před nákazou</p>	Hlístice	
	<p>-popíše s pomocí obrázku stavbu těla a vnitřní orgány vybraných zástupců</p> <p>-třídí vybrané zástupce do základních skupin</p> <p>-popíše rozdíl mezi lasturou a ulitou</p>	Měkkýši	
	<p>-popíše stavbu těla žížaly a její přizpůsobení životnímu prostředí</p> <p>-vysvětlí její význam pro přírodu a pro člověka</p> <p>-určuje vybrané zástupce kroužkovců</p>	Kroužkovci	

	<ul style="list-style-type: none"> -uvede základní členění těla členovců -vysvětlí pojem vnější kostra -popíše vnitřní stavbu těla členovců 	Členovci	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnější a vnitřní stavbu těla pavoukoců -vysvětlí mimotělní trávení -pozná zástupce pavoukoců, zařadí je do jednotlivých řádů -uvede na příkladu vliv některých roztočů na zdraví člověka a způsob ochrany 	Pavoukovci	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnější a vnitřní stavbu těla korýšů -pozná jednotlivé zástupce podle prostředí, ve kterém žijí -uvede význam korýšů pro člověka 	Korýši	
	<ul style="list-style-type: none"> -odvodí souvislost mezi pojmenováním skupiny a způsobem dýchání -uvede rozdíly ve stavbě těla a způsobu života mnohonožek a stonožek 	Vzdušnicovci	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnější a vnitřní stavbu těla hmyzu -rozpozná různé typy ústních ústrojí hmyzu a uvede jejich přizpůsobení druhu potravy -uvede způsoby rozmnožování hmyzu -rozliší a zařadí vybrané zástupce do jednotlivých řádů hmyzu -popíše stavbu těla a přizpůsobení životnímu prostředí jednotlivých řádů hmyzu -vysvětlí význam vybraných řádů pro přírodu a pro člověka -objasní první pomoc při bodnutí žihadlem zástupcem řádu Blanokřídílí 	Hmyz Jednotlivé řády hmyzu	

	<p>-uvede základní společné znaky těla, způsob života -rozliší základní skupiny a zařadí do nich vybrané zástupce</p>	<p>Ostnokožci</p>	
<p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí -dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-vysvětlí pojmy společenstvo, ekosystém, biologická rovnováha -vysvětlí na příkladech závislost člověka na přírodě a nutnost její ochrany -objasní princip udržitelného rozvoje -uvede situace, které vedou k narušení biologické rovnováhy -uvede na příkladech problematické vlivy lidské činnosti na životní prostředí -uvede příklady forem a typů ochrany přírody a příklady chráněných území v ČR</p>	<p>Společenstvo organismů Ekosystém Zásahy člověka do přírody Ochrana přírody</p>	<p>EV ekosystémy EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p>	<p>-vysvětlí, proč obratlovce řadíme mezi strunatce</p> <p>-uvádí společné znaky strunatců</p>	<p>Strunatci</p>	
<p>-vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p> <p>-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech</p>	<p>-vysvětlí zařazení kruhoústých a paryb do skupiny obratlovců</p> <p>-popíše jejich charakteristické znaky a prostředí, ve kterém žijí</p> <p>-pozná a pojmenuje hlavní zástupce</p>	<p>Kruhoústí Paryby</p>	

<p>objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>-aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>-zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů</p> <p>-rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p>	<p>-popíše vnější a vnitřní stavbu těla ryb na příkladu</p> <p>-vysvětlí přizpůsobení ryb životu ve vodě</p> <p>-rozliší slanou a sladkou vodu jako různé typy životního prostředí</p> <p>-uvede hlavní rozdíly mezi dravou a nedravou rybou</p> <p>-rozliší a pojmenuje hlavní zástupce a jejich přirozené životní prostředí</p> <p>-objasní význam a způsoby chovu ryb člověkem</p> <p>-popíše způsob rozmnožování ryb</p> <p>-odvodí podle způsobu lovu některých druhů mořských ryb dopad na populace těchto druhů a ekosystém moře</p>	<p>Ryby</p>	<p>EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p>	<p>-popíše vnější a vnitřní stavbu těla obojživelníků</p> <p>-popíše rozmnožování a vývin obojživelníků</p> <p>-vysvětlí vývoj obojživelníků</p> <p>-popíše hlavní rozdíly mezi ocasatými a bezocasými obojživelníky</p> <p>-pozná a pojmenuje naše nejvýznamnější zástupce a popíše jejich způsob života</p>	<p>Obojživelníci</p>	
<p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p>	<p>-popíše na příkladu vnější a vnitřní stavbu těla plazů</p> <p>-pojmenuje znaky, které souvisí s přizpůsobením životu na souši</p> <p>-popíše vývoj plazů</p> <p>-popíše charakteristické znaky jednotlivých skupin plazů</p> <p>-pozná, pojmenuje nejvýznamnější zástupce a zařadí je do skupin plazů, uvede jejich charakteristické znaky a prostředí, ve kterém žijí</p> <p>-popíše první pomoc při uštknutí zmijí</p>	<p>Plazi</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnější a vnitřní stavbu těla ptáka -vysvětlí, jak jsou ptáci přizpůsobeni svému způsobu života -popíše prvky chování ptáků -objasní vliv přijímané potravy na stavbu nohou a zobáku -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí -popíše charakteristické znaky jednotlivých skupin ptáků -pozná, pojmenuje nejvýznamnější zástupce a zařadí je do skupin ptáků, uvede jejich charakteristické znaky, životní projevy a prostředí, ve kterém žijí -popíše vývoj ptáků 	Ptáci	
<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů -odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi -rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce -popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam rostlin na Zemi -popíše rozdíly ve stavbě nižších a vyšších rostlin -uvede základní společné znaky vyšších rostlin -vysvětlí přizpůsobení životu na souši -orientuje se v zjednodušeném systému rostlin 	Rostliny - vývoj a systém	EV podmínky života základní

<p>-rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů -rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</p>	<p>-popíše stavbu těla mechorostů a jejich životní cyklus -vysvětlí význam mechů v přírodě -rozpozná a pojmenuje naše nejběžnější druhy</p>	<p>Mechorosty</p>	
<p>-rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů -rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</p>	<p>-popíše stavbu těla a životní cyklus kapradorostů -vysvětlí na příkladech význam těchto rostlin v přírodě -objasní úlohu kapradorostů při vzniku černého uhlí -rozpozná a pojmenuje vybrané zástupce</p>	<p>Plavuně Přesličky Kapradiny</p>	
<p>-porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů k rostlině jako celku -vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin -vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti -porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin -rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití -uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</p>	<p>-pojmenuje hlavní vegetativní a reprodukční orgány rostlin -vysvětlí funkci kořene -popíše jeho vnější a vnitřní stavbu -uvede příklady jeho přeměny -uvede způsoby využití kořene rostlin člověkem</p>	<p>Kořen</p>	
	<p>-vysvětlí význam stonku pro rostlinu -popíše jeho vnější a vnitřní stavbu -rozpozná a pojmenuje základní typy stonku</p>	<p>Stoněk</p>	
	<p>-popíše vnější a vnitřní stavbu listu -zná hlavní morfologické znaky listů -uvede na příkladech přeměny listu -vysvětlí význam listu pro rostlinu -vysvětlí pojem fotosyntéza a dýchání</p>	<p>List</p>	
	<p>-popíše vnější a vnitřní stavbu květu -objasní význam květu pro rostlinu -rozpozná a pojmenuje základní typy květenství a uvádí příklady rostlin</p>	<p>Květ</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> -popíše proces opylení a oplození a vysvětlí jejich význam pro rostlinu -objasní rozdíl ve způsobu opylení větrosnubných a hmyzosnubných rostlin 	<p>Opylení Oplození</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu semena a jeho význam -rozdělí a pojmenuje základní typy plodů -uvede příklady přizpůsobení semen k šíření mimo mateřskou rostlinu 	<p>Semena Plody</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti -vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin -zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy -rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití -ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb 	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním rostlin -uvede příklady jednoduchých metod rozmnožování rostlin -uvede význam rozdílných životních podmínek pro jednotlivé fáze života rostliny -objasní souvislosti mezi výskytem rostlin v různých prostředích a podmínkami životního prostředí -uvede příklady jednoletých, dvouletých a vytrvalých rostlin a vysvětlí rozdíl v jejich vývinu 	<p>Rozmnožování rostlin</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů k rostlině jako celku -rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů -porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin -rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce 	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojem nahosemenná rostlina -popíše její stavbu a charakteristické vlastnosti -uvede na příkladech význam jehličnanů pro člověka -rozpozná, pojmenuje a uvede charakteristické znaky vybraných zástupců 	<p>Nahosemenné rostliny</p>	

<p>-rozdlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>-rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</p>	<p>-vysvětlí pojem krytosemenná, dvouděložná a jednoděložná rostlina</p> <p>-popíše charakteristické znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin a uvádí příklady</p>	<p>Krytosemenné rostliny</p>	
<p>-rozdlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>-uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>-aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>-rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-popíše znaky a význam vybraných čeledí rostlin</p> <p>-rozpozná na základě charakteristických znaků a pojmenuje vybrané zástupce jednotlivých čeledí</p> <p>-zařadí vybrané rostliny do jednotlivých čeledí</p> <p>-zhodnotí význam některých rostlin pro zdraví a život člověka</p> <p>uvádí na příkladech chráněné druhy rostlin a zná způsoby jejich ochrany</p>	<p>Systém rostlin</p>	

<p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p>	<p>-rozdělí typy lesů -popíše vegetační stupně lesa na našem území a typické zástupce rostlin, které v nich rostou -orientuje se ve schématu ekosystému lesa -sestaví jednoduchý potravní řetězec -uvede příklady záporného vlivu člověka na ekosystém lesa</p>	<p>Společenstvo lesa</p>	<p>EV ekosystémy</p>
<p>-rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému -vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p>	<p>-popíše rozdíly mezi jednotlivými typy vodních ekosystémů -uvede příklady organismů jednotlivých typů vodních ekosystémů -orientuje se ve schématu ekosystému rybníka -sestaví jednoduchý potravní řetězec -uvede příklady záporného vlivu člověka na vodní ekosystém -uvede příklady ochrany čistoty vody v každodenních činnostech jednotlivce</p>	<p>Společenstvo vod a mokřadů</p>	
<p>-rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému -vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech -popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p>	<p>-popíše luční ekosystémy a jejich závislost na činnosti člověka -uvede typické příklady rostlin a živočichů těchto společenstev -sestaví jednoduchý potravní řetězec</p>	<p>Společenstvo luk, pastvin a travnatých strání</p>	
	<p>-vysvětlí pojem přirozený a umělý ekosystém -popíše hlavní znaky ekosystému polí a sídelní aglomerace -rozpozná a pojmenuje hlavní druhy rostlin a živočichů těchto společenstev</p>	<p>Společenstvo polí a sídelní aglomerace</p>	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>-rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>-porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<p>-uvede hlavní společné znaky savců a příklady rozmanitosti na konkrétních zástupcích</p> <p>-objasní základy vývoje savců</p> <p>-uvede příklady přizpůsobení savců odlišnému životnímu prostředí a způsobu života</p> <p>-popíše základní vnější a vnitřní stavbu těla savců</p> <p>-na modelu pojmenuje a určí polohu vnitřních orgánů</p> <p>-vysvětlí základní funkce orgánových soustav</p>	<p>Savci - charakteristika</p> <p>Vývoj savců</p> <p>Přizpůsobení savců</p> <p>Vnitřní stavba</p>	<p>EV</p> <p>základní podmínky života</p>

<p>-rolišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>-aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>-roliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</p> <p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</p> <p>-využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p> <p>-dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody</p>	<p>-roliší a popíše charakteristické znaky jednotlivých skupin savců</p> <p>-objasní u vybraných skupin způsob života a přizpůsobení danému způsobu života</p> <p>-uvede příklady zástupců hlavních skupin, zná místa jejich výskytu na Zemi</p> <p>-vybrané savce zařadí do hlavních skupin savců podle typických znaků</p> <p>-popíše význam jednotlivých skupin pro přírodu a pro člověka</p> <p>-uvede příklady vlivu člověka na populace savců ve vybraných ekosystémech</p>	<p>Savci - hlavní skupiny</p>	<p>EV vztah člověka k prostředí</p>
---	---	-------------------------------	---

<p>-odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob život a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>-odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<p>-vysvětlí pojem etologie</p> <p>-uvede rozdíl mezi vrozeným a získaným chováním a objasní na příkladech</p>	<p>Etologie</p>	
<p>-orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</p> <p>-charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</p>	<p>-objasní význam slova antropologie</p> <p>-uvede příklady věd důležitých pro antropologii</p> <p>-objasní vznik samotné lidské linie</p> <p>-uvede na příkladech rozdíly a podobnost člověka a lidoopa</p> <p>-podle schématu popíše vývoj člověka</p> <p>-objasní pojem hominizace</p> <p>-charakterizuje druhový vývoj člověka a jeho jednotlivé fáze</p> <p>-objasní proces vzniku a formování současné lidské populace</p> <p>-na příkladech objasní přizpůsobení různých etnických skupin různému typu prostředí</p> <p>-vysvětlí pojmy rasismus a xenofobie</p>	<p>Úvod do biologie člověka</p> <p>Postavení člověka v systému živočichů</p> <p>Původ a vývoj člověka</p> <p>Vznik moderních lidských populací</p>	<p>MKV</p> <p>původ</p> <p>etnický</p>
<p>-určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>-rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p> <p>-aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p> <p>-objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</p> <p>-popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</p> <p>-rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p> <p>-zná zásady poskytování první pomoci při poranění</p> <p>-popíše vznik a vývin jedince</p>	<p>-popíše buněčnou stavbu lidského těla</p> <p>-popíše stavbu a objasní funkci jednotlivých tkání lidského těla</p> <p>-vysvětlí a objasní funkci buňky, tkáně, orgánu a orgánové soustavy</p> <p>-popíše stavbu kostry, uvede její význam</p> <p>-pojmenuje jednotlivé druhy kostí, jejich tvary a spojení, ukáže je na kostře</p> <p>-vysvětlí proces osifikace</p> <p>-uvede a popíše příčiny nemocí kosterní soustavy</p> <p>-popíše první pomoc při vymknutí a zlomenině</p> <p>-pojmenuje základní svaly na těle, rozlišuje je podle tvaru a funkce</p> <p>-uvede příčiny vybraných onemocnění svalové soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci</p>	<p>Stavba lidského těla</p> <p>Stavba kostry člověka</p> <p>Svalová soustava</p>	<p>OSV</p> <p>sebepoznání a sebepojetí - průběžně</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí funkci oběhové soustavy a tělních tekutin -popíše jednotlivé typy cév, stavbu a činnost srdce -uvede složení krve a krevní skupiny -objasní funkci krevního oběhu -popíše vnější projevy srdeční činnosti -vysvětlí průběh obranných mechanismů v těle -objasní pojmy imunita a imunitní reakce -uvede příčiny vybraných nemocí oběhové soustavy a srdce, jejich prevenci -popíše zásady první pomoci při poranění a při 	Oběhová soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -pojmenuje a popíše části dýchací soustavy a vysvětlí její činnost -uvede příznaky běžných onemocnění dýchací soustavy, možné příčiny a jejich prevenci -popíše zásady první pomoci při poranění 	Dýchací soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -pojmenuje, popíše a vysvětlí funkci jednotlivých částí trávicí soustavy -uvede rozdíl mezi mechanickým a chemickým zpracováním potravy -vysvětlí pojem metabolismus a energetická rovnováha -vysvětlí pojem potravní pyramida -uvede nezbytné živiny přijímané v potravě, jejich využití tělem -objasní příčiny některých onemocnění trávicí soustavy a poruch ve výživ, zná příklady jejich prevence 	Trávicí soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy -vysvětlí mechanismus tvorby moči v těle -uvede příčiny nemocí vylučovací soustavy a jejich prevenci 	Vylučovací soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu kůže a její funkce -uvede, jak o kůži a kožní útvary pečovat -popíše první pomoc u drobných poranění kůže -vyjmenuje některá onemocnění kůže, zná jejich prevenci 	Kožní soustava	

	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu neuronu -vysvětlí činnost nervové soustavy -popíše nepodmíněný a podmíněný reflex, uvede příklady -objasní význam vyšší nervové činnosti -popíše stavbu a činnost centrální nervové soustavy -popíše jednotlivé části mozku a uvede jejich základní funkce -vysvětlí funkci obvodové nervové soustavy, popíše její rozdělení -vysvětlí funkci útrobních nervů sympatiku a parasimpatiku -vyjmenuje nejčastější onemocnění a úrazy centrální a obvodové nervové soustavy, zná jejich prevenci -popíše první pomoc při úrazu mozku a míchy 	Nervová soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -vyjmenuje smyslové orgány, popíše jejich stavbu a funkci -vysvětlí způsob přenosu informací -uvede nejčastější onemocnění a úrazy smyslové soustavy, zná jejich prevenci -popíše první pomoc při poranění orgánů smyslové soustavy 	Smyslová soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí, uvede nejdůležitější hormony, které produkují a vysvětlí jejich vliv na řízení organismu -uvede projevy nejčastějších onemocnění (diabetes melitus) a popíše způsob léčby 	Hormonální soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy -uvede nebezpečí přenosu pohlavních chorob a různé způsoby antikoncepce 	Pohlavní soustava	
	<ul style="list-style-type: none"> -popíše jednotlivá období nitroděložního vývoje jedince -popíše jednotlivé fáze porodu -uvede na příkladech odpovědné chování rodiče -charakterizuje jednotlivá období lidského života od porodu do smrti 	Vznik a vývin nového jedince Období lidského života	

<p>-vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p> <p>-uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</p>	<p>-vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu</p> <p>-objasní podstatu přenosu dědičných informací, pojem gen a alela</p> <p>-uvede příčiny některých dědičných chorob</p> <p>-uvede příklady využití genetiky v běžném životě</p> <p>-vysvětlí pojem genetické inženýrství, klonování a geneticky upravené potraviny</p>	<p>Genetika</p>	
<p>-aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p> <p>-zná zásady poskytování první pomoci při poranění</p>	<p>-popíše a v modelových situacích prakticky předvede postup poskytování první pomoci při selhání základních životních funkcí a při poranění nebo jiném poškození těla</p>	<p>První pomoc</p>	
<p>-rozdělí příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p> <p>-rozdělí příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p>	<p>-vysvětlí pojem zdravý životní styl</p> <p>-uvede na příkladech jak předcházet tzv. civilizačním chorobám</p> <p>-zná význam aktivního odpočinku</p> <p>-uvede příklady vlivu vnějšího prostředí na zdraví člověka</p> <p>-popíše negativní vliv návykových látek na lidský organismus</p>	<p>Zdraví</p>	<p>EV vztah člověka k prostředí</p>

Předmět: Přírodopis

Ročník 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> -aplikuje praktické metody poznávání přírody -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu 	<ul style="list-style-type: none"> -objasní funkci geologie jako přírodní vědy -uvede příklady geologických věd, jejich funkci a využití v praktickém životě -popíše práci geologa a příklady pomůcek, které využívá 	<p>Geologie Geologické vědy</p>	<p>EV vztah člověka k prostředí průběžně</p>
<ul style="list-style-type: none"> -rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopis -dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše jednotlivé způsoby vzniku minerálů -vysvětlí vztah mezi krystalovou strukturou a vlastnostmi krystalů -vyjmenuje hlavní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů a na jejich základě minerály rozlišuje -vyjmenuje hlavní mineralogické skupiny, jejich typické zástupce, popíše jejich vlastnosti a využití pro člověka -na příkladech vysvětlí negativní vliv těžby a využití minerálů na životní prostředí 	<p>Mineralogie Mineralogický systém</p>	

<ul style="list-style-type: none"> -objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života -popíše jednotlivé vrstvy Země 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnitřní stavbu Země 	<p>Stavba Země</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopis -dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše vnitřní a vnější geologické děje -vysvětlí příčiny a důsledky pohybu litosférických desek, uvede příklady útvarů, které těmito procesy vznikají -objasní příčiny vzniku zemětřesení a uvede příklady ničivých účinků zemětřesení -vysvětlí pojem magma a jeho vlastnosti -popíše vznik vyvřelých hornin -vysvětlí podstatu sopečné činnosti a vznik sopek -uvede příklady vyvřelých hornin, jejich vlastnosti a využití -popíše tektonické jevy a rozlišuje plastické a křehké poruchy -vysvětlí příčinu přeměny hornin -uvede příklady přeměněných hornin, jejich vlastnosti a využití 	<p>Vnitřní geologické děje Horniny vyvřelé a přeměněné</p>	

<ul style="list-style-type: none"> -rozdělí dle důsledků vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodrží základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody -uveď příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě -rozdělí dle důsledků vnitřních a vnějších geologických dějů -využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu -dodrží základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí -rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik 	<ul style="list-style-type: none"> -popíše proces zvětrávání a jeho důsledky -rozdělí a popíše hlavní typy zvětrávání -uveď na příkladech kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí -vysvětlí pojem sedimentace a vznik usazených hornin -uveď příklady usazených hornin, jejich vlastnosti a využití -rozdělí usazené horniny podle způsobu vzniku -objasní vznik půd a význam půdotvorných činitelů -popíše hlavní půdní druhy a jejich vlastnosti -uveď příklady negativních dopadů lidské činnosti na hospodářskou půdu 	<p>Vnější geologické děje Horniny usazené Pedologie</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života -uveď na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam vody na Zemi -popíše koloběh vody -odvodí na příkladech nutnost ochrany zdrojů sladké vody -uveď příklady omezování spotřeby pitné vody v každodenním životě jednotlivce -vysvětlí princip vzniku krasové oblasti 	<p>Hydrosféra</p>	

<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -popíše jednotlivé vrstvy Země -na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam atmosféry pro život na Zemi -pojmenuje vrstvy atmosféry -vysvětlí princip skleníkového efektu a jeho důsledky pro klima na Zemi -uvede příklady omezování produkce skleníkových plynů v případě jednotlivce 	Atmosféra	
<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> -objasní význam koloběhu látek na příkladu -vysvětlí podíl živých organismů včetně člověka na těchto procesech 	Látkové toky mezi svrchními vrstvami Země	
<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků -orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka -uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi -charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka -na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pojem nerostná surovina, uvede příklady -objasní dopady těžby na životní prostředí -rozliší na příkladech obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje -vysvětlí pojem alternativní zdroje energie a energetický mix -vysvětlí vznik fosilních paliv, princip výroby jaderné energie -vyjmenuje alternativní způsoby získávání energie -uvede pozitivní a negativní vlivy využívání různých zdrojů energie na životní prostředí 	Přírodní zdroje	
<ul style="list-style-type: none"> -objasní teorii o vzniku Země a života na ní -vysvětlí vznik fosilií a zkamenělin -pojmenuje jednotlivé geologické éry -popíše jednotlivé geologické éry a vývoj života v nich 		Historie Země	

<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků -rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody -rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů 	<ul style="list-style-type: none"> -orientuje se v přehledné geologické mapě ČR podle vysvětlivek, popíše vybrané území -rozlišuje Český masív a Západní Karpaty na mapě, popíše způsob vývoje těchto jednotek 	<p>Geologická mapa ČR</p>	
<ul style="list-style-type: none"> -rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody -uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů -pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady geodiverzity v ČR a ve světě -popíše na příkladech nutnost ochrany geologicky významných lokalit a území 	<p>Geodiverzita</p>	

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Má přírodovědný i společenský charakter. Umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, regionech a celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastního regionu, vlastní země a regionů světa
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- uplatňování zásad bezpečného jednání a chování při mimořádných událostech
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Vzdělávací obsah zeměpisu je rozpracován na 3 období:

1. období 6. a 7. ročník
2. období 8. ročník
3. období 9.ročník

Organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět zeměpis je vyučován jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni v 6., 7., 8. a 9. ročníku s touto týdenní časovou dotací:

- 6. ročník - 2 hodiny
- 7. ročník - 2 hodiny
- 8.ročník - 2 hodiny
- 9.ročník - 1 hodina

Časová dotace byla posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- zadává úkoly, které vedou k vyhledávání a třídění informací, propojování je do souvislostí a efektivnímu využívání v procesu učení
- vede žáky ke kritickému posuzování, porovnávání a formulování závěrů
- zařazuje práci s různými informačními zdroji /internet, mapy, atlasy, televize, video../
- vyžaduje od žáků využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- vede žáky k používání správné odborné terminologie

Kompetence komunikativní

učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu,
- vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- učí žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- učí žáka porozumět geografickému a kartografickému jazyku, čtení mapy

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje nejrůznější problémové situace, učí žáky vyhledávat vhodné informace k jejich řešení; o možnostech diskutuje společně se žáky
- umožňuje žákům kriticky myslet, hájit svá rozhodnutí, uvědomovat si odpovědnost za svá rozhodnutí
- umožňuje žákům samostatně řešit problémy, učí je pracovat s chybou

Kompetence sociální a personální

učitel

- umožní žákům spolupracovat ve skupině na základě vytvořených pravidel a vede je k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- učí žáky pomáhat druhým a o pomoc požádat
- společně se žáky vytváří kritéria hodnocení a umožňuje jim podílet se na hodnocení výsledků jejich práce
- navozováním vhodných situací posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

učitel

- respektuje názory žáků, vede je k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování
- pěstuje u žáků vztah k vlasti, tradicím, kulturnímu i historickému dědictví
- ukazuje žákům základní environmentální problémy a vede je k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- podporuje u žáků vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

učitel

- učí žáky efektivní práci, využívání svých znalostí a zkušeností v praxi
- zadává úkoly, které vedou k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací a využití poznatků z ostatních předmětů
- vyžaduje dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- vyžaduje od žáků dodržování dohodnuté kvality práce, postupů a termínů

Kompetence digitální

učitel

- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie, aplikace, formát pro danou činnost či zpracování informací použít

- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací

Průřezová témata.

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis je úzce spjat s předměty přírodopis, fyzika, chemie, výchova k občanství, dějepis, matematika.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	-pracuje s porozuměním s pojmy globus, mapa, plán, výškopis, polohopis, legenda mapy, rejstřík, zeměpisné souřadnice -určí zeměpisnou polohu daného místa, -určí nadmořskou výšku podle vrstevnic -vypočítá vzdálenost pomocí měřítka mapy	-práce s mapou, -měřítko mapy, -určování zeměpisné polohy, -polohopis, výškopis, -časová pásma	
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice/bariéry /mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	-orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisného atlasu -čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map	-podnebné pásy, -přírodní oblasti, -světadíly, -mapy, grafy, plány.....	
zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy	-objasní postavení Slunce ve vesmíru -popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy -popíše pohyby a fáze Měsíce	-Vesmír, sluneční soustava, -Slunce, Měsíc	EV základní podmínky života
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	-vysvětlí příčiny střídání dne a noci a střídání ročních období -uvede důsledky pohybů Země	-tvar a pohyby Země a jejich důsledky -roční období -podnebné pásy, výškové stupně	
rolišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	-vysvětlí pojem krajinná sféra a její přírodní a socioekonomickou složku a uvede jejich vzájemnou podmíněnost	-krajinná sféra	EV vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vyjmenuje vnitřní a vnější přírodní síly působící na zemský povrch a jeho výsledný tvar -popíše proces zvětrávání, -popíše stavbu zemského tělesa a dna oceánů -vymezí na mapě podnebné pásy a popíše je -objasní vliv jednotlivých činitelů na podnebí -pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště -definuje počasí a podnebí -popíše rozložení vody na Zemi -vysvětlí pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, ledovce, podpovrchová voda, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže, -popíše vznik a složení půdy, půdní typy a druhy -vysvětlí pojmy humus, eroze půdy - objasní uspořádání přírodních oblastí v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, - charakterizuje a vymezí jednotlivé přírodní 	<ul style="list-style-type: none"> -litosféra-zemětřesení -sopečná činnost, -oceánské dno.. -zvětrávání -atmosféra -hydrosféra -pedosféra -biosféra 	<p>EV základní podmínky života lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV ekosystém vody, ovzduší, půdy</p>
<p>porovná a přiměřeně hodnotí polohu ,rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných /modelových/států</p> <p>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ukáže na mapě a určí polohu daných regionů -popíše přírodní a socioekonomické poměry regionů: arabské severní Afriky, Guinejského zálivu, Sahelu, východní Afriky a jižní Afriky -popíše přírodní a socioekonomické poměry Austrálie, Oceánie a Antarktidy -lokalizuje na mapě významné geografické pojmy se kterými se seznámí - vyhledá a provede stručnou charakteristiku vybraných států 	<ul style="list-style-type: none"> - Afrika Austrálie ,Oceánie, Antarktida 	
<p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí pravidla chování ve volné přírodě, -vybaví si jak jednat při živelných pohromách, -charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a přírodními jevy -uvede základní způsoby ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> -ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, -OČMÚ-živelné pohromy, -cvičení v přírodě 	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice/bariéry /mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p>	<p>-orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisného atlasu -čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map</p>	<p>-Asie -Evropa -Amerika</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných /modelových/států rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p>	<p>-ukáže na mapě a určí polohu daných regionů -popíše přírodní a socioekonomické poměry Severní, Střední a Jižní Ameriky -popíše přírodní a socioekonomické poměry jihozápadní Asie, Kavkazu, jižní, jihovýchodní východní, centrální a severní Asie -popíše přírodní a socioekonomické poměry Evropy -charakterizuje státy střední, západní, severní, jižní, jihovýchodní a východní Evropy -lokalizuje na mapě významné geografické pojmy se kterými se seznámí - vyhledá a provede stručnou charakteristiku vybraných států</p>	<p>-Amerika -Asie -Evropa</p>	<p>VMEGS Evropa a svět objevujeme Evropu a svět</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vymezí a lokalizuje místní oblast/region/ podle bydliště nebo školy</p> <p>vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p>	<p>-vymezí 5 okresů kraje Vysočina -charakterizuje region Žďár nad Sázavou</p>	<p>regionální zeměpis -kraj Vysočina -region Žďár nad Sázavou</p>	
<p>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů</p>		<p>-CHKO Žďárské vrchy, ochrana životního prostředí, -chráněná krajinná území - ekologické problémy</p>	<p>EV lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>-zhodnotí dlouhodobé společenské a hospodářské vlivy na krajinu, uvede kladné a záporné příklady</p>		
<p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšší územním celkům</p>	<p>-popíše a posoudí regionální zvláštnosti, přírodní poměry místního regionu, osídlení, hospodářství a kulturu -posoudí význam místního regionu vzhledem k ostatním krajům v ČR -pracuje aktivně s turistickou mapou, vyhledává informace na internetu a v dalších zdrojích</p>	<p>-region Žďár nad Sázavou -region Vysočina /přírodní a socioekonomická charakteristika/</p>	<p>EV stav životního prostředí v regionu VMEGS postavení regionu v rámci ČR a Evropy</p>

čekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	<ul style="list-style-type: none"> -určí geografickou polohu ČR -vymezí Českou vysočinu a Západní Karpaty a vyhledá horopisné celky -charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo, živočišstvo ČR -zhodnotí stav životního prostředí ,vyjmenuje NP a příklady dalších chráněných oblastí -zhodnotí rozmístění obyvatelstva a příčiny migrace -vyhledá na mapě významná sídla ČR -vyhledá na internetu aktuální demografické údaje -zhodnotí surovinovou základnu ČR a porovná ji se světovou těžbou -zhodnotí zemědělství v ČR v závislosti na kvalitě půd -charakterizuje jednotlivá průmyslová odvětví -zhodnotí zapojení ČR do mezinárodní dělby práce 	<ul style="list-style-type: none"> -přírodní poměry ČR -ochrana přírody v ČR -obyvatelstvo a sídla ČR -surovinová základna ČR -hospodářství ČR -cestovní ruch -zahraniční obchod 	VMEGS objevujeme Evropu a svět
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> -vymezí na mapě jednotlivé kraje a zhodnotí jejich význam pro hospodářství ČR, -charakterizuje přírodní podmínky, hospodářské aktivity, kulturní zajímavosti a zvláštnosti krajů 	-kraje ČR	
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		<ul style="list-style-type: none"> -členství ČR ve svět. organizacích -spolupráce se sousedními státy v euroregionech, -zapojení ČR do mezinárodní dělby práce a obchodů 	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p>	<p>-orientuje se v terénu podle mapy a buzoly -určí na mapě své stanoviště</p> <p>-pracuje s porozuměním s vrstevnicemi a s měřítkem mapy</p>	<p>-práce s buzolou, -práce s topografickou mapou -pochod podle azimutu</p>	
<p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p>	<p>-odhadne výšku i vzdálenost objektů -načrtne situační plánec -hodnotí přírodní jevy a ukazatele -nakreslí schematický náčrt pochodové osy</p>	<p>-cvičení a pozorování terénu místní krajiny</p>	<p>EV vztah člověka k prostředí</p>
<p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>-vysvětlí pravidla chování ve volné přírodě -charakterizuje mimořádné události vyvolané přírodními jevy a počasím -popíše, jak při nich jednat -uvede příklady správného a špatného chování -vysvětlí základy 1.pomoci v přírodě, předvede ji v praxi</p>	<p>-ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, -OČMÚ -cvičení v přírodě</p>	

Předmět: Zeměpis

Ročník 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných a kartografických produktů a elaborátů.z grafů diagramů statistických a dalších informačních zdrojů	-vyhledává a používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje podle svých schopností vztahy mezi nimi.	-informační a dokumentační zdroje v geografii -geografické a topografické pojmy, -společenské a hospodářské složky v krajině	
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	-porovná dané regiony na základě hospodářských, politických a sociálních kritérií	-politická mapa dnešního světa, -odlišný stupeň rozvoje státu-HNP, mezinárodní politické a hospodářské seskupení,-nové státy na mapě světa	
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů ,zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	-orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi vyhodnocuje aktuální demografické údaje -lokalizuje na mapě jednotlivá náboženství -objasní hlavní migrační proudy v novověku -lokalizuje na mapě rozmístění ras, národů ,jazyků	-lidé na Zemi -migrace, rozmístění, rasy, -jazyky, náboženství	MkV kulturní diference, etnický původ, multikulturalita
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel	-popíše typické znaky sídel, -zhodnotí polohu měst vůči důležitým objektům v krajině -vysvětlí pojmy aglomerace, konurbace a urbanizace -rolišuje města podle funkcí -lokalizuje na mapě neivýznamnější průmyslové oblasti	-společenské a hospodářské složky v krajině, -sídla, funkce měst	EV lidské aktivity a problémy životního prostředí

<p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství ,lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra, periferní zóny</p> <p>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<p>-pracuje aktivně s tematickým mapami, grafy tabulkami, které dokáže vyhodnotit</p> <p>-lokalizuje na mapě jádrové a periferní oblasti světového hospodářství</p> <p>-rolišuje nerostné suroviny podle charakteru a využití</p>	<p>-světové hospodářství,</p> <p>-sektorová a odvětvová struktura</p> <p>-průmysl, zemědělství, doprava,</p> <p>-těžba surovin,</p> <p>-cestovní ruch,</p> <p>-mezinárodní obchod</p>	<p>VMEGS</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>EV</p> <p>lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
--	---	---	---

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
porovnává státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků	<ul style="list-style-type: none"> - uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání společenské a hospodářské vyspělosti země-HDP - porovnává státy podle polohy, rozlohy, počtu obyvatel, st. zřízení, svrchovanosti, formy vlády a správního členění, -s porozuměním používá termíny Demokracie ,diktatura, monarchie a republika -uvede a charakterizuje nejvýznamnější zájmová seskupení /NATO,OSN,EU,G8,OECD,OPEC/, 	<ul style="list-style-type: none"> -politická mapa dnešního světa, -společné a odlišné znaky států -politická, hospodářská a bezpečnostní integrace států 	VMEGS objevujeme svět a Evropu
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	<ul style="list-style-type: none"> -pojmenuje a vyhledá v mapách lokality tradičních a aktuálních konfliktů ve světě -objasní obecné příčiny ozbrojených konfliktů -vyhledá na mapě nově vzniklé státy 	<ul style="list-style-type: none"> -ohniska konfliktů -nové státy na mapě světa 	MkV lidské vztahy etnický původ
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	<ul style="list-style-type: none"> -popíše jednotlivé ekosystémy ,jejich rozmístění na Zemi a hospodářský význam -rozlišuje vzhled ,funkce a znaky přírodních a kulturních krajin a uvede příklady krajino tvorných činitelů 	<ul style="list-style-type: none"> -světové hospodářství -krajina a životní prostředí -typy krajin, společenské a hospodářské vlivy na krajinu 	EV lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekosystémy

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu pěveckého projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybového doprovodu hudby.

Vzdělávací obsah hudební výchovy je rozpracován na 4 období:

1. - 3. ročník
4. - 5. ročník
6. - 7. ročník
8. - 9. ročník

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Hudební výchova je realizována jako povinný předmět na 1. a 2. stupni ve všech ročnících s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

2. stupeň

6. ročník – 1 hodina
7. ročník – 1 hodina
8. ročník – 1 hodina
9. ročník – 1 hodina

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo v multimediálním prostoru, žáci využívají audiovizuální techniky, formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, kolektivní práce, krátkodobé projekty, samostatná práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky z hudební oblasti, a aby s nimi dovedli zacházet
- vede žáky k prohlubování a získávání instrumentálních, vokálních a pohybových dovedností prostřednictvím praktických činností
- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací z hudební činnosti

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáka ke správným způsobům řešení problému ve skupině, v týmu a následné prezentaci
- vede žáky, aby dokázali zaujmout stanovisko k vnímaným sluchovým podnětům

Kompetence komunikativní

učitel

- zajímá se o náměty, názor, zkušenosti žáků při skupinové diskuzi
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- poskytne dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu projevu při hudební činnosti
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence sociální a personální

učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání při vokálních, instrumentálních činnostech
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, buduje v žácích zásady chování na kulturních akcích
- umožňuje žákovi zažít úspěch
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v žácích
- sebedůvěru

Kompetence občanská

učitel

- umožňuje žákům, aby se aktivně zapojovali do kulturních dění ve škole i mimo ni
- vede žáky k respektování národních kulturních tradic prostřednictvím historických údajů a poslechových skladeb
- organizuje pro žáky akce s hudební tematikou

Kompetence pracovní

učitel

- učí žáky graficky zaznamenávat hudbu
- sleduje při hodině pokrok všech žáků při evaluaci znalostí a dovedností

- vede žáky ke koncentraci, trpělivosti , sebeovládání a kulturnímu projevu při všech hudebních aktivitách
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení, k osvojování pracovních návyků

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Hudební výchovu lze zařadit do všech vyučovacích předmětů v rámci motivačních činností žáků, při vyvození učiva, procvičování, atd.

Předmět: Hudební výchova

Ročník 1.-3.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	-získává správné pěvecké návyky (lehké nasazení, plynulý zpěv, správné dýchání, zřetelná výslovnost)	-správné dýchání, -výslovnost, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena, -rozšíření hlasového rozsahu	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem	-osvojuje si dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla -správně vyslovuje, tleská rytmus	-hudební hry (deklamace říkadla ,hry na ozvěnu, otázka - odpověď),hry na tělo (tleskání, pleskání...atd.)	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	-hraje rytmus na dětské hudební nástroje (správné držení)	-hra na jednoduché nástroje z Orfova instrumentáře	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	-taktuje-1r.2/4,2.r.3/4,3.r.4/4 -pochoduje a tančí podle rytmu poslechových skladeb a písní (pochodový a valčíkový	-taktování -dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, -orientace v prostoru	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	-rozlišuje tóny vysoké a hluboké, dlouhé a krátké -zpívá slabě a silně, pomalu a rychle -rozlišuje melodii stoupavou a klesavou, veselou a smutnou	-kvalita tónů -délka, síla, barva, výška -hudební výrazové prostředky- rytmus, melodie, barva, kontrast a gradace, -pohyb melodie(vzestupná a sestupná)	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	-rozlišuje hlasy, zvuky, tóny kolem sebe -rozliší některé hudební nástroje, hudební styly a žánry	-hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a -hudební nástroj, poznávání některých hudebních nástrojů -hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka....	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	-dbá na správné dýchání při intonaci a zpěvu -rozezná durovou a mollovou tóninu -taktuje 4/4 takt	-pěvecký a mluvní projev- -pěvecké dovednosti -hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební -rytmus- -realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. -Dvojhlas a vícehlas- -prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, - vokální improvizace, -hudební hry	
orientuje se v zápisu jednoduché písni či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	-čte noty v rozsahu C1–C2 v houslovém klíči -provádí rozbor zapsané písni	-orientace v notovém (grafickém) záznamu -jednoduché melodie, její reprodukce	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci motivů skladeb a písni	-doprovodí písni na rytmické a melodické hudební nástroje	-hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orfova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů...	OSV sebepoznání a sebepečetí /5/
rozpoznává hudební formu jednoduché písni či skladby	-poslouchá vybrané skladby a rozpozná hudební styly a žánry dle svých schopností	-hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, -lidský hlas a hudební nástroj. -Hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	VMEGS Evropa a svět nás zajímá /5/
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- improvizuje, tvoří hudební doprovod k jednoduchým písni	-rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace s využitím tónového materiálu písni, hudební doprovod.(akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), -hudební hry (ozvěna, otázka- odpověď), -jednodílná písňová forma (a-b)	OSV kreativita /5/

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	-rozezná varhanní hudbu, vánoční hudbu a koledu, tramské písně	kvality tónů- délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny- souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem- rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	
ztváří hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, a základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	-vyjádří pohybově náladu, -orientuje se v prostoru	-taktování, pohybový doprovod znějící hudby- dvou, tří a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, -jednoduché lidové tance. -pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby- pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	-při zpěvu využívá správné pěvecké návyky -zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně,	-vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, -hlasová hygiena	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	-zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá v jednohlase či dvojhase	-lidové a umělé písně, -tóniny, hudební improvizace, -dynamika a jejich proměny	OSV komunikace /6/
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	-správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orfovy nástroje, - vytváří vlastní rytmické motivy	-rytmické a melodické zákonitosti, -hra na hudební nástroje, -tvorba doprovodů, hra na tělo	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	-orientuje se v jednoduchém notovém zápisu -vyhledá určené takty a rýmy	-notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby,	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	-pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus, -taktuje dvoučtvrtkový a tříčtvrtkový takt, -vyjádří pohybem obsah písně	-taneční kroky, -pantomima, pochod, polka, valčík, mazurka, -moderní tance	
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	-rozezná skladu vokální, instrum. -rozezná lidovou, umělou píseň, melodram, muzikál, operetu, operu -rozezná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti	-analýza významných prvků skladby, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy, píseň lidová, umělá, vokální a instrumentální skladba, melodram, muzikál, opera opereta	

zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	-rozliší rozdíly komorní a symfonické hudby, zařadí skladbu do příslušného období	-hudební dílo a její autor, doba vzniku, -život autora symfonie, koncert, -Baroko - Vivaldi, -Klasicismus - Mozart, Haydn, Beethoven, -Romantismus - Chopin, Schubert, -Český romantismus - Smetana, Dvořák	
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		-stylová provázanost módnost a modernost, - kýt, -inspirace	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti v hudebních aktivitách	-dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu	-vokálně instrumentální aktivity, individuální a společné, rozšiřování hlasového rozsahu, -hlasová a rytmická cvičení	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	-zapíše akord, jednoduché kytarové značky, rozliší durovou a molovou stupnici, -zazpívá lidový dvojhlas, - zazpívá vybrané písně v daném rytmu	-tóniny, zpěv lidových a umělých písní, -hudební improvizace	
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	-tvoří jednoduché doprovody, vytleská složitější rytmus	-rytmické zákonitosti, - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, záznam hudby	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů		-notový záznam hudby, -kontrasty vzhledem k žánru a stylu, např. jazz J.Ježek, G.Gerschwin - -divadla malých forem - Suchý a Šlitř -country -pop a rock	
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	-pohybem vyjádří různé taneční rytmy	-taneční kroky, pantomima polka, valčík, mazurka, džajv, cha - cha	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	-vnímá rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu	-analýza významných prvků hudby, pravidelnost a nepravidelnost - hudební formy, pohyb melodie, poslech různých hudebních žánrů, srovnávání -postihování charakteristických rozdílů	
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami		-hudební dílo, její autor, doba vzniku, život autora -hudba období pravěku -středověk -duchovní hudba -baroko - hlavní znaky, formy, představitelé -klasicismus - znaky, formy, představitelé - -český klasicismus -romantismus -český romantismus -česká hudba 20.století	VMEGS jsme Evropané /8/
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		-módnost a modernost, kýč, -provázanost, -inspirace, epigonství	

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy jako nástroji poznávání a prožívání. Vizuálně obrazné vyjádření se podílí na přijímání reality a napomáhá zapojení do procesu komunikace.

Těžiště výtvarné výchovy spočívá v tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání, interpretaci, které umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní výtvarné vyjádření, vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávání ve výtvarné výchově směřuje k:

- chápání výtvarného umění jako specifického způsobu poznání
- využívání výtvarného umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence
- chápání tvorby jako způsobu vyjádření osobních prožitků a postojů
- nalézání a vnímání krásy v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi
- rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a utváření hierarchie hodnot
- toleranci k různorodým kulturním hodnotám, projevům a potřebám
- uvědomění si sebe samého jako svobodného jedince
- tvořivému přístupu
- získání praktických i teoretických poznatků o uměleckých vyjadřovacích prostředcích, výtvarných technikách, materiálu a jejich využití
- porozumění základním pojmům používaným ve světě kultury a umění
- získání představy o historickém vývoji výtvarného umění a jeho souvislostech s jinými druhy umění

Vzdělávací obsah výtvarné výchovy je rozpracován na tři období:

1.období - 1.- 3. ročník

2 období - 4.- 5. ročník

3. období - 6.- 9. ročník

Vzdělávací obsah bude realizován na těchto tematických okruzích:

Svět, jak ho vnímáme

Svět, jak ho pozorujeme

Svět, ve kterém žijeme

Svět našich všedních dnů

a rozpracován do tematických plánů pro jednotlivé ročníky. Výběr námětů je v kompetenci vyučujících.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je vyučována jako povinný předmět ve všech ročnících na 1. a 2. stupni s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

1. ročník - 1 hodina
2. ročník - 1 hodina
3. ročník - 1 hodina
4. ročník - 2 hodiny
5. ročník - 2 hodiny

2. stupeň

6. ročník - 2 hodiny
7. ročník - 1 hodina
8. ročník - 1 hodina
9. ročník - 1 hodina

Byla posílena z disponibilní časové dotace o 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v multimediálním prostoru. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, muzeí, galerií. Ve 4.-9. ročníku probíhá výuka ve dvouhodinovém bloku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- zadává žákům úkoly, které vedou k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- pomáhá žákům pohlížet na umění jako způsob poznávání světa
- zařazuje činnosti, které vedou k rozvoji tvořivosti a originality žáků
- vede žáky k používání terminologie z oblasti kultury a umění

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vytváří žákům dostatečný prostor pro možnost volby výtvarných prostředků, technik a postupů, k uplatnění experimentálních a hravých přístupů
- předkládá žákům dostatečné množství námětů, umožňuje jim výběr
- vede žáky k různorodosti interpretací a zaujímání postojů, ke kritickému posuzování vlastní tvorby i uměleckého díla

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří dostatečný prostor pro diskusi žáků o dojmech z vlastní tvorby nebo uměleckého díla, k vlastní interpretaci vizuálně obrazných vyjádření
- vede žáky k pojmenovávání vizuálně obrazných vyjádření, jejich porovnávání a hodnocení
- umožňuje žákům využití nových informačních a komunikačních technologií k obrazně vizuálnímu vyjádření
- prostřednictvím vlastní tvorby žáků je vede ke komunikaci jazykem výtvarného umění

Kompetence sociální a personální

učitel

- zařazuje individuální i skupinovou práci žáků
- kladným hodnocením, povzbuzením, pochvalou pomáhá žákům odstraňovat obavy z neúspěchu, dodává jim sebedůvěru
- poskytuje dostatečný prostor pro osobitost výtvarného projevu každého jednotlivce /možnost volby, výběru/
- zařazuje sebehodnocení vlastní tvorby a práce žáků

Kompetence občanské

učitel

- prezentuje spolu se žáky školu prostřednictvím výtvarných prací
- (výstavy pro spoluobčany, regionální tisk, výtvarné soutěže)
- navštěvuje se žáky výstavy, galerie, kulturní a historické památky
- informuje žáky o kulturním dění, vede je k účasti na něm (obec, region)

Kompetence pracovní

učitel

- stanovením přesných pravidel vede žáky k pořádku na pracovišti, dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel, správných postupů při práci s výtvarnými materiály, nástroji, prostředky
- rozvíjí u žáků vědomí využitelnosti návyků a znalostí z výtvarné výchovy v běžném životě
- vytváří vztah žáků ke kultuře a umění jako k možnému koníčku

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k využívání různých formátů pro zpracování grafické práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Výtvarná výchova souvisí s obsahovou náplní prakticky všech ostatních vyučovacích předmětů, vizuálně obrazným vyjádřením vhodně doplňuje jejich vzdělávací obsah. Mezipředmětové vztahy se uplatňují zejména s jazyky, dějepisem, zeměpisem a přírodopisem .

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	-kreslí měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlím, maluje vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, míchá barvy, používá různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), zvládne prostorovou techniku	linie-druhy linií a jejich výrazové schopnosti(přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení,..) malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, rozvíjení smyslové citlivosti, rozvíjení citu pro prostor a výtvarný rytmus, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti poznávání základních vlastností plastických materiálů	
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	-vyjadřují svůj vjem a postoje ke skutečnosti na základě vlastního prožitku, případně podle vyprávění, četby, filmu, rozvíjí při tom svou představivost a fantazii	využití různých výtvarných technik a postupů: kresba, malba, modelování ,hra s barvou, experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	-vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	-rozeznávají různé tvary v prostoru, barvy, povrchy a jejich interakce se světlem a mezi sebou navzájem, vyhledává a výtvarně dotváří na základě představ(seskupování a kombinování materiálů) výtvarné dílo- koláž, frotáž, nalepování...)	přiměřené úkoly v plošných a prostorových pracích, vzájemně chápat souvislosti zobrazovaných předmětů a uplatňovat při práci představivost a fantazii, další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	-komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	osobní postoj, vyjádření svého názoru nad výtvarným dílem, svým či jiným, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	

Předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.-5.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření ; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	-pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary objemy, světelné a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	OSV rozvoj schopností poznávání 4,5/
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku : v plošném vyjádření linie a barevné plochy ; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	-vystihne kresbou tvar, strukturu materiálu -vytváří obtížnější práce s linií	uspořádání objektů do celků- uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	OSV kreativita /5/

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	-zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností- manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvary malby a kresby	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly ; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	-hledá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly ; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- barevně vyjádří své pocity a nálady	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	-vytvoří si škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě	osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování ; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	-porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	-vybírá a samostatně vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření -kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků a dosažení originality - rozvrhne vhodně hlavní motiv na ploše	Prvky vizuálně obrazných vyjádření Uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru Jednoduché plošné kompozice 6.-9.ročník	
	-aplikuje techniku kresby	Kresba suchou stopou, mokrou stopou, lavírovaná kresba 6.-9.ročník	EV vztah člověka k prostředí, ekosystémy /6.-7./
	-užívá techniku malby	Malba temperou, pastelem, akvarel 6.-9.ročník	EV vztah člověka k prostředí, ekosystémy /6.-7./
	-využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách -rozeznává výrazové možnosti barev a jejich kombinací	Teorie barev Vztahy mezi barvami Míchání barev 6.-7.ročník Barevné vyjádření Působení barev 6.-9.ročník	OSV kreativita/6.-9.ročník/
	-uplatňuje grafické techniky	Rytí, odkrývání, otisky, xeroxová grafika 6.-7.ročník Papírorýt, tisk z koláže, papírotisk, PC grafika užitá grafika 8.-9. ročník	
	-řeší úkoly dekorativního charakteru -uplatňuje dekorativní postupy	Dekorativní práce 8.-9.ročník	

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	-zachytí vizuálně obrazným vyjádřením zkušenosti získané zrakem, pohybem, hmatem, sluchem, čichem -uplatňuje svoji představivost a fantazii	Výtvarné zpracování pohybu, hudebních motivů, zrakových, čichových a hmatových vjemů 8.-9. ročník	OSV kreativita/6.-9.ročník/
	-navrhne a vytvoří prostorovou práci	Prostorová a plastická tvorba – /modelování, tvarování, konstruování, aranžmá/ 6.-9. ročník	
	-využívá kompoziční přístupy a postupy	Uspořádání objektů do celků Analýza celku na skladebné prvky, syntéza skladebných prvků na celek, seskupování 8.-9. ročník	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	-používá některé dostupné metody a prostředky současného umění -zachází podle svých možností s těmito prostředky -aplikuje poznatky z jejich použití ve vlastní tvorbě	Fotografování PC a počítačová grafika 8.-9. ročník	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>-vybírání výtvarných prostředků pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>-kombinuje výtvarné prostředky</p> <p>-experimentuje s výtvarnými prostředky</p> <p>-vyzkouší některé netradiční výtvarné postupy a materiály</p>	<p>Výtvarné hry a experimenty Práce s netradičními materiály</p> <p style="text-align: right;">6.-9. ročník</p> <p>Netradiční výtvarné postupy a materiály /kartonáž, frotáž, malba na textil, kašírování/</p> <p style="text-align: right;">6.-9. ročník</p>	<p>OSV kreativita/6.-9.ročník/</p>
<p>rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu</p>	<p>-seznámí se se základy dějin výtvarné kultury</p> <p>-popíše vlastní pocity z působení obrazného vyjádření v různých rovinách</p> <p>-zaujímá postoj k tomuto působení</p> <p>-zdůvodní svůj postoj</p>	<p>Dějiny výtvarné kultury Pravěké a starověké umění 6.ročník Gotika, renesance 7. ročník Baroko 8. ročník 20. století 9.ročník</p> <p>Tiskoviny, plakáty, ilustrace, fotografie Reklama a propagace 6.-9.ročník</p>	<p>MV vnímání autora mediálních sdělení / 6.-9. ročník/</p>
<p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>-popisuje obsah vizuálně obrazných vyjádření uměleckého projevu</p> <p>-parafrázuje umělecké dílo</p> <p>-interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření</p> <p>-zdůvodní svoji interpretaci</p> <p>-využívá svých interpretací k osobitému vyjádření</p>	<p>Práce s uměleckým dílem 6.-9.ročník</p> <p>Vlastní volná tvorba s uměleckým dílem /hledání detailu, skládání, deformování, dotváření, roláž, parafráze/ 8.-9.ročník</p>	<p>MV tvorba mediálních sdělení, / 8.,9. ročník/</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	<p>-porovná a analyzuje různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>-vysvětlí a obhájí svoje stanovisko k nim</p>	<p>Práce s uměleckým dílem 6.-9.ročník</p>	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	<p>-komentuje svoje postoje ke komunikačnímu účinku vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>-prezentuje svá vlastní obrazně vizuální vyjádření a obhajuje výsledky své tvorby</p>	<p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Proměny komunikačního obsahu Komunikační obsah uměleckého díla Komunikační obsah vlastní tvorby 6.-9.ročník</p> <p>Veřejná prezentace Instalace výstav 6.-9. ročník</p>	<p>MV Vnímání autora mediálních sdělení / 6.-9. ročník/</p>

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek /fyzické, psychické a sociální/a být za ně zodpovědný. Žáci si osvojují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé návykové látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích, seznamují se s riziky ohrožujícími zdraví. Osvojují si zásady zdravého životního stylu, jsou vedeni k jejich uplatňování a k osvojování účelného chování při rizikových situacích a událostech. Rozšiřují si poznatky o sobě a vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství, rodině, škole. Výchova ke zdraví je úzce spojena s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávání ve výchově ke zdraví směřuje k:

- utváření vztahu žáků ke zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších
- životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody
- preventivní ochraně zdraví
- utváření základních hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků
- dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- poznávání pravidel soužití mezi lidmi, v rodině, v partnerských vztazích, v manželství, ve škole, mezi vrstevníky
- získání dovednosti při poskytování základní první pomoci
- získání znalostí a dovedností při řešení dopravních situací
- získání znalostí a dovedností při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech
- aktivnímu zapojení do činností podporujících zdraví

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako povinný vyučovací předmět na 2. stupni s touto týdenní časovou dotací:

6. ročník -1 hodina

8. ročník -1 hodina

9. ročník -1 hodina

Byla posílena z disponibilní časové dotace o 1 hodinu týdně.

Týdenní časová dotace byla posílena o 1 hodinu z disponibilních časové dotace.
Výuka probíhá v kmenové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, médií nebo z praxe
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešení sami žáci
- zadává úkoly, které vedou k vyhledávání a třídění informací, k jejich pochopení, propojení a využíváním v praktickém životě
- zařazuje práci s různými
- informačními zdroji (internet, televize, noviny, časopisy)

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje nejrůznější problémové situace, při kterých žáci hledají možné způsoby řešení
- podněcuje žáky k argumentaci, k diskuzi na dané téma, k obhajování svých názorů
- klade žákům otevřené otázky
- učí žáky vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni a vede je k přemýšlení o jejich příčinách
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb

Kompetence komunikativní

učitel

- vytváří dostatečný prostor k rozvíjení komunikačních dovedností
- zařazuje diskusní kroužky, ve kterých vede žáky k aktivnímu zapojování se do diskuze, formulování a obhajování svých názorů
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální

učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podněcuje žáky k uplatňování bezpečného a odpovědného sexuálního chování s ohledem na zdravý a etické partnerské vztahy
- vytváří se žáky příjemnou atmosféru
- společně se žáky vytváří kritéria hodnocení a umožňuje jim hodnotit své výsledky
- zařazuje skupinové práce, ve které se žáci učí spolupráci v týmu, naslouchání druhému a pomáhání si

Kompetence občanské

učitel

- zařazuje metody práce, které vedou k formování volných i charakterových vlastností
- vytváří u žáků pocit zodpovědnosti za své zdraví
- vede k chápání základních ekologických souvislostí, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k tomu, aby se uměli vcítit do pocitů druhého a chápat ho
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

učitel

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou ,internetem, encyklopediemi,...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vyžaduje od žáků dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- vede žáky k efektivní organizaci vlastní práce a zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům
- vede žáky k tomu, aby své vědomosti využívali v praxi

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Předmět je úzce spjat s předměty výchova k občanství, ekologický přírodopis, tělesná výchova.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vysvětlí role členů komunity /rodiny, třídy, spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu u/vrstevnická komunita, rodinné prostředí/ z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p>	<p>-zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život -charakterizuje a rozliší společenské skupiny -vysvětlí základní společenské role -uvede příklady vlivů na kvalitu sociálního klimatu -přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů -respektuje přijatá pravidla</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití Osobnostní a sociální rozvoj Já, rodina, škola, vrstevnická skupina Vztahy a pravidla soužití Komunikace</p>	<p>OSV sebezpoznání, sebepojetí seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti poznávání lidí mezilidské vztahy</p>
<p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p>	<p>-porozumí hodnotě zdraví jako předpokladu kvalitního života -chápe přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím -uvede příklady rizik ohrožujících zdraví -popíše vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví -dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví -prakticky uplatňuje zásady hygieny -odhadne možné příčiny běžných nemocí a úrazů -uvede základní cesty přenosu nákaz a jejich prevenci -vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy -zhodnotí význam aktivního pohybu -uvede zdravotní rizika spojená s kouřením a alkoholismem -dokáže odmítnout cigarety, alkohol</p>	<p>Péče o zdraví, zdravý způsob života Zdraví /složky, význam, vlivy, rizika ohrožující zdraví/ Hygiena tělesná, duševní Nemoci, způsoby přenosu, prevence Kouření, alkohol</p>	<p>OSV seberegulace a sebeorganizace, sebezpoznání psychohygiena komunikace hodnoty a postoje řešení problému a rozhodovací dovednosti</p>
<p>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>			

Předmět: Výchova ke zdraví

Ročník 6.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce			
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> -objasní vliv výživy na zdraví člověka -uvede zásady zdravého stravování -posoudí výživovou hodnotu potravin a energetickou potřebu organismu -rozliší škodlivé a prospěšné potraviny 	<p>Výživa a zdraví Vliv výživy na zdraví Zásady zdravé výživy</p>	<p>MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> -popíše tělesné i duševní změny v období dospívání -osvojí si a používá základní pojmy z oblasti sexuality -dodržuje pravidla intimní hygieny -chová se kultivovaně k opačnému pohlaví 	<p>Sexuální výchova Proměny člověka v dospívání Intimní hygiena Vztahy mezi děvčaty a chlapci</p>	<p>OSV sebezpoznání a sebezpojetí psychohygiena</p>
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	<ul style="list-style-type: none"> -rozliší nebezpečné situace -dokáže v nich pohotově reagovat -prokáže znalost pravidel silničního provozu -seznámí se s funkcí dětských krizových center a linek bezpečí 	<p>Osobní bezpečí Nebezpečné situace Šikana Dětská krizová centra a linky důvěry Dopravní výchova</p>	<p>OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>-uvede příklady situací ohrožení, nebezpečí, mimořádných událostí -uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany při nich -popíše postup ochrany obyvatel v situaci ohrožení a mimořádné události -řeší modelové situace, které směřují k adekvátní ochraně v situacích ohrožení -osvojí si postupy nutné pro ochranu obyvatel v situacích ohrožení, nebezpečí, mimořádné události</p>	<p>Mimořádné události IZS Základní úkoly ochrany obyvatel Varovné signály Chování při mimořádné události Evakuace, evakuační zavazadlo</p>	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vysvětlí role členů komunity/rodiny třídy spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu/vrstevnická komunita rodinné prostředí/z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</p>	<p>-vysvětlí význam rodiny -popíše její vývoj a změny -uvede příčiny konfliktů v mezilidských vztazích -snaží se řešit konflikty klidným způsobem -navrhne možnosti řešení konfliktů -objasní význam tolerance pro společenské soužití</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití Osobnostní a sociální rozvoj Rodina, domov Vztahy a pravidla soužití v rodině Práva a povinnosti členů rodiny Náhradní rodinná péče Konflikty a spolupráce</p>	<p>OSV sebezpoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace mezilidské vztahy poznávání lidí komunikace kooperace a kompetice morální rozvoj</p>

<p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> -respektuje změny v dospívání a význam sexu v životě člověka -přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování -vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů -chová se kultivovaně k opačnému pohlaví -charakterizuje instituci manželství -popíše zákonné předpoklady jeho vzniku 	<p>Sexuální výchova Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Zamilovanost, láska, partnerství, manželství Odlišnosti v lásce Odpovědnost za sexuální chování</p>	<p>OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje a praktická etika sebepoznání, sebepojetí seberegulace</p>
---	--	--	--

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p>			
<p>projevuje odpovědný vztah k sobě samému k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede zásady zdravého životního stylu -vysvětlí souvislosti mezi duševním, fyzickým, sociálním zdravím -sestaví si svůj osobní denní režim na základě svých zdravotních možností a zájmů 	<p>Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> -zdravý životní styl -zdraví a jeho složky 	
<p>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny a v nejbližším okolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> -aktivně podporuje svoje zdraví -uvede příklady vhodných a nevhodných sportů -podílí se na programech podpory zdraví ve škole a v obci 	<ul style="list-style-type: none"> -rizika ohrožující zdraví a jejich prevence -denní režim -vhodné a nevhodné sporty z hlediska zdraví 	<p>OSV psychohygiena hodnoty, postoje řešení problémů rozhodovací dovednosti</p>
<p>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými civilizačními a jinými chorobami: svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vyjádří vlastní názory na zdraví a jeho ochranu -diskutuje o problematice zdraví -objasní příčiny nejčastějších civilizačních nemocí a uvede zásady jejich prevence -zhodnotí nebezpečí užívání drog na zdraví -zná pravidla prevence a možné ochrany před drogovou závislostí 	<ul style="list-style-type: none"> -civilizační choroby, ochrana a prevence -drogy, drogová závislost 	
<p>uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým</p>	<ul style="list-style-type: none"> -dokáže odmítnout drogu -uvede příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek 		

Předmět: Výchova ke zdraví

Ročník 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> -uplatňuje zdravé stravovací návyky -analyzuje příčiny a rizika onemocnění způsobené nesprávnou výživou -orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků 	<p>Výživa a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> -stravovací návyky a zdraví -jídelníček -nákup potravin 	
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady možných nebezpečí -prokáže schopnost reagovat v krizových situacích -aktivně předchází situacím ohrožujícím zdraví a osobní bezpečí -porozumí příčinám strachu -aktivně chrání své osobní bezpečí 	<p>Osobní bezpečí, mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> -nebezpečí kolem nás -mimořádné události -dopravní nehody -první pomoc 	<p>OSV mezilidské vztahy kooperace a kompetice</p>
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí znaky mimořádné události -vysvětlí zásady chování po vyhlášení mimořádné situace a po jejím ukončení -diskutuje o příčinách dopravních nehod -prokáže znalosti poskytnutí 1.pomoci 		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vysvětlí role členů komunity/rodiny třídy spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu/vrstevnická komunita rodinné prostředí/z hlediska prospěšnosti zdraví</p>	<p>-popíše vývoj a změny v rodině -objasní, jak lze předcházet případným krizím v rodině a které situace krize vyvolávají -vyjmenuje důvody rozpadu nezralých manželství -vysvětlí pojem domácího násilí a uvede možné způsoby řešení objasní nevhodnost některých partnerů pro rodinný život</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití -osobnostní a sociální rozvoj -rodina dříve a dnes -vývoj a změny v rodině -problémy současné rodiny -rodinné krize, jejich řešení -rozvody, příčiny, důsledky -domácí násilí</p>	<p>OSV mezilidské vztahy poznávání lidí komunikace, kooperace a kompetice</p>
<p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p>-vysvětlí rizika předčasného a nechráněného pohlavního styku -spojuje význam sexuality s perspektivním vztahem, manželstvím, rodinou, plánovaným rodičovstvím -charakterizuje zásady odpovědného chování v oblasti sexuality -popíše metody antikoncepce -vyjmenuje nejběžnější pohlavní choroby -popíše, jak předcházet sexuálnímu zneužití</p>	<p>Sexuální výchova -plánované rodičovství -antikoncepce -pohlavní choroby -sexuální deviace</p>	<p>OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje a praktická etika</p>

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	-zhodnotí negativní vliv reklamy na nezdravý způsob stravování -porozumí příčinám poruch příjmu potravy -porozumí účinkům diet při léčení zdravotních problémů	Výživa a zdraví -výživa a reklama -poruchy příjmu potravy -diety, alternativní výživové směry	MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	-uvede techniky relaxace a kompenzace -uvede příklady, jak předcházet stresovým situacím -navrhne řešení modelových situací	Péče o zdraví -relaxace ,kompenzace a regenerace -stres a jeho vztah ke zdraví -autodestruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí, rizikové chování, těžké životní situace a jejich zvládnání	OSV psychohygiena hodnoty, postoje řešení problémů a rozhodovací dovednosti
uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým	-analyzuje různé druhy závislostí -uvede možné způsoby prevence před závislostmi -hledá a nalézá souvislosti mezi způsobem života a závislostmi		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše účelné chování v případě ohrožení osobního bezpečí -rozpozná manipulativní projevy v médiích i ve společnosti -popíše znaky sekt a objasní jejich nebezpečí -uvede možnosti odborné pomoci 	<p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> -manipulace v médiích i v životě -sekty 	

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Směřuje na jedné straně k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj rychlosti, pohyblivosti, koordinace, hygiena při tělesné výchově, bezpečnost
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmiky, průpravné úpoly, základy atletiky, sportovních her, turistika a pohyb a orientace v přírodě, přežití v přírodě, ukrytí, zajištění vody, potravy a tepla, plavání, lyžování a bruslení,
- činnosti podporující pohybové učení – komunikace v tělesné výchově, organizace v tělesné výchově, zásady jednání a chování, zjednodušená pravidla pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností

Součástí vzdělávacího obsahu je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Vzdělávací obsah je rozpracován na 4 období:

- 1.-3. ročník
- 4. a 5. ročník
- 6. a 7. ročník
- 8. a 9. ročník

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Je realizována jako povinný vyučovací předmět ve všech ročnících na 1. i 2. stupni s následující týdenní časovou dotací:

1. stupeň

- 1. třída – 2 hodiny
- 2. třída - 2 hodiny
- 3. třída – 2 hodiny
- 4. třída – 2 hodiny

2. stupeň

- 6. třída – 2 hodiny
- 7. třída – 2 hodiny
- 8. třída – 2 hodiny
- 9. třída – 2 hodiny

Výuka probíhá s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě v místní sokolovně, na školním a obecním hřišti, ve volné přírodě. Na 1. stupni výuka chlapců a děvčat společně, na 2. stupni odděleně se spojením 6. a 7. ročníku a 8. a 9. ročníku.

Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni ve 3. a 4. ročníku v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Ve výjimečných a odůvodněných případech je možné ji dočasně přesunout do jiného ročníku, případně nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.

Pokud nastanou dobré sněhové podmínky, může být v 7. ročníku zařazen lyžařský výcvik v rozsahu 5 dnů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel

- hodnotí žáky individuálně, hromadně, umožňuje jim vnímat vlastní pokrok
- dodává žákům sebedůvěru při pohybových činnostech
- sleduje pokrok svých žáků při měření a posuzování sportovních výkonů
- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáky, aby přemýšleli o problému při sportovních činnostech a hledali cesty k jejich odstranění
- dodává žákům sebedůvěru, dle potřeby žákům v činnosti pomáhá
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

učitel

- vyžaduje dodržování hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k vzájemnému naslouchání, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci
- vede žáky k vyslechnutí a přijetí pokynů

Kompetence sociální a personální

učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupinách, v týmu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch, dle potřeby žákům pomáhá
- vede žáky k dodržování pravidel fair - play

Kompetence občanské

učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činnosti nebo jejich výsledků
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách, poskytnutí první pomoci

Kompetence pracovní

učitel

- vyžaduje dodržování hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách
- vede žáky k dodržování obecných pravidel ve sportu

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití principů fungování digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky ke vhodnému sdílení informací

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Tělesnou výchovu lze zařadit do všech vyučovacích předmětů – uvolňovací chvílky, motivační činnosti, správné držení těla při sezení atd.

Očekávané výstupy z RVP ZV	Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti		-spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	znalost základních zdravích prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	OSV Psychohygiena /1/
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		-cviky předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi, usiluje o jejich zlepšení -vyjádří jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybu	GYMNASTIKA-akrobacie (průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad,),přeskok(průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky, skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky), kladinka (chůze s dopomocí), cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, jednoduché tance ATLETIKA-běh (rychlý běh na 20 až 60 m, motivovaný běh v terénu až do 10minut,základy nízkého a polovysokého startu), skok(skok do dálky z rozběhu s odrazem) hod (z místa a s rozběhem),úpoly (přetahy a přetlaky, základní plavecká výuka-3.r.	
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		-ovládá a dodržuje základní pravidla -snaží se spolupracovat s ostatními hráči -dodržuje pravidla fair play	pohybové hry s různým zaměřením s pomůckami i bez pomůcek, základy sportovních her, manipulace s herním náčiním, spolupráce ve hře, průpravné hry	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy		-používá vhodné oblečení a obutí na sport -respektuje význam přípravy organismu před cvičením -dodržuje pokyny pro bezpečnost	hygienu pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv , dodržovat bezpečnost při pohybových činnostech, v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		-správně reaguje na jednoduché povely a signály -nastoupí do řady, dvojřadu, do družstva -dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech	znalost základního tělocvičného názvosloví osvojovaných činností, znalost smluvených povelů, gest a signálů při pohybových činnostech	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy		-snaží se o správné držení těla nejen v tělesné výchově, ale i v průběhu celého dne	správné držení těla, správné zvedání zátěže a cvičení se sportovním náčiním(švihadla, krátké tyče, míče, a podobně)	

zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	-zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	zdravotně zaměřené činnosti, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	-adapтуje se na vodní prostředí -dodrží pravidla hygieny plavání -zvládá podle svých možností základní plavecké dovednosti	-adapтуce na vodní prostředí, prvky bezpečnosti -hygienu plavání -základní plavecké dovednosti	

Předmět: Tělesná výchova

Ročník 4.-5.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu ; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	-usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti -zařadí pohybovou činnost do svých volnočasových aktivit	-význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	OSV osobnostní rozvoj psychohygienu /4,5/
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu zvládá zákl. techniku spec. cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením	-samostatně využívá kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu	-příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti -správné držení těla, průpravná a kompenzační cvičení, -relaxace -dechová cvičení - vnímá pocity při cvičení	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ; vytváří varianty osvojených pohybových her	-vysvětlí pravidla jednoduchých her	-organizace při Tv, základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí -pravidla zjednodušených pohybových činností (her, závodů, soutěží)	OSV osobnostní rozvoj kreativita /4/
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy	-zorganizuje a řídí sportovní utkání svých vrstevníků		

uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí ; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	-poskytne záchranu a pomoc při cvičení na náradí	-hygiena při Tv -bezpečnost při činnostech , organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, -bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní, pomůcek, první pomoc	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		-týmová hra dle dohodnutých pravidel, aplikace při hře, evidence a vyhodnocení výkonů v roli rozhodčího	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	-uplatňuje čestnost a spravedlnost při sportovních soutěžích -rozdělí rozdíl mezi pohybovou činností různých skupin	-zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly	OSV osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice /5/
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví ; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	-dokáže se individuálně rozcvičit a uvolnit nejzatíženější partie těla	-komunikace v Tv - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	-pracuje s pásmem a stopkami -usiluje o dosažení lepších výsledků	-měření a posuzování pohybových dovedností -měření výkonů, -základní pohybové testy	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště ; samostatně získá potřebné informace	-orientuje se samostatně ve školní evidenci rekordů školy	-zdroje informací o pohybových činnostech	
adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	-adaptuje se na vodní prostředí -dodržuje pravidla hygieny plavání -zvládá podle svých možností základní plavecké dovednosti	-adaptace na vodní prostředí, prvky bezpečnosti -hygiena plavání -základní plavecké dovednosti	

zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	-zvládá podle svých možností vybranou plaveckou techniku -zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti	-plavecké způsoby a techniky -sebezáchrana a bezpečnost ve vodním prostředí	
---	--	--	--

Předmět: Tělesná výchova

Ročník: 6.-7.

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</p> <p>zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením a usiluje o jejich optimální provedení</p> <p>aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p>-samostatně využívá kompenzační a relaxační techniky i sociální dovednosti k regeneraci organismu</p>	<p>-správné držení těla -správné dýchání -preventivní pohybová činnost</p>	
<p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti: z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p>	<p>-zařadí pohybovou činnost i do svých volnočasových aktivit, případně využije nabídek sportovních kroužků</p>	<p>-průpravná a kondiční cvičení, posilování, překážková dráha -průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení -rozvoj vytrvalosti</p>	

<p>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly</p>	<p>-žák se dokáže individuálně rozcvičit a na závěr činnosti uvolnit nejzatíženější partie těla</p>	<p>-rozcvičení na začátku hodiny TV -průpravná a relaxační cvičení -strečink</p>	
---	---	--	--

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se školní etikou a zdravím: upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p>	<p>-uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni -v případě potřeby vyhledá pomoc přizpůsobí svou fyzickou zátěž i oblečení klimatickým podmínkám</p>	<p>-reakce těla na zhoršené klimatické podmínky, vhodná úprava zátěže -drogy, anabolika ve sportu</p>	
<p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu: předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>-poskytne záchranu a pomoc při cvičení na nářadí</p>	<p>- bezpečnost při pohybových činnostech -zásady bezpečného používání sportovního nářadí a náčiní -záchrana a pomoc při cvičení na nářadí</p>	
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži při rekreačních činnostech</p>	<p>-zvládne obtížný prvek s pomocí -překoná strach z nářadí</p>	<p>-pohybové hry, soutěživé hry -gymnastika -akrobacie –kotoul vpřed a vzad -stoj na lopatkách, na rukou -přemet stranou</p>	

<p>posoudí provedení osvojované činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>-při cvičení dodržuje rytmus hudby -zvládne základy polky a valčíku -vyjádří hudbu pohybem -vysvětlí význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost</p>	<p>-přeskok, kruhy šplh na tyči-s přírazem -moderní gymnastika-D -estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem -aerobik- D, posilování a rozcvičky s hudbou -valčík, polka -úpoly</p>	<p>OSV Kooperace /6,7/</p>
---	---	---	--------------------------------

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<p>-zvládá techniku atletických disciplín -vysvětlí základní pravidla atletických soutěží -usiluje o dosažení lepších výkonů</p>	<p>Atletika -běžecká abeceda -rychlé běhy na krátkou trať-60m -vytrvalý běh na hřišti a v terénu -štafetový běh -skok daleký -skok vysoký-nácvik techniky flopu, nůžky -hod kriketovým míčkem</p>	
	<p>-vysvětlí základní pravidla jednotlivých sport. her -uplatňuje zkušenosti a dovednosti z míčových her i v dalších sportech -dokáže zorganizovat a řídit sportovní utkání svých vrstevníků</p>	<p>Sportovní hry -vybíjená -košíková -kopaná ,minikopaná -florbal-malý -ořehazovaná</p>	<p>OSV kooperace, kompetice sebeovládání /6,7/ komunikace</p>
	<p>-uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí -uplatňuje poznatky získaných v hodinách zeměpisu -orientuje se v přírodě -zná základní zásady přežití v přírodě</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě- -orientace v terénu, práce s mapou a buzolou -přežití v přírodě -chůze se zátěží v mírně náročném terénu -zimní turistika Lyžování a bruslení</p>	

	-uplatňuje zásady bezpečnosti v zimní přírodě -ovládá bezpečný pohyb na bruslích -CH-osvojené dovednosti uplatní při ledním hokeji	-lyžařský výcvik 7.ročník -bruslení, hokej-CH -jízda na bobech -hry na sněhu	
užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu		-komunikace v TV- tělocvičné názvosloví /smluvené povely, signály, gesta/	OSV -komunikace

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	-uplatňuje nejen při sportovních soutěžích čestnost a spravedlnost	-historie olympijských her olympismus, -fair-play při sportu	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		-sportovní a pohybové hry	OSV komunikace, kooperace /6,7/
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		-sportovní soutěže	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	-změří pomocí pásma a stopek výkony	Atletika, sportovní hry -měření výkonů/,práce se stopkami a pásmem -evidence a vyhodnocování výkonů -evidence rekordů školy	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	-samostatně využívá kompenzační relaxační techniky i sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházením stresovým situacím -objasní význam pohybu pro zdraví a má k němu kladný vztah	-správné držení těla -správné dýchání -preventivní pohybová činnost	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti: z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	-zařadí pohybovou činnost i do svých volnočasových aktivit, případně využije nabídek sportovních kroužků	-kondiční cvičení, posilování, přek. dráha -průpravná, kompenzační a vyrovnávací cvičení -rozvoj vytrvalosti	
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly	-žák se dokáže individuálně rozcvičit a na závěr činnosti uvolnit nejzatíženější partie těla	-rozcvičení na začátku hodiny TV -průpravná a relaxační cvičení -strečink	
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se školní etikou a zdravím: upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	-v případě potřeby vyhledá pomoc -přizpůsobí svou fyzickou zátěž i oblečení klimatickým podmínkám	-reakce těla na zhoršené klimatické podmínky, vhodná úprava zátěže	
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, provozu: předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	-poskytne přiměřeně záchranu a pomoc při cvičení na nářadí	-hygiena bezpečnosti při pohybových činnost. -zásady bezpečného používání sportovního nářadí a náčiní -záchrana a pomoc při cvičení na nářadí	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži při rekreačních činnostech</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>-zvládne obtížný prvek s dopomocí</p> <p>-překoná strach z náradí</p>	<p>Pohybové hry, soutěživé hry s různým zaměřením, průpravné hry ,netradiční aktivity</p> <p>Gymnastika</p> <p>-akrobacie –kotoul vpřed kotoul vzad</p> <p>-stoj na lopatkách ,na rukou-přemet stranou</p> <p>-kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihu CH</p> <p>přeskok-koza našíř/nadél/-roznožka, skrčka</p> <p>-bedna-skrčka, odbočka</p> <p>kruhy-kotoul vpřed a vzad, houpání bez a s obraty-vis-komíhání-CH</p> <p>-svis vznesmo a střemhlav</p> <p>šplh na tyči-s přírazem bez přírazu</p>	
	<p>-při cvičení dodržuje rytmus hudby</p> <p>-zvládne základy polky a valčíku</p> <p>-vyjádří hudbu pohybem</p> <p>-vysvětlí význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost</p>	<p>Moderní gymnastika</p> <p>-cvičení s míčem a švihadlem</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem-D</p> <p>-aerobik-D</p> <p>-posilování s hudbou, rozcvičky s hudbou</p> <p>-společenské tance</p> <p>Úpoly-přetahy, přetlaky, střehové postoje, držení soupeře</p>	<p>OSV</p> <p>Kooperace /8,9/</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -zvládá techniku atletických disciplín -vysvětlí základní pravidla atletických soutěží - uplatňuje svou vůli především při vytrvalostním běhu -usiluje o dosažení lepších výkonů 	<p>Atletika-běžecká abeceda, starty</p> <ul style="list-style-type: none"> -rychlé běhy na krátkou trať-60m -vytrvalostní běh na hřišti a v terénu -štafetový běh - skok daleký -skok vysoký-nácvik pouze tech. Flopu, nůžky -hod kriketovým míčkem -hod granátem -vrh koulí 	
	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí základní pravidla jednotlivých sport. her -uplatňuje zkušenosti a dovednosti z míčových her i v dalších sportech -zorganizuje a řídí sportovní utkání svých vrstevníků 	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> -vybíjená -košíková-/dvojtakt, střelba na koš, herní činnosti útok, obrana, uvolňování hráče../ -kopaná, minikopaná-florbal malý -základy odbíjené-přihrávky, podání, pravidla 	<p>OSV</p> <p>Komunikace, kooperace a kompetice</p> <p>seberegulace, sebeorganizace</p>
	<ul style="list-style-type: none"> -uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí -uplatňuje poznatky získaných v hodinách zeměpisu -uvede zásady přežití v přírodě -orientuje se v přírodě 	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> -orientace v terénu -chůze se zátěží v mírně náročném terénu,- -zimní turistika 	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> -uplatňuje zásady bezpečnosti v zimní přírodě -ovládá bezpečný pohyb na bruslích -CH-osvojené dovednosti uplatní při ledním hokeji 	<p>Lyžování a bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> -bruslení, hokej-CH -zimní turistika 	
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu		<ul style="list-style-type: none"> -komunikace v TV-/tělocvičné názvosloví/smluvené povely, signály, gesta/ 	

naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	-uplatňuje nejen při sportovních soutěžích čestnost a spravedlnost -rozumí rozdílům mezi pohybovou činností různých skupin a respektuje je	-historie olympijských her olympismus, -fair-play při sportu	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		-sportovní a pohybové hry	OSV Komunikace, kooperace a kompetice
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z roli hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		-sportovní soutěže -organizování sportovního turnaje	
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	-změří správně běžecký čas i délku výkonu	-měření výkonů/stopky, pásmo/ -evidence a vyhodnocování výkonů -evidence rekordů školy	
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvoiované hry a soutěže	-zorganizují pro 2.stupeň mezitřídní zápasy, rozdělí si role rozhodčích a organizátorů. -ovládají pravidla hry	-sportovní soutěže -organizační a hodnotících úkoly	
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	-vytvoří tabulku pro zaznamenávání výsledků - výsledky počítačově zpracuje a prezentuje na nástěnce	-sportovní soutěže /práce s výsledkovou listinou ,tabulkou a zpracování naměřených dat a prezentace výsledků/	

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1 Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a svět práce vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vychází z konkrétních životních situací, při kterých žáci přicházejí do styku s lidskou činností a technikou v různých podobách a souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky, je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat, hodnotit pracovní činnost, jsou vedeni k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávací obsah je na I. stupni rozdělen do 4 tematických okruhů:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Na 2. stupni jsou realizovány 4 tematické okruhy:

- příprava pokrmů v plném rozsahu (6. ročník)
- provoz a údržba domácnosti, pěstitelské práce, práce s technickými materiály (7. ročník)
- práce s laboratorní technikou v rámci výuky přírodopisu, chemie a fyziky (od 6. ročníku)
- svět práce v plném rozsahu (9. ročník)

Vzdělávací obsah tematických okruhů je určen všem žákům (chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Vzdělávání v předmětu Člověk a svět práce směřuje k:

- vytváření pozitivního vztahu k práci a k odpovědnosti za její kvalitu
- osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- používání vhodných nástrojů, pomůcek a nářadí
- vytrvalosti, soustavnosti a tvořivosti při pracovní činnosti
- poznání spojení techniky s pracovní činností člověka
- chápání práce jako příležitosti seberealizace
- rozvoji podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách práce fyzické i duševní
- odpovědnému rozhodování o dalším profesním zaměření, profesní a životní orientaci

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 období:

1.období 1.-3. ročník

2. období 4. a 5. ročník

3. období 6.,7, a 9. ročník (konkretizován do ročníků jednotlivými tematickými okruhy uvedenými ve vzdělávacím obsahu)

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Člověk a svět práce je zařazen jako povinný vyučovací předmět na 1. a 2. stupni následující týdenní časovou dotací:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina
6. ročník – 1 hodina
7. ročník – 1 hodina
9. ročník – 1 hodina

Výuka probíhá podle povahy činnosti v kmenové třídě, ve cvičné kuchyni, v odborné učebně, v okolí školy, součástí jsou i exkurze. V případě potřeby (BOZ), lze třídu dělit na skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel

- umožňuje žákům používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci a zvolit vhodný postup práce
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou /návody, encyklopedie, kuchařské knihy/
- vede žáky k rozpracování postupů práce, činností

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožní žákům volbu různých postupů
- klade otevřené otázky
- rozvíjí u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vytváří pro žáky dostatek podnětů a příležitostí pro prezentaci jejich práce

Kompetence sociální a personální

učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru, oceňuje úsilí a snahu jednotlivých žáků či skupin
- vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektování, ohleduplnosti

Kompetence občanské

učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- vytváří u žáků podvědomí o významu všech profesí

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu , pracovních nástrojů, pomůcek, vybavení
- vede žáky ke snaze a provedení práce v co nejlepší kvalitě
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti profesní orientace

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky hledá vhodné postupy pro sdílení informací
- vede žáky k pochopení principů fungování digitální techniky

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy realizovaných průřezových témat jsou uvedeny ve vzdělávacím obsahu předmětu.

Mezipředmětové vztahy

Předmět souvisí s prvoukou, přírodovědou, výtvarnou výchovou na 1. stupni, na 2. stupni je spojen s výchovou k občanství, výchovou ke zdraví, přírodopisem, chemií, fyzikou.

Očekávané výstupy z RVP Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - kombinuje jednoduché prostorové tvary z papíru	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce, využití pracovních pomůcek a nástrojů jednoduché pracovní postupy, organizace práce - využití tradic a lidových zvyků - papír a karton	OSV Kreativita /3/
pracuje podle slovní předlohy	- navléká, aranžuje, dotváří, opracovává, třídí při sběru přírodní materiál - navléká jehlu, udělá uzel, stříhá a nalepí textilií - modeluje s modelovací hmotou a hlínou	- přírodniny - textil - modelovací hmota, hlína	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- sestavuje stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici	Práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou	OSV kooperace a kompetice /3/
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozoruje přírodu a zaznamená výsledky pozorování	- pozorování přírody (změny podle ročního období)	
pečuje o nenáročné rostliny	- pečuje o pokojové rostliny, otírá listy, kypří, zalévá - zaseje semena	Pěstitelské činnosti	
připraví tabuli pro jednoduché stolování	-připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů	OSV Psychohygiena /3/
chová se vhodně při stolování	-chová se vhodně při stolování		

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	-vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje prostorové konstrukce	-vytváří práce s papírem a kartonem	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- aranžuje i a využívá samorosty -seznájí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic	práce s přírodninami	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	-používá různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný	práce s textilem	OSV Kreativita /4/
udrzuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-udrzuje pořádek na pracovním místě dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu	-	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	-montuje a demontuje stavebnici - sestavuj složitější stavebnicové prvky	Konstrukční činnosti práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými)	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- aplikuje slovní návod, předlohy nebo jednoduché schéma	práce s návodem práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc při úrazu	-	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	-uplatňuje základy péče o pokojové květiny - vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením - množí rostliny odnožemi a řízkováním	Pěstitelské práce základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti	

Očekávané výstupy z RVP ZV žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- uvede příklady rostliny jedovaté, rostliny jako drogy - vede pěstitelské pokusy a pozorování		
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- ošetří a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny		
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- zvolí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí		
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu		
orientuje se v základním vybavení kuchyně	-orientuje se v základním vybavení kuchyně	Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	
připraví samostatně jednoduchý pokrm	-připravuje jednoduché pokrmy studené kuchyně		
	- připraví jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně		
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- používá pravidla správného stolování a společenského chování		
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úraze -udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch		

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		Příprava pokrmů	
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	-používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče -orientuje se v návodu k obsluze běžných spotřebičů používaných v kuchyni -provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky, dodržuje pořádek v kuchyni, bezpečně se v kuchyni pohybuje	kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty	
	-rozlišuje základní druhy potravin, zná jejich základní využití -orientuje se v základních zásadách ukládání, skladování a konzervace potravin - sestaví základní jídelníček	potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	-připravuje jednoduché pokrmy studené kuchyně -ovládá základní způsoby tepelné úpravy pokrmů -dodržuje hygienické zásady při přípravě pokrmů -připravuje jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmů	
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	-ovládá základní pravidla stolování a základní principy obsluhy u stolu ve společnosti -chová se při stolování kulturně a společensky -při stolování uplatňuje estetické cítění	úprava stolu a stolování	
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	bezpečnost a hygiena provozu	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a využívá květiny pro výzdobu používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecné zásady bezpečnosti práce s rostlinami • Péče o rostliny v interiéru • Péče o rostliny v exteriéru • Nářadí pro práci na pozemku • Údržba okolí školy 	
<p>provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</p>	<p>- orientuje se v jednoduchých operacích platebního styku a domácího účetnictví - uvede možnosti úspor elektrické energie, vody a tepla v domácnosti, šetrné využívání zdrojů - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - chová se ekologicky při provozu, údržbě a úklidu v domácnosti, při údržbě oděvů a textilií - ovládá základní techniky prací s přízí a textilem</p>	<p>Péče o domácnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • finance • provoz domácnosti • údržba a úklid domácnosti • práce s textilem 	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p> <p>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>- ovládá jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p>- vyřeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p> <p>- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p> <p>- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam techniky • zásady bezpečnosti práce v dílně, pořádek na pracovišti • vybavení dílny, základní nářadí pro ruční obrábění • technický výkres <p>Práce se dřevem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti dřeva a jejich využití v praxi • základní operace ručního obrábění (řezání, pilování, broušení, dlabání), zásady bezpečnosti práce • vyrábění ze dřeva <p>Práce s kovy</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy kovů a jejich vlastnosti • základní operace ručního obrábění (řezání, pilování, ohýbání), zásady bezpečnosti práce • jednoduchý výrobek z kovu 	

Očekávané výstupy z RVP ZV Žák:	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> -popíše pracovní prostředí a uvede pracovní prostředky vybraných oborů -vyhledá na internetu obsah vybraných profesí -uvede požadavky současného světa práce /klíčové kompetence/na uchazeče o zaměstnání -uvede pro vybrané profese zdravotní omezení a nároky na osobnostní charakteristiku 	<ul style="list-style-type: none"> -trh práce -pracovní prostředí a prostředky -charakter a druhy pracovních činností -osobní předpoklady -zdravotní omezení -kvalifikační požadavky -rovnost příležitostí na trhu práce -změny ve světě práce 	
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	<ul style="list-style-type: none"> -posoudí vhodnost vybrané profese ze zdravotního hlediska -zhodnotí své osobní vlastnosti a schopnosti vzhledem k vybrané profesi -orientuje se ve vzdělávací soustavě a vzdělávací nabídce -vybere na základě daných kritérií rozhodování vhodnou školu 	<ul style="list-style-type: none"> -volba profesní orientace -sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, hierarchie hodnot, tělesný a zdravotní stav -sebehodnocení: os. vlastnosti a schopnosti -vlivy na volbu profesní orientace -kritéria rozhodování -možnosti dalšího školního vzdělávání -práce s informačními zdroji /internet katalog letáky / 	
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> -vyhledá informace o nabídce středních škol, povoláních, kurzech a možnostech dalšího vzdělávání -vyhledá na internetu náplň učebních a studijních oborů -vyhledává informace z různých informačních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> -možnosti vzdělávání -náplň učebních a studijních oborů -informace a poradenské služby -práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb, nástin kariérové dráhy-možnosti vzdělávání po ukončení ZŠ, zdroje k volbě povolání 	

<p>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede možné způsoby hledání práce -napíše profesní životopis -sestaví žádost o zaměstnání -vyhledá a napíše inzerát -vyhledá kurzy pro další vzdělávání -vyjmenuje příčiny nezaměstnanosti -v modelové situaci aplikuje získané poznatky v přijímacím pohovoru -vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele 	<ul style="list-style-type: none"> -zaměstnání a podnikání -hledání práce-životopis-žádost o práci -přijímací pohovor -inzeráty -problémy nezaměstnanosti, Rekvalifikace, kurzy -úřady práce -práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance -druhy a struktura organizací, podnikání 	
--	--	--	--

6. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Volitelné předměty vychází z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Nabídka volitelných předmětů může být postupně rozšiřována a doplňována.

V konkrétním školním roce jsou volitelné předměty zařazovány na základě zájmu žáků a personálních podmínek školy tak, aby uspokojily zájem co největšího počtu žáků.

Volitelné předměty jsou realizovány z disponibilní časové dotace následovně:

Název volitelného předmětu	Zkratka	Ročník			
		6.	7.	8.	9.
Anglická konverzace	Ak	x	x	x	x
Seminář z českého jazyka a literatury	SČj	x	x	x	x
Cvičení z matematiky	CvM	x	x	x	x
Ekologická praktika	Ep	x	x	x	x

6.1 SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z českého jazyka vychází z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Dovednosti, které si v rámci semináře z českého jazyka žáci osvojují, jsou důležité nejen pro jazykové vzdělávání, ale i pro zvládnutí komunikace v běžných životních situacích, pro kultivovaný projev, pro získávání a předávání informací, pro rozvíjení fantazie, pro sdělování prožitků a názorů.

Vzdělávání v rámci vyučovacího předmětu seminář z českého jazyka směřuje k rozvíjení komunikačních schopností a tvůrčí činnosti, ke spolupráci i podpoře samostatnosti, k práci s informacemi a porozumění textu.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z českého jazyka je jako jednoletý volitelný předmět nabízen žákům na 2.stupni v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně nebo v knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- zařazuje práci se slovníky a encyklopediemi
- podporuje využívání výukových programů a internetu
- pracuje s žáky individuálně, ve dvojicích i skupinách

Kompetence k řešení problému

učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému
- zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností
- podporuje u žáků umění obhájit vlastní řešení
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje správné a přesné formulace vlastních myšlenek a názorů
- dbá na kultivované vyjadřování ústní i písemné
- neustále rozšiřuje u žáků slovní zásobu pomocí lit. i jazyk. učiva

Kompetence sociální a personální

učitel

- kladným hodnocením podporuje sebedůvěru u žáků
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, jejich respektování
- vzájemným respektováním vytváří se žáky příznivou pracovní atmosféru

Kompetence občanská

učitel

- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- vede žáky k zájmu o kulturní dědictví
- vede žáky k toleranci a uznání názorů různých skupin

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k využití získaných zkušeností a znalostí pro přípravu na život
- rozvíjí u žáků pracovní návyky
- vede je k odpovědnosti za vykonanou práci

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování o vhodnosti použití konkrétní technologie, aplikace, formátu pro danou činnost či zpracování informací
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Školní výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, - zapojuje se do diskuze, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, vhodně užívá spis. jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru 	<p>Kultivovaný mluvní projev se schopností vystoupit na veřejnosti 6.-9.roč.</p> <p>Správné užívání jazyka vzhledem ke komunikaci 6.-9. roč.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, k tvořivému psaní, k tvořivé práci s textem - formuluje ústně i písemně dojmy a názory z kulturních akcí 	<p>Tvořící slohové práce 6. – 9. roč.</p> <p>Písemná vyjádření z kulturních akcí 6. – 9. roč.</p> <p>Práce s publicistickými útvary 6. – 9. roč.</p> <p>Prezentační práce ze života školy 9.roč.</p> <p>Jazykově stylistické rozbory textů 6.- 9. roč.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený (slyšený) text - vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<p>Interpretace sdělení 6. – 9. roč.</p> <p>Práce s čteným a slyšeným textem 6. – 9. roč.</p> <p>Práce s uměleckým textem 6. – 9. roč.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje se slovníky a odbornou literaturou 	<p>Práce se slovníky, encyklopediemi 6. – 9. roč.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v knihovně, v katalogích, seznámí se s prací knihovníků 	<p>Práce v knihovně 6.-9. roč.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - využívá moderní informační technologie ve vyučování 	Práce se vzdělávacími programy 6. – 9. roč.
<ul style="list-style-type: none"> - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru 	Dramatizace textu 6. – 9. roč.

6.2 ANGLICKÁ KONVERZACE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglická konverzace vychází z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Přispívá k chápání a objeovávání skutečností zprostředkovaných cizím jazykem, poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v integrované Evropě a ve světě. Podporuje rozvíjení schopnosti podat a přijmout informaci s porozuměním. Seznamuje žáky s realitami zemí, v nichž se tímto jazykem hovoří, umožňuje poznávání odlišností ve způsobu života lidí v anglicky mluvících zemích.

Vzdělávání směřuje k prohloubení receptivní, produktivní i interaktivní řečové dovednosti, k rozvoji pozitivního vztahu k anglickému jazyku a získávání sebedůvěry při komunikaci.

Ve vyučovacím předmětu anglická konverzace bude využívána především audio a videotechnika z autentického prostředí s rodilými mluvčími, autentické texty v časopisech a upravených knihách.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglická konverzace je jako jednoletý volitelný předmět nabízen žákům na 2.stupni v 6., 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- zařazuje práci se slovníky a encyklopediemi
- podporuje využívání výukových programů a internetu
- pracuje s žáky individuálně, ve dvojicích i skupinách
- zařazuje metody, které slouží k snadnějšímu zapamatování učiva

Kompetence k řešení problému

učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému
- zadává úkoly k posílení schopností žáka využívat vlastních zkušeností
- podporuje u žáků umění obhájit vlastní řešení
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- klada důraz na pozitivní motivaci žáka
- vede žáky k opsání myšlenky, hledání jiného způsobu vyjádření

Kompetence komunikativní

učitel

- zadává úkoly, při který žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje správné a přesné formulace vlastních myšlenek a názorů
- dbá na kultivované vyjadřování ústní i písemné

- neustále rozšiřuje u žáků slovní zásobu pomocí
- pomáhá u žáků odstraňovat bariéru při komunikaci

Kompetence sociální a personální

učitel

- kladným hodnocením podporuje sebedůvěru u žáků
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, jejich respektování
- vzájemným respektováním vytváří se žáky příznivou pracovní atmosféru

Kompetence občanská

učitel

- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- seznamuje žáky s prostředím, tradicemi, zvyky anglicky mluvících zemí a tím k respektování jiných národů a k chápání odlišností

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k využití získaných zkušeností a znalostí pro přípravu na život
- rozvíjí u žáků pracovní návyky
- vede je k odpovědnosti za vykonanou práci

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Školní výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si slovní zásobu z rodinného prostředí, - popisuje svoji rodinu 	Já a moje rodina
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje lidské vlastnosti kladné a záporné - popisuje kamaráda 	Já a můj kamarád
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si slovní zásobu z oblasti školního prostředí - vyjádří svůj vztah ke škole - hodnotí předměty, spolužáky - popisuje třídu, školu 	Moje škola
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si slovní zásobu v oblasti domácího prostředí a bydlení - popisuje svůj pokoj a jiné místnosti - hovoří o domácích činnostech 	Můj domov
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje činnosti a zvyky v různých časových úsecích během všedního dne a víkendu - popisuje vlastní denní program 	Můj denní program
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si slovní zásobu v oblasti živočichů a péče o ně - rozlišuje zvířata hospodářská, domácí a divoká , zvířata žijící v zoo, krmení, péče o ně - popíše oblíbené zvíře 	Zvířata
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si slovní zásobu v oblasti ročních svátků - rozumí smyslu svátků, popisuje zvyky 	Roční svátky
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do konverzace - používá dvojjazyčný slovník 	

<ul style="list-style-type: none"> - porozumí obsahu sdělení audiovizuální výuky a autentických materiálů v podobě poslechu rodilých mluvčích nebo časopisů - domluví se v běžných denních situacích - vyžádá si jednoduchou informaci - sestaví písemné sdělení ke konkrétnímu tématu - používá a tvoří synonyma a antonyma ke konkrétním slovním druhům 	
--	--

Předmět: Anglická konverzace

Ročník 7.

Školní výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší kladné a záporné lidské vlastnosti - pojmenuje části lidského těla - popíše oblíbenou populární osobnost 	Populární osobnost
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje náplň volného času, - hovoří o svém koníčku - osvojuje si slovní zásobu na téma volný čas 	Volnočasové aktivity a koníčky
<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si slovní zásobu k tématu ročního období a počasí - popisuje činnosti v jednotlivých ročních obdobích - popisuje počasí 	Roční období a počasí
<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si slovní zásobu v oblasti města/vesnice a v něm dostupné kultury, sportovního využití - popisuje svoje město/vesnici - zamýšlí se nad výhodami bydlení ve městě a na vesnici 	Moje město, vesnice
<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si slovní zásobu tématu cestování, dovolená, doprava - popisuje, jak a kde tráví dovolenou - popisuje způsoby cestování s ohledem na dopravu 	Dovolená, cestování
<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si slovní zásobu v oblasti jídla - rozlišuje zdravou a nezdravou stravu - vytváří vlastní jídelníček 	Jídlo, stravování

- hovoří o stravování doma, ve škole a v restauraci	
- osvojí si slovní zásobu v oblasti ročních svátků - rozumí smyslu svátků, popisuje zvyky	Roční svátky
- aktivně se zapojuje do konverzace - používá dvojjazyčný slovník - porozumí obsahu sdělení audiovizuální výuky a autentických materiálů v podobě poslechu rodilých mluvčích nebo časopisů - domluví se v běžných denních situacích - vyžádá si jednoduchou informaci - sestaví písemné sdělení ke konkrétnímu tématu - používá a tvoří synonyma a antonyma ke konkrétním slovním druhům	

Předmět: Anglická konverzace

Ročník 8.

Školní výstupy	Učivo
- aktivně se zapojuje do konverzace - používá dvojjazyčný slovník - porozumí obsahu sdělení audiovizuální výuky a autentických materiálů v podobě poslechu rodilých mluvčích nebo časopisů - domluví se v běžných denních situacích - vyžádá si jednoduchou informaci - sestaví písemné sdělení ke konkrétnímu tématu - používá a tvoří synonyma a antonyma ke konkrétním slovním druhům	Cestování (Poznáváme země, kde se mluví anglicky)
- pojmenuje významné kulturní památky, - stručně je popíše a ukáže na mapě	Londýn
- seznámí se zemí prostřednictvím autentických materiálů - popíše oblíbená místa, o kterých se dozvěděl	Anglie, Skotsko

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mapou a zeměpisnými pojmy - vyjmenuje významné osobnosti, pohovoří o jejich činnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše faunu v dané zemi 	Příroda a život zvířat v Británii

Předmět: Anglická konverzace

Ročník 9.

Školní výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do konverzace - používá dvojjazyčný slovník - porozumí obsahu sdělení audiovizuální výuky a autentických materiálů v podobě poslechu rodilých mluvčích nebo časopisů - domluví se v běžných denních situacích - vyžádá si jednoduchou informaci - sestaví písemné sdělení ke konkrétnímu tématu - používá a tvoří synonyma a antonyma ke konkrétním slovním druhům 	Cestování (Poznáváme země, kde se mluví anglicky)
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje významné kulturní památky, - stručně je popíše a ukáže na mapě 	Amerika (příroda, parky, města, život, významné osobnosti)
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se zemí prostřednictvím autentických materiálů - popíše oblíbená místa, o kterých se dozvěděl - pracuje s mapou a zeměpisnými pojmy 	
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje významné kulturní památky, - stručně je popíše a ukáže na mapě 	Austrálie (příroda, parky, města, život, významné osobnosti)
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se zemí prostřednictvím autentických materiálů - popíše oblíbená místa, o kterých se dozvěděl - pracuje s mapou a zeměpisnými pojmy 	

6.3 EKOLOGICKÁ PRAKTIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět ekologická praktika vychází z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků, prohlubuje a rozšiřuje vzdělávací obsah vyučovacího předmětu přírodopis, rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí. Zároveň přispívá k prohloubení vědomostí, dovedností, postojů a hodnot v jednotlivých tematických okruzích průřezového tématu environmentální výchova /lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, ekosystémy/.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v učebně přírodopisu, v případě potřeby v počítačové učebně nebo v okolí školy. Předmět je úzce spjat s vyučovacími předměty zeměpis, fyzika, chemie. Předmět ekologická praktika je jako jednoletý volitelný předmět je nabízen žákům na 2 stupni v 6.až 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáka ke správnému používání odborné terminologie
- umožňuje žákovi samostatné pozorování a porovnávání získaných informací
- zařazuje metody, při kterých žák vyhledává a třídí informace o jednotlivých organismech, aktivně pracuje s klíči
- umožňuje žákům využívat znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti a samostatného získávání informací

Kompetence k řešení problémů

učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- umožňuje žákům hovořit o předloženém problému
- učí žáka hledat pomoc v učebnicích, dalších materiálech, za pomoci internetu, výpočetní techniky ve vzájemné spolupráci se spolužáky, s učitelem i doma v rodině

Kompetence komunikativní

učitel

- umožňuje žákům v klidu, pozorně a s porozuměním číst zadání řešených problémů
- umožňuje žákovi práci ve skupině, podílet se na utváření pravidel pro práci skupiny
- vede žáky k diskusi
- vede žáky k formování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence pracovní

učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnosti při pobytu v přírodě, při praktických cvičeních
- seznamuje žáky s pravidly bezpečného chování a jednání v návaznosti na učivo
- seznamuje žáky s problémy spojenými s různými pracovními činnostmi v přírodě a s nezbytností omezování negativních vlivů, s důležitostí a významem odpovědnosti každého člověka jako spotřebitele při ochraně životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat

Kompetence sociální a personální

učitel

- využívá skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáka k aktivnímu vyjadřování svých názorů

Kompetence občanské

učitel

- umožňuje žákům rozvoj důvěry ve vlastní schopnosti, poznávání svých možností
- seznamuje žáky s významem ochrany přírody
- vede žáky k ochraně zdraví a odpovědnosti lidí za zdraví své i ostatních lidí
- procvičuje s žáky prakticky první pomoc při úrazech
- umožňuje žákům na základě jasných kritérií hodnotit svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování o vhodnosti použití konkrétní technologie, aplikace, formátu pro danou činnost či zpracování informací
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- využívá principů fungování digitální techniky
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Školní výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje druhy odpadů - popíše způsoby třídění odpadů - vyjmenuje druhotné suroviny - vyjmenuje způsoby, které vedou ke snížení spotřeby vody - vyjmenuje zdroje energie - popíše způsoby šetření energií - popíše stav nakládání s odpady, šetření energií a vodou, péči o prostředí ve škole a doma - objasní vztah vlastností vody a života - popíše význam vody pro život na Zemi - pracuje s informacemi o spotřebě vody - vysvětlí význam rostlin pro život - uvede příklady závislosti člověka na rostlinách - pracuje s informacemi o obci a ochraně životního prostředí v obci - vyhledává informace o stavu životního prostředí ve světě - vyhledá souvislosti, důsledky a způsoby řešení globálních problémů životního prostředí 	<p>Odpady – hospodaření s odpady</p> <p>Voda – ochrana, snižování spotřeby</p> <p>Energie – využívání, možnosti, způsoby šetření Náš životní styl, spotřeba věcí, energie, odpadů</p> <p>Voda a vzduch – základní podmínky pro život</p> <p>Význam rostlin pro život</p> <p>Naše obec</p> <p>Stav a vývoj dnešního světa</p>

6.4 CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět cvičení z matematiky vychází z cílů základního vzdělávání a rozvíjí klíčové kompetence žáků, prohlubuje a rozšiřuje vzdělávací obsah vyučovacího předmětu matematika. Předmět cvičení z matematiky doplňuje a rozšiřuje především tematický okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutno uplatnit logické myšlení. Výběr učiva je v kompetenci vyučujících. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět cvičení z matematiky je nabízen jako jednoletý volitelný předmět v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v případě potřeby v počítačové učebně nebo v okolí školy.

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel

- vede žáky k osvojení základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vede žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- vede žáky k využívání prostředků výpočetní techniky
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

učitel

- vede žáky ke zjištění, že realita je složitější než její matematický model
- vede žáky k provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí žáky zvolit si správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- pracuje s chybou žáků jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

učitel

- vede žáky ke zdůvodňování matematických postupů

- umožňuje žákům v klidu, pozorně a s porozuměním číst zadání řešených problémů
- vede žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni matematických znalostí
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k porovnávání svých výsledků se závěry spolužáků, k obhajobě svých způsobů řešení, k poučení od druhých a naslouchání upřesnění učitele

Kompetence pracovní

učitel

- vede k osvojování a rozvíjení technické gramotnosti tvorbou náčrtů a přesným rýsováním
- umožňuje měření veličin, zaokrouhlování hodnot, získávání a třídění dat a přiblížení k běžně používaným postupům
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků
- umožňuje žákům racionálně poznávat své schopnosti a činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence sociální a personální

učitel

- umožňuje žákům práci ve skupinách a podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky k věcné argumentaci, schopnosti sebekontroly
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k postupnému poznávání významu studia matematiky pro porozumění souvislostem v naší civilizaci

Kompetence občanské

učitel

- vede žáky k respektování názorů ostatních
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky, rozvíjí jejich vytrvalost a přesnost
- podporuje tvořivé nápady žáků

Kompetence digitální

učitel

- umožňuje využití digitálních zařízení při výuce a učení
- vede žáky k samostatnému rozhodování o vhodnosti použití konkrétní technologie, aplikace, formátu pro danou činnost či zpracování informací
- klade důraz na kritické posuzování vyhledaných dat
- se žáky diskutuje vhodné postupy pro sdílení informací
- využívá principů fungování digitální techniky
- posiluje etickou komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Předmět: Cvičení z matematiky

Ročník 6.

Školní výstupy	Učivo
provádí početní operace s desetinnými čísly vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	Desetinná čísla, číselné výrazy s des. čísly Slovní úlohy
modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost
využívá základní zásady při rýsování načrtne a sestrojí základní geometrický útvar používá příslušnou matematickou symboliku	úhel trojúhelník osová souměrnost krychle, kvádr
řeší sám nebo ve skupině nestandardní aplikační úlohy uplatňuje různé způsoby řešení (známé algoritmy nebo úsudek) vysvětlí způsob řešení úlohy	úlohy z matematických soutěží, srovnávacích testů

Ročník 7.

Školní výstupy	Učivo
provádí početní operace v oboru Q vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace v oboru Q posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	celá čísla, racionální čísla slovní úlohy
modeluje a řeší úlohy s využitím procent, poměru a trojčlenky	procenta poměr trojčlenky
využívá základní zásady při rýsování načrtne a sestrojí základní geometrický útvar používá příslušnou matematickou symboliku řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu, povrchu a objemu	čtyřúhelníky středová souměrnost hranoly
řeší sám nebo ve skupině nestandardní aplikační úlohy	úlohy z matematických soutěží, srovnávacích testů

uplatňuje různé způsoby řešení (známé algoritmy nebo úsudek) vysvětlí způsob řešení úlohy	
--	--

Ročník 8.

Školní výstupy	Učivo
určí hodnotu číselného výrazu zapiše text s pomocí výrazu s proměnou, vypočítá hodnotu výrazu provádí početní operace s mnohočleny, rozklad na součin, využívá vzorce	číselný výraz mocnina, odmocnina výrazy s proměnnou mnohočleny
matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; · posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou.	Matematizace reálné situace s použitím proměnné
řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku sestojí rovinné útvary dle zadaných prvků; · při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, načrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením); řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli	Pythagorova věta Konstrukční úlohy válec, koule
porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech	tabulky, grafy, diagramy
řeší sám nebo ve skupině nestandardní aplikační úlohy uplatňuje různé způsoby řešení (známé algoritmy nebo úsudek) vysvětlí způsob řešení úlohy	úlohy z matematických soutěží, srovnávacích testů

Ročník 9.

Školní výstupy	Učivo
objasní a používá základní pojmy finanční matematiky vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; · získá základní informace o půjčkách a úvěrech řeší aplikační úlohy na procenta	Základy finanční matematiky
vysvětlí základní statistické pojmy a používá je provede jednoduché statistické šetření	statistika
odhalí funkční vztah v textu úlohy využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh	funkce funkční vztah
porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech používá základní statistické pojmy řeší úlohy s využitím statistických údajů	tabulky, grafy, diagramy základy statistiky
řeší sám nebo ve skupině nestandardní aplikační úlohy uplatňuje různé způsoby řešení (známé algoritmy nebo úsudek) vysvětlí způsob řešení úlohy	úlohy z matematických soutěží, srovnávacích testů

7. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Cílem hodnocení je poskytnout žákům zpětnou vazbu, aby věděli, co se naučili, v čem se zlepšili a v čem ještě chybují.

7.1 Obecné zásady hodnocení

- každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáků s cíli vzdělávání a s kritérii hodnocení
- při hodnocení klademe důraz na vhodnou formulaci, dáváme přednost pozitivnímu vyjádření
- při hodnocení nehodnotíme osobu žáka, ale konkrétní ověřovaný problém, činnost
- uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- soustředíme se na individuální pokrok každého žáka bez srovnání s ostatními
- usilujeme o motivační charakter hodnocení
- součástí hodnocení je i konkrétní návod, jak nedostatky odstranit Cíleně vedeme žáky k sebehodnocení a sebekontrolě
- učíme žáky pracovat s chybou jako přirozeným jevem v procesu učení a ukazatelem toho, co je třeba procvičit a zopakovat, jako příležitostí ke zlepšení
- nepoužíváme tradiční zkoušení žáků před celou třídou, neboť je to v rozporu s filozofií školy
- nedílnou součástí hodnocení je hodnocení chování a projevů žáků ve škole a na akcích pořádaných školou
- hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků

7.2. Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Hodnocení žáků se vztahuje především na dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí žáků.

Zásady pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování v naší škole a na akcích pořádaných školou vymezují:

- zásady hodnocení a způsob získávání podkladů pro hodnocení
- zásady a pravidla sebehodnocení žáků
- hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- stupně hodnocení chování
- výchovná opatření
- stupně hodnocení prospěchu
- zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií
- způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- celkové hodnocení žáka
- postup do vyššího ročníku, opakování ročníku
- komisionální a opravné zkoušky
- zkoušky při plnění povinné docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR